

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ № 3**

Матеріали
підсумкової науково-теоретичної конференції
наукового товариства курсантів та студентів інституту

**«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ
УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**

КИЇВ 2022

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

УДК 351.741:342.951-043.86:355.271(477)

Редакційна колегія:

Кульчицька О.В., директор ННІ № 3 НАВС, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції;

Заїка С.О. заступник директора інституту з навчально-методичної та наукової роботи ННІ № 3 НАВС, кандидат юридичних наук, доцент, полковник поліції;

Власенко Т.І., науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ № 3 НАВС, старший лейтенант поліції;

*Рекомендовано до друку Вченою радою навчально-наукового інституту
№ 3 Національної академії внутрішніх справ від 27 квітня 2022 року
(протокол № 3)*

*Матеріали подано в авторській редакції. Редакційна колегія не завжди
поділяє висловлені позиції та не несе відповідальності за їх зміст*

«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»[Текст]: матеріали підсумкової науково-теоретичної конференції наукового товариства курсантів та студентів інституту (Україна, м. Київ): – К : Навч.-наук. інст. № 3 Нац. акад. внутр. справ, 2022. – 123 с.

Навчально-науковий інститут № 3
Національної академії внутрішніх справ, 2022

~ ВСТУПНЕ СЛОВО ~

Оксана КУЛЬЧИЦЬКА,

директор ННІ № 3

Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Щиро вітаю учасників конференції, присвяченої забезпеченню Національною поліцією України публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану.

Юридична освіта є важливою складовою вітчизняного освітнього простору, а також одним із визначальних чинників стабільного функціонування правового механізму, що забезпечує підготовку правознавців (юристів) для роботи в державному секторі, правоохоронних органах, судах, адвокатурі тощо. Національна академія внутрішніх справ у різні періоди, а особливо з набуттям Україною незалежності, активно сприяє виконанню завдань на цьому стратегічному напрямі кадрової політики держави й Міністерства внутрішніх справ.

Наразі для нашої країни настав надскладний час. У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, 24 лютого 2022 року Указом Президента України № 64/2022 у країні введено воєнний стан.

Цим Указом, серед іншого, передбачено здійснення заходів і повноважень, що необхідні для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави, забезпеченню публічної охорони та порядку. Відбувається переосмислення підходів до формування системи оборони та безпеки держави з точки зору забезпечення національної стійкості в умовах застосування гібридних методів ведення бойових дій.

У ході виконання службових завдань із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України особливий склад Національної поліції України задіюється для виконання різноманітних завдань щодо забезпечення публічної безпеки та порядку. Поліцейські щодня доводять свою незламність, вірність Присязі та патріотизм. Разом з тим, доводиться констатувати, що багато чому вітчизняні правоохоронні органи навчаються, на жаль, шляхом спроб і помилок. Сьогодні ми набуваємо власного досвіду протидії війні та терору.

Проведення в Навчально-науковому інституті № 3 щорічної підсумкової науково-теоретичної конференції наукового товариства курсантів та студентів інституту з нагоди відзначення Дня науки стало доброю традицією.

Приємно відзначити активізацію здобувачів вищої освіти в наукових пошуках шляхів розв'язання актуальних проблем розвитку юридичної науки, теорії та практики державотворення, удосконалення діяльності правоохоронних органів.

Упевнена, що сьогоднішня конференція сприятиме обміну набутим досвідом, обговоренню проблемних питань у сфері забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки та порядку в умовах воєнного стану. Тож бажаю всім плідної роботи й творчих успіхів!

~ НАУКОВІ ДОПОВІДІ ~

Мітенко Тетяна Миколаївна
аспірант докторантури та аспірантури,
кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ

**ЗОВНІШНІ ТА ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ
СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ
ПІДРОЗДІЛУ КІННОЇ ПОЛІЦІЇ**

Ефективність роботи Національної поліції безпосередньо залежить не лише від того, які завдання поставлені перед відповідними підрозділами, а й від того, за якими критеріями оцінюється якість роботи. Важливим є аналіз чинників, що впливають на виконання професійних обов'язків поліцейських підрозділу кінної поліції Департаменту патрульної поліції Національної поліції України. Це необхідно для того, щоб уникнути випадків, коли зосередженість на досягненні встановлених показників ефективності з часом може завдати шкоди діяльності національної поліції, підмінивши мету її діяльності метою досягнення цілей ефективності будь-якими засобами та методами.

Різноманітні психологічні аспекти ефективної службової діяльності поліції розглянуто у працях вітчизняних дослідників В. Андросюка, С. Асямова, І. Барка, М. Варія, А. Москаленка, Д. Кобзіна, Ю. Пулатова, А. Стародубцева.

Виділяють зовнішні та внутрішні чинники ефективної оперативно-службової діяльності. Зовнішні чинники включають цілі та завдання діяльності, стандарти та професійні вимоги, суспільні запити, корпоративну культуру тощо. Внутрішні чинники залежать від особистості, відображають її мотиваційну, когнітивну та ціннісну спрямованість.

Головним внутрішнім чинником професійної ефективності є мотивація. Та для досягнення професійного успіху вмотивованому правоохоронцю потрібно мати професійно важливі якості, компетентності, досвід, задіяти інші індивідуальні ресурси (чинники), що приведе до професійної успішності.

Розглянемо систему кількісно-якісних параметрів для оцінювання ефективності діяльності органів і підрозділів поліції за І. Охріменком:

- 1) показники призначення і безпосередньої первинної діяльності уповноважених суб'єктів;
- 2) показники стану публічної безпеки і порядку;
- 3) показники надійності;
- 4) показники професійного рівня персоналу поліцейської установи;
- 5) оптимізація використання ресурсів;

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

б) загальний відсоток населення, задоволеного якістю роботи органів і підрозділів поліції [1, с.140].

Психологічні чинники професійної успішності:

- індивідуально-психологічні особливості особистості поліцейського (психоемоційний стан, гнучкість психіки, адаптивність, вміння впливати на інших людей, впевненість у собі, відповідальність тощо);

- індивідуальна мотиваційно-ціннісна система (потреби, інтереси, здібності, пов'язані з реалізацією мотивації досягнення успіху в правоохоронній та оперативно-службовій діяльності, професійна самосвідомість, самокритичність, самооцінка тощо);

- професійна «Я-концепція» (професійна ідентичність, компетентність, досвід, професійний (само)розвиток тощо);

- особистісні ресурси досягнення професійної успішності (додаткові психологічні, ментальні, організаційні, комунікаційні, підвищення кваліфікації як напрям вдосконалення професійної діяльності).

Серед вищезазначених чинників якомога точніше дозволяють з'ясувати особливості ефективної оперативно-службової діяльності працівників кінної патрульної поліції та її стимулювання у професійному середовищі є «Я-концепція» та особистісні ресурси (внутрішні, психологічні, та зовнішні, соціальні, можливості) [2].

Отже, високі показники ефективності правоохоронної діяльності поліції не завжди є свідченням високого рівня професіоналізму. Тому варто розрізняти дані вектори, перший – встановлена ціль, другий – адекватні результати. Умовно дані вектори можна охарактеризувати як функціональний та предметний. Функціональний вектор включатиме в себе зміст правоохоронної діяльності, її якості та особливі властивості які в свою чергу повинні відповідати вимогам сучасного суспільства та об'єктивному призначення силової структури. Головними характеристиками предметного вектора є результати виконання правоохоронної діяльності такі як: кількість зареєстрованих справ в єдиному реєстрі досудових розслідувань; розкриті або виявлені злочини; завершені розслідування за кримінальною справою. Зазначені аспекти формують єдину систему ефективності оперативно-розшукової діяльності працівників підрозділу кінної поліції.

Список використаних джерел

1. Охрименко І. Оцінка ефективності діяльності органів і підрозділів національної поліції України: погляд на проблему. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 11. С. 139–144.

2. Юридична психологія: підручник. Д. О. Александров, В. Г. Андросюк, Л. І. Казміренко та ін.: заг. ред. Л. І. Казміренко, Є. М. Моїсеєва. 2 вид., доопр. та доп. Київ: КНТ, 2008. 352 с.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Савка Наталя Іванівна,
курсант 2-го курсу ННІ №3
Національної академії внутрішніх справ
науковий керівник: **Стратулат Н.В.,**
професор кафедри правничої лінгвістики
кандидат філологічних наук, доцент

**ДІЄСЛІВНІ НЕОЛОГІЗМИ
В ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ»**

Нові умови функціонування української мови для забезпечення комунікативних потреб суспільства сприяють неологізації різних сфер діяльності людини. Оскільки мова, як відомо, – соціальне явище – динамізм є незмінною природною ознакою її існування. Як зазначають мовознавці-сучасники: «... саме постійний розвиток мови, процеси мовних модифікацій, зумовлені суспільними змінами, забезпечують функціонування мови в соціумі» [4, с.11]. Такий перманентний процес мінливості стосується й мови права, особливо законодавчих актів, що є видом писемного мовлення та виразником правової думки державного рівня.

Зміни, зокрема доповнення, що на сьогодні відбуваються в такій важливій соціальній сфері, яка здійснює правозастосовну або правоохоронну функції, не могли не відобразитися на оновленні словникового складу, яким послуговується відповідне законодавство.

З огляду на зазначене постає нагальна потреба в описі інноваційних лексичних одиниць, що з'явилися у поліцейській діяльності у зв'язку зі змінами в законодавстві. Актуальність вибору теми зумовлена необхідністю вивчити неологізми в сфері поліцейської діяльності, що з'явилися у зв'язку з впровадженням Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року як наслідок втрати чинності Закону України «Про міліцію» від 20 грудня 1990 року.

Метою дослідження є аналіз нової лексики в тексті Закону України «Про Національну поліцію». Мета передбачає вирішення таких завдань: вивчити закони України «Про Національну поліцію» та «Про міліцію» щодо різниці в лексичному складі; на основі результатів виявити в мовному матеріалі дієслівні неологізми; дослідити продуктивні словотвірні типи дериваційних дієслівних неологізмів; з'ясувати активні словотворчі елементи, що сприяли появі нових слів.

Різні аспекти функціонування нових мовних одиниць, зокрема в правничому мовленні, у науковій доктрині висвітлено у працях таких дослідників, як Н. Артикуца, С. Гриценко, І. Гнатюк, В. Коломієць, Ю. Прадід, В. Русанівський, Л. Симоненко, О. Стишов, О. Тараненко, А. Токарська, Л. Томіленко, В. Широков, І. Царьова та ін. Проте питання дослідження законодавчих текстів лишається актуальним з-поміж інших важливих напрямів правничої лінгвістики.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

Причини виникнення нової лексики, що забезпечує національне законодавство, є як соціальні (зовнішні), так і лінгвальні (внутрішні). Серед зовнішніх варто назвати виникнення нових понять, різного роду перетворення в соціумі, міжмовні контакти, зміна мовних смаків та ін. Внутрішні пов'язані з системним характером мови, словотворчим потенціалом, мовними антиноміями та ін.

У зв'язку з існуванням різних думок щодо тлумачення поняття неологізму варто окреслити визначення, яке увійшло в основу окресленого аналізу інноваційних лексичних одиниць. У нашому дослідженні скористуємося підходом, що висвітлений у праці В. Коломієць «Розвиток лексики слов'янських мов у післявоєнний період» [3, с.9], де застосовано поняття «хронологічний (відносний) неологізм». Таке поняття розповсюджується на всі нові явища в галузі лексики протягом певного відрізка часу і має суто хронологічний характер. Тобто неологізмами вважаємо такі лексичні одиниці, що є новими в Законі України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року порівняно з вже не чинним Законом України «Про міліцію» від 20 грудня 1990 року.

Найбільший пласт інноваційних входжень завжди становили дериваційні неологізми. Звернемося до характеристики мовного матеріалу саме цього виду інновацій.

Проаналізувавши закони України «Про Національну поліцію» та «Про міліцію України», які відображають основи правоохоронної діяльності, було виявлено значну кількість неологізмів, з-поміж частиномовної належності яких – також лексичні інновації на позначення дії.

Розглянемо виявлені у процесі аналізу дієслівні неологізми, паралельно наводячи ілюстративний матеріал щодо лексичного оточення досліджуваних одиниць. Так, мовний матеріал Закону репрезентує низку дієслівних неологізмів: **дислокуватися** (лат. *locus* – місце) [6]: «...органи та підрозділи, що входять до системи поліції та **дислокуються** в межах Автономної Республіки Крим... підпорядковуються відповідному начальнику Головного управління Національної поліції в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі...» [2]; **ідентифікувати** (лат. *identifico* – ототожнювати) [6]: «Якщо поліцейського неможливо **ідентифікувати** за зовнішніми ознаками, він зобов'язаний пред'явити особі документ, що посвідчує його повноваження...» [2]; **ініціювати** (лат. *initium* – початок) [6]: «... керівник органу...зобов'язаний **ініціювати** проведення службового розслідування та притягнення винних до відповідальності» [2]; **інформувати** (лат. *informatio* – роз'яснення) [6]: «Поліцейський зобов'язаний...**інформувати** безпосереднього керівника...» [2]; **координувати** (лат. *coordinatio* – узгоджувати) [6]: «Діяльність поліції спрямовується та **координується** Кабінетом Міністрів України...» [2]; **реорганізовувати** (лат. *re* - повторюваність ; франц. *organisation* – організація) [6]: «Територіальні органи поліції утворює, ліквідовує та **реорганізовує** Кабінет Міністрів України...» [2].

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПІАНУ

Як бачимо, усі виявлені дієслова мають в основі іншомовне походження. Це, зі свого боку, свідчить про тенденцію активного входження запозичень та іншомовних елементів в українську мову, зокрема в мову текстів законодавчого характеру.

Звернімо увагу, що інноваційні дієслова в тексті аналізованого Закону безпосередньо і першочергово, що, власне, природно, пов'язані з діяльністю, яку мають виконувати органи Національної поліції, працівники поліції, або такі дії застосовуються до них.

Варто зазначити, що у творенні дериваційних дієслівних неологізмів, визначених у Законі, найактивнішим виявлено морфологічний спосіб. У межах морфологічного дієслівного словотворення суфіксальний спосіб є найбільш характерним.

Низка лексичних дієслівних одиниць виникла за допомогою суфіксальної морфеми **-ува-** (*юва*) (*ти*). Так, у Законі України «Про Національну поліцію» зафіксовано такі інноваційні лексеми, що утворені шляхом суфіксального способу творення: *ідентифікувати*, *ініціювати*, *інформувати*, *координувати*.

Крім суфіксального способу творення, що виявив значну активність в Законі, звернемо увагу й на префіксально-суфіксальний спосіб творення дієслівних неологізмів. Наприклад, неологічна одиниця *реорганізовувати* виникла за допомогою префіксальної морфеми іншомовного (латинського) походження **ре-**, що позначає або зворотню, або ж повторювану дію, і суфікса **-ува-**.

У деривації дієслів розповсюдженим способом творення є також префіксально-суфіксально-постфіксальний. Ілюструє цей спосіб словотворення інноваційна дієслівна одиниця *дислокуватися*, яка з'явилася внаслідок словотворчої дії декількох морфем. Зазначена лексема є дієсловом, що означає зворотність дії, що, зі свого боку, досягається шляхом додавання префікса **дис-**. Крім того, у словотворчому процесі аналізованого дієслова залучені також суфіксальний елемент **-ува-**, а й також постфіксальна морфема **-ся**.

Як бачимо, словотворчі форманти, за допомогою яких утворенні нові слова, є як власне українські, так і іншомовного походження. Твірні основи, запозичені з інших мов, стали підґрунтям для виникнення нової лексики на позначення дій.

Досліджуваний матеріал свідчить, що поява нових нормативно-правових актів, зокрема законодавчих текстів органів правопорядку, сприяє утворенню неологізмів, які відображають актуальні поняття, що, у свою чергу, потребують вербалізації. Визначено, що нові дієслова, виявлені в Законі України «Про Національну поліцію», слугують для позначення діяльності поліцейського або ж дій правоохоронного органу. Активним способом словотворення інноваційних дієслівних утворень є морфологічний, у межах якого продуктивним визначено суфіксальний спосіб. Інші способи творення, такі як префіксально-суфіксальний та

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

префіксально-суфіксально-постфіксальний, виявились менш продуктивними. Встановлено, що характерною рисою мови права на сьогодні є активне «проникнення» запозичених морфем, які за допомогою словотворчого потенціалу української мови адаптуються від її систему, породжуючи нові словесні форми, що є загальною тенденцією сучасного лінгвального розвитку.

Список вивкористаних джерел

1. Закон України «Про міліцію». Режим доступу до джерела: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/565-12#Text>.
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. Режим доступу до джерела: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
3. Коломієць В. Т. Словотвір неологізмів у слов'янських мовах. *Мовознавство*. 1973. № 2. С.3-19.
4. Лінгвістично-інформаційні студії: Праці Українського мовно-інформаційного фонду НАН України : у 5 т. Т. 3 : Тлумачна лексикографія. Кн. 3 : Динаміка лексико-семантичного складу Словника української мови у двадцяти томах / В. А. Широков та ін. Київ : Український мовно-інформаційний фонд НАН України, 2018. 230 с.
5. Словник української мови у 20 томах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>.
6. Тлумачний словник іншомовних слів 2001-22, Режим доступу до джерела: <https://www.jnsm.com.ua/sis/pro.shtml>.

Гузенко Євгеній Володимирович
кандидат психологічних наук,
доцент, старший викладач кафедри
тактичної підготовки ННІ №3 НАВС,
підполковник поліції

ТАКТИКА ДІЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ НА БЛОКПОСТАХ ПІД ЧАС ПЕРЕВІРКИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ТА ОКРЕМИХ ОСІБ

Огляд автомобіля є потенційно небезпечним як для тих, хто оглядає, так й для тих, хто знаходиться навколо, тому зазвичай проводиться кількома особами. Позиція «контакт-прикриття». Щоб полегшити собі роботу, транспортний засіб умовно слід поділити на зони огляду: «зовнішня зона», «зона під автомобілем», «внутрішня зона», «багажник», «двигун». Під час огляду зброя повинна бути у готовності та заряджена, а поліцейські повинні знаходитись один від одного на відстанях, що дозволяють прикриття та розпізнавання сигналів комунікації, при чому, уникати появи на лініях ведення вогню партнерами. Основна зброя у того, хто перевіряє

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦЕЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

транспортний засіб або особу, повинна бути короткоствольною та малагабаритною (пістолет, пістолет-кулемет і т.п.), щоб уникнути враження сторонніх осіб та швидко діяти при виникненні позаштатних ситуацій.

Варіант дій при огляді може бути наступним: склад групи для перевірки одиниці автотранспорту має бути не менше 3 поліцейських. Старший, який перевіряє документи і автомобіль, стрілки, що прикривають. Місцезнаходження старшого - праворуч збоку і в 4-5 метрах позаду транспортного засобу, що перевіряється. Таким чином він страхує себе від несподіванки. Він не втручається в процес перевірки документів. У момент перевірки зброя старшого наряду має бути наготові. Третій працівник (що прикриває), автоматник або кулеметник, знаходиться по ходу руху на безпечній для себе відстані попереду автотранспорту. При спробі супротивника прорватися через блокпост або витягнути зброю відкриває вогонь. Позиція автоматника (кулеметника) повинна бути замаскована й мати хороший огляд для ведення дієвого вогню на ураження. Автоматник повинен перебувати на такій відстані від основної групи, щоб бути в змозі бачити (і бажано чути) все, що відбувається на посту. Навіть у разі недостатньої кількості особового складу, перевіряти транспорт або людей менше ніж трьома особами - небезпечно!

Категорічно забороняється стояти перед автомобілем, двигун якого не вимкнено, повертатися спиною до тих, кого перевіряють, схилитись до салону автомобіля, коли у ньому знаходяться ті, кого перевіряють, залишати без уваги осіб, які знаходяться в автомобілі, тому що їх наміри не відомі!

Враховуючи, що автомобіль власне і є перешкодою для огляду, прикриття працівника, який оглядає автомобіль, має бути з різних боків. Необхідно, щоб особа, яка оглядає автомобіль, не перебувала на лінії вогню працівників, які її прикривають.

До транспорту, що перевіряється, треба підходити з боку водія. Це зменшує раптовість застосування противником зброї. З довгоствольною зброєю (автоматом, карабіном, обрізом) це буде зробити ще важче. Те саме правило стосується перевірки людей. Також бажано страхувати напарника через вітрове скло, у цьому секторі поле огляду чистіше й краще, а напад із салону автомобіля через вітрове скло незручно здійснювати, якщо руки пасажира та водія знаходяться на виду.

Той, хто перевіряє, голосно подає команду: «Залишатися на місцях. Не виходити. Двері не відкривати. Заглушити двигун!». Особи, які перевіряються, повинні діяти лише за командою того, хто перевіряє, і нічого не робити за власною ініціативою і на нашу думку це повинні пояснювати ті хто здійснює перевірку. За потреби огляду багажника водієві пропонується вийти з машини й відкрити багажник. Той, хто перевіряє, знаходиться праворуч від водія на безпечній для фізичного нападу відстані - метр-півтора й сам багажник не оглядає - всі предмети, що знаходяться в багажнику, йому за командою показує водій. Положення водія - винятково

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

за машиною позаду багажника. Це робиться для того, щоб ті, хто знаходяться в машині, не могли завести двигун і різко поїхати. Місцеперебування старшого посту, який контролює обстановку - у 4-5 м позаду й зліва; він контролює водія й лівий бік автомобіля. Правий бік контролює той, хто прикриває. Потрібно уважно стежити за руками водія.

Той, хто перевіряє, може також використовувати інші методи контролю. Наприклад, запитати водія: «Де запасне колесо, домкрат і таке інше?». Щоб уповільнити рух, у зоні перевірки встановлюються загородження з колючого дроту на відстані 5-7 метрів один від іншого. Це унеможливить прорив автомобілів на повному ході вздовж дороги. Окрім особового складу, поліції залученого для огляду автомобілів, мають бути виставлені по обох кінцях полотна дороги додаткові сили з числа бійців територіальної оборони або збройних сил в відповідному екіпіюванні. Їх завдання - обмежити потік автомобілів у зону перевірки. На блокпосту має бути резервний транспортний засіб для здійснення переслідування за автомобілем, що прорвалася.

Найчастіше використовується два типи огляду, поверхневий огляд або ретельний огляд. Оглядаючи автомобіль не дозволяйте водієві квапити вас. Не зважайте на це.

Ще один спосіб огляду - це спеціальний огляд. Він проводиться, якщо є інформація про перевезення зброї чи вибухівки або (ДРГ). Тоді вам потрібно бути готовим «залізати» в найбільш недоступні місця автомобіля: у двигун, колеса тощо. Основні правила огляду: шукайте сліди недавньої активності (зідрана фарба і т. ін.). Запитайте себе: «Де б ти сховав зброю?» Подумайте, де є технологічні порожнини автомобіля і як до них дістатися. Сильний запах може бути маскувальним, щоб приховати запах вибухівки або наркотиків. Всі дії примушуйте робити автовласників, не торкайтеся нічого власноруч. Слідкуйте уважно за реакцією водія, чи часом він не нервує.

На блокпостах доводиться перевіряти не тільки транспорт, а й людей. Тримайтеся праворуч. Зброя повинна бути в такому положенні, щоб її важко було вирвати й використати проти працівників. Автомат повинен бути максимально віддалений від особи, яку оглядають.

Огляд особи здійснюється зверху вниз, причому одяг переминається пальцями. Краще, щоб особу було повернуто спиною до працівника, який проводить огляд. Доречно, щоб особа знаходилася в незручній позі, наприклад, руки на стіну або на автомобіль, ноги розставлені, тіло під кутом до поверхні. У разі агресивних дій особи, вона переводиться в лежаче положення силовим впливом на зворотну сторону коліна або ривком.

Список використаних джерел:

1. Методичні рекомендації щодо дій під час несення служби на блокпостах в умовах наступу і оборони, затримання озброєних злочинців. – К.: НАВС, 2014. – 100 с.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

2. Організація і тактика несення служби на блокпостах в О-64 умовах антитерористичної операції : метод. рек. / С. В. Албул, О. Т. Ніколаєв, А. О. Шелехов. — Одеса : ОдУвС, 2014 — 34 с. — з іл.

3. Дії працівників Національної поліції та їх особиста безпека при зупинці транспортного засобу: навч. посіб. / В.А Сягровець, Ю.І. Давигора, Є.В. Гузенко, О.В. Білоус, Ю.В. Демченко, С.В. Лук'янов, Д.М. Руцький; під. заг. ред. Сербина Р.А., Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 67с.

4. Тактика дій працівників національної поліції України в особливих умовах: практ. посіб./ В.А. Сягровець, О.В. Хуторянський, Є.В. Гузенко, О.В. Білоус, Ю.В. Демченко, Ю.М. Єременко, С.В. Лук'янов, С.В. Прокопович, Д.М. Руцький, під. заг. ред. Сербина Р.А., Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. 138 с.

Хитрик Карина Анатоліївна,
Курсант 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Гузенко Є.В.**
старший викладач кафедри тактичної
підготовки, кандидат психологічних
наук, доцент, підполковник поліції,

**«РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДІЙ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ ТА ОГЛЯД
АВТОТРАНСПОРТУ НА БЛОКПОСТАХ»**

Українці вже майже три місяці пристосовуються до нових реалій життя в умовах воєнного стану. Тепер блокпости, які раніше викликали побоювання, стали таким самим звичним явищем, як і перевірка документів та відповіді на запитання правоохоронців. Безперечно, вони та військові, які чергують на блокпостах, мають важливе завдання – виявляти потенційних злочинців, ДРГ, просто небезпечних осіб, ризикуючи своїм життям та здоров'ям. Проте варто пам'ятати, що їхні повноваження не безмежні та встановлюються чинним законодавством. Практичних порад для перетину блокпосту, як-от: зменшити швидкість, вимкнути світло та відкрити вікна – у мережі безліч.

Рекомендації щодо дій особового складу під час несення служби на блокпостах (опорних пунктах).

Командирам підрозділів рекомендується:

-правильно оцінювати обстановку, виключаючи необґрунтоване та несанкціоноване залишення охороняємих або обороняємих об'єктів, втрату, а тим більше передачу (здачу) сепаратистам озброєння, військової техніки та матеріально-технічних засобів;

-обирати місця для обладнання блокпостів (позицій, опорних пунктів) з урахуванням особливостей рельєфу місцевості, неможливості його об'їзду,

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАЖУ

поблизу ділянок доріг з високими укосами, глибокими кюветами, мостів та інших перешкод;

-блок-пост необхідно розташовувати на відстані від житлових будинків, яка б забезпечила неможливість ведення по ньому вогню з ручних протитанкових гранатометів та стрілецької зброї;

-дорожнє полотно перед блокпостом для зниження швидкості транспорту, що під'їжджає, доцільно обладнувати спеціальними засобами затримуючої дії (зигзагоподібними загородженнями, залізобетонними блоками);

-здійснювати інженерне обладнання місцевості шляхом використання МЗП, сигнальних мін, попереджувальних покажчиків (“Прохід заборонено”, “Заборонена зона”, “Заміновано”, тощо). Зімітувати встановлення протипіхотних (протитанкових) мін пошкодженням верхнього шару ґрунту на підступах до позицій підрозділів;

-проводити обов'язкові тренування особового складу підрозділів у діях по деблокуванню блок-постів, позицій;

-уникати (по можливості) ведення переговорів з сепаратистами та терористами, які приховують своє обличчя. Викликати організаторів натовпу на переговори тільки у разі необхідності. Переговори проводити на відстані не далі 100 м від блок-посту (позиції, опорного пункту);

-забороняти використання стільникового зв'язку особовим складом на час виконання бойових завдань;

-організовувати, за необхідністю, відео та фото фіксацію подій (за участю цивільного населення, сепаратистів) спеціально призначеними військовослужбовцями;

-організовувати взаємодію з підрозділами інших військових формувань та правоохоронних органів у районах виконання бойових завдань, а також патріотично налаштованими органами місцевого самоврядування і громадськими організаціями;

-зброю застосовувати відповідно до вимог розпорядження начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України від 18.04.2014 року № 304/1830 “Про порядок застосування озброєння та військової техніки у мирний час в умовах особливого періоду” або наступних.

Під час виконання завдань, з метою недопущення захоплення особового складу, озброєння та військової техніки передбачити розподіл підрозділу на *взаємостраховучі групи*:

основна група (до 2 х механізованих відділень),

дві групи спостереження (засідки) по 1-2 військовослужбовці, резервна група (відділення на БМП).

Завдання:

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

- для основної групи – несення служби безпосередньо на блок-посту щодо перевірки техніки та громадян спільно з представниками МВС, відбитті нападів сепаратистів;

- для груп спостереження – несення служби на спостережних постах, які розташовуються приховано за межами блок-посту на відстані, що забезпечує вогневу підтримку та візуальне спостереження із завданнями виявлення особового складу, техніки, які приховано намагаються обійти блок-пост, заблокувати його особовий склад з флангів та тилу та своєчасного оповіщення основної та резервної груп;

- для резервної групи – приховане розташування за межами блок-посту на відстані, що забезпечує візуальне спостереження за ним та групами спостереження з завданням надання негайної допомоги при виникненні позаштатних ситуацій (нападу на блок-пост або на групи спостереження).

Огляд автотранспортного засобу на блокпосту

Типовою помилкою працівників, які несуть службу на блокпостах, є підхід до автотранспорту з лівого боку. На вимогу пред'явити документи водій може зробити рух правою рукою, нібито витягуючи документи з кишені, та вистрілити з пістолета через одяг. Тому ніколи не стійте ліворуч від автотранспорту та не давайте водію повертатися до вас лівим боком. Стоячи праворуч на відстані метр-півтора, ви матимете можливість своєчасно помітити спробу дістати зброю та запобігти нападу.

Особи, які перевіряються, повинні діяти лише за командою того, хто перевіряє, і нічого не робити за власною ініціативою. Насамперед – не робити різких рухів, не відчиняти двері автомобіля, не виходити самостійно з машини та не наближатися до патруля. Приймати документи для контролю необхідно тільки через опущене бокове скло. Відкритими дверима можна вдарити або в щілину непомітно кинути гранату. Тому відкритих дверей треба уникати. Навіть якщо ті, хто знаходяться в машині, відкрили двері, нібито для надання документів, повному їх відкриванню треба перешкодити, притиснувши коліном.

За потреби огляду багажника водієві пропонується вийти з машини й відкрити багажник. Той, хто перевіряє, знаходиться праворуч від водія на безпечній для фізичного нападу відстані – метр-півтора й сам багажник не оглядає – всі предмети, що знаходяться в багажнику, йому за командою показує водій. Положення водія – винятково за машиною позаду багажника. Це робиться для того, щоб ті, хто знаходяться в машині, не могли завести двигун і різко поїхати. Місцеперебування старшого посту, який контролює обстановку – у 4-5м позаду й зліва; він контролює водія й лівий бік автомобіля. Правий бік контролює той, хто прикриває. Потрібно уважно стежити за руками водія.

Слід пам'ятати, що в будь-якій машині багато місць, куди можна сховати вибухівку, і ви, якщо вважаєте себе професіоналом, повинні їх знати.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Блокпост під час війни – це об'єкт підвищеного ризику. Завдання кожного водія – мінімізувати цей ризик і не створювати додаткових проблем для інших учасників дорожнього руху. Воєнний стан не означає, що ви позбавлені всіх прав, проте в умовах війни важливо знайти баланс між вимогами безпеки службовців на посту, оборони України і правами та свободами кожної людини, яка такий блокпост перетинає. Останнім однозначно варто відмовитися від фото- і відеозйомки, агресивного спілкування і поведінки та максимально співпрацювати із службовцями, аби всі учасники процедури залишалися живими, здоровими та не мали проблем із законом у цей складний час.

Список використаних джерел:

1. <https://zdamsam.ru/b59731.html>
2. <https://jur-gazeta.com/publications/practice/transportne-pravo/zupinili-na-blokpostu-yaki-povnovazhennya-mayut-pravoohoronci-ta-shcho-neobhidno-znati-pro-svoyi-pra.html>
3. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua>
4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 28.
5. 18.04.2014 року № 304/1830 “Про порядок застосування озброєння та військової техніки у мирний час в умовах особливого періоду”

Настасьєва Олександра Святославівна,
курсант 3-го курсу ННІ №3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Гузенко Є.В.**
старший викладач кафедри тактичної
підготовки, кандидат психологічних
наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ВОЄННИЙ ЧАС

- Воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

- Надзвичайні умови, які викликають необхідність застосування спеціальних заходів – це, як правило, невідкладні випадки, коли необхідно

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

припинити протиправні дії небезпечні для життя і здоров'я людей. Крім того, заходи спеціального призначення застосовують тоді, коли були використані і не дали бажаних результатів всі інші можливі в цій ситуації форми попереднього впливу на правопорушників. Застосуванню сили, спеціальних засобів і зброї повинно передувати попередження про намір їх застосування, якщо це дозволяє обстановка. В тих випадках, коли є реальна небезпека для життя та здоров'я людей поліція може застосовувати спеціальні заходи без попередження.

- Особливості діяльності органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану зумовили необхідність організаційного виділення спеціальних підрозділів, груп чи окремих працівників, які мають підвищену професійну, фізичну чи спеціальну підготовку і здатні успішно виконувати окремі види адміністративної діяльності. Це підрозділи спеціального призначення, групи застосування спеціальних хімічних речовин, снайпери, спеціалісти з відеодокументування, зв'язкові та ін. Вогнепальну зброю і спеціальні засоби дозволяється використовувати не всім, а тільки тим працівникам, які пройшли відповідну професійну підготовку, обізнані з нормативними актами, склали заліки і за своїм посадовим станом мають право на їх застосування. Спеціальними ці заходи називаються ще й тому, що всі вони спрямовані безпосередньо на особу правопорушника, здатні завдавати йому певної фізичної шкоди і навіть позбавити життя.

- Спеціальні засоби становлять різноманітні технічні засоби впливу на правопорушника, а в деяких випадках – також на транспортні засоби та інші речі з метою усунення протиправної ситуації.

- Відповідно до ст. 45 Закону України “Про національну поліцію” спеціальні засоби застосовуються у випадках, коли були використані і не дали бажаних результатів усі інші форми попереднього впливу на правопорушників. Перелік підстав застосування працівниками поліції спеціальних засобів є вичерпним і розширенню не підлягає.

- Всі спеціальні засоби, які застосовуються органами внутрішніх справ в умовах воєнного стану, можна поділити на дві групи: засоби активної оборони та засоби забезпечення спеціальних операцій. Засобами активної оборони визнаються гумові кийки, наручники, засоби фіксування (зв'язування), ручні газові гранати, а також патрони з газовими гранатами, балончики та легка зброя із сльозогінним газом (газові пістолети і револьвери), електрошокові пристрої. До засобів забезпечення спеціальних операцій належать ранцеві апарати, світлозвукові пристрої відволікаючої дії, патрони з гумовою кулею, водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби, пристрої для примусової зупинки автотранспорту, пристрої для відкриття приміщень, захоплених правопорушниками.

- Вогнепальна зброя може застосовуватися працівниками органів внутрішніх справ як крайній захід в чітко визначених випадках. Закон України “Про національну поліцію” (ст. 46) встановлює детально і вичерпно підстави для застосування вогнепальної зброї.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

- Враховуючи підстави і порядок застосування органами внутрішніх справ примусових заходів при охороні громадського порядку в умовах воєнного стану, можна виділити їх застосування з метою:

- попередження правопорушень (офіційне попередження, адміністративний нагляд, перевірка документів, конфіскація, реквізиція, карантин, виселення тощо);

- припинення правопорушень (застосування відповідно до закону зброї та інших спеціальних засобів, закриття підприємств, окремих цехів через порушення вимог дозвільної системи, правил пожежної безпеки, санітарних норм);

- особисте затримання, вилучення підготовлених для вчинення злочину різних знарядь і предметів;

- забезпечення притягнення до відповідальності (утримання під вартою, огляд, арешти на майно, його вилучення, підписка про невиїзд).

- Працівники органів внутрішніх справ, які виконують обов'язки щодо охорони громадського порядку в умовах воєнного стану, мають знати організацію і тактику діяльності органів внутрішніх справ у таких умовах, завдання, функції форми і методи діяльності поліції рішення місцевих органів влади з питань охорони громадського порядку, чинне законодавство, зокрема те, яке регламентує діяльність органів внутрішніх справ та інших правоохоронних структур в умовах воєнного стану. Тобто надзвичайна складність забезпечення громадського порядку в умовах воєнного стану вимагає високої професійної підготовки працівників органів внутрішніх справ.

-Ефективність форм і методів забезпечення режиму воєнного стану багато в чому залежить від гнучкості та динамічності використання сил і засобів органів внутрішніх справ. При цьому важливе значення має поліпшення форм і методів взаємодії поліції та громадськості у справі забезпечення режиму воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 28. – Ст. 250.

2. Адміністративна діяльність: навч. посіб. / [М. В. Ковалів, З. Р. Кісіль, Д. П. Калааянов та ін.].

2. Про національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 565-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР. – 2015. – №40, 41. – Ст. 379.

3. Правова єдність, 2009. – 432 с. 3.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Березинець Євгенія Юріївна,
Курсант 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Гузенко Є.В.**
старший викладач кафедри тактичної
підготовки, кандидат психологічних
наук, доцент, підполковник поліції

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ
ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ДО ДІЙ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО
ПОРЯДКУ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ**

Психологічна готовність працівників Національної поліції України - це комплекс заходів, спрямованих на збереження фізичного та психічного здоров'я, підвищення психологічної стійкості, надійності та готовності правоохоронців до виконання службових обов'язків.

Формування психологічної готовності працівників Національної поліції України здійснюється за допомогою систематизованого та цілеспрямованого комплексу заходів психологічного, педагогічного та фізичного характеру в процесі засвоєння знань, умінь, навичок та досвіду роботи в поліції. Також, формується готовність до виконання та моделювання різних ситуацій, які будуть виникати під час несення служби та роботи в поліції.

Основними завданнями психологічної підготовки є:

- забезпечення особового складу системою знань і уявлень про особливості та умови діяльності;
- формування умінь і навичок виконання службових обов'язків у напружених та складних ситуаціях;
- реально оцінювати рівень своєї підготовки;
- виховання почуття відповідальності;
- розвиток емоційно-вольової стійкості;
- здатності до саморегуляції;
- прогнозувати результати діяльності;
- самостійність;
- цілеспрямованість;
- упевненість в собі та у своїх колегах;
- знання про можливі варіанти розвитку напружених ситуацій та адекватні варіанти реагування.

У сучасній психології психологічна готовність розглядається як істотна передумова будь-якої цілеспрямованої діяльності, її регуляції, стійкості та ефективності. Відомі два основних підходи до визначення змісту та структури психологічної готовності — функціональний і особистісний [1, 39].

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У рамках функціонального підходу психологічна готовність трактується як певний стан психічних функцій, який забезпечує високий рівень досягнень при виконанні того чи іншого виду діяльності. Цей стан близький до феномену, який О. О. Ухтомський назвав «оперативним спокоєм» [1, 39]. Такої точки зору дотримуються Н. Д. Левітов, А. Ц. Пуні («передстартовий стан») [2, 32], Ф. Ю. Генів («мобілізаційна готовність»), Є. П. Ільїн («оптимальний робочий стан і стан спокою») [1, 39] та ін.

Із позицій особистісного підходу психологічну готовність розглядають як результат підготовленості до певної діяльності.

Згідно з цим підходом, готовність розуміється як стійке, багатоаспектне й ієрархізоване утворення особистості, яке включає низку компонентів (мотиваційний, когнітивний, операційний тощо), адекватних вимогам, змісту та умовам діяльності, які, в своїй сукупності, дають змогу суб'єкту більш або менш успішно здійснювати діяльність. Цей підхід відображений у роботах К. М. Дурай-Новакової [3, 52–59], М. І. Дьяченко, Л. А. Кандилович [4], В. О. Моляко, А. А. Смирнова [1, 39] та ін.

Сьогодні воєнний стан є особливим правовим режимом діяльності органів державної влади, зокрема, Національної поліції України. Діяльність супроводжується у вирішенні завдань оборони держави - від ефективності їх роботи вирішальною мірою залежить безпосереднє забезпечення внутрішньої безпеки.

Особливості організації діяльності органів внутрішніх справ щодо охорони громадського порядку в умовах воєнного стану визначено чинним законодавством, насамперед Законом України “Про правовий режим воєнного стану” і залежать від завдань, які повинні бути виконаними. [5]

Важливого значення набуває психологічна підготовка особового складу, спеціальна фізична та професійна натренованість та загартованість [6, с. 340]. За високої загальної підготовленості особового складу до дій в умовах воєнного стану навіть раптове, не прогнозоване виникнення надзвичайних ситуацій не поставить працівників Національної поліції у складне становище.

Отже, основною функцією щодо забезпечення режиму воєнного стану є протидія внутрішнім загрозам, чого досягають вирішенням таких завдань, як боротьба зі злочинністю, забезпечення публічної безпеки та порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги тощо.

Працівникам та майбутнім офіцерам Національної поліції України необхідно мати психологічну підготовку, стійкість, мужність, надійність та готовність для виконання своїх службових обов'язків у період воєнного стану.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Список використаних джерел:

1. Карамушка Л. М. Психологія управління : навч. посіб. — К. : Міленіум, 2003. — 344 с.
2. Левитов И. Д. О психологических состояниях человека. — М. : Про/ свещение, 1964. — 334 с.
3. Дурай&Новакова К. М. Проблемы и задачи спецкурса «Профессиональная готовность студентов к педагогической деятельности в системе подготовки учителей» // Теория и практика высшего педагогического об/ разования : межвуз. сб. науч. тр. / под ред. В. А. Сластенина. — М. : МГПИ, 1982. — С. 52–59.
4. Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психологические проблемы готовности к деятельности. — Минск : Изд/во Белорус. Ун-та, 1976. — 176 с.
5. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 28. – Ст. 250.
6. Адміністративна діяльність: навч. посіб. / [М. В. Ковалів, З. Р. Кісіль, Д. П. Калайанов та ін.]. – К. : Правова єдність, 2009. – 432 с.

Костенко Марина Сергіївна,

Курсант 3-го курсу ННІ № 3

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: **Гузенко Є.В.**

старший викладач кафедри тактичної

підготовки, кандидат психологічних

наук, доцент, підполковник поліції

ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2 травня набули законної сили зміни, внесені до Кримінального процесуального кодексу України, які удосконалюють порядок здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану. Мова йде про Закон № 2201-IX від 14.04.2022 року. Зміни, затверджені 14 квітня, мотивовані тим, що кримінальне процесуальне законодавство виявилось неготовим до здійснення ефективного кримінального провадження в умовах воєнного стану. Недоліки потребували оперативного внесення змін для належного функціонування всієї системи кримінальної юстиції з дотриманням загальних засад кримінального провадження.[2]

•Правила зміни підслідності:

В Україні слідство проводять кілька органів — в залежності від виду злочину. Передавати справу з розслідування ДБР до поліції чи СБУ можна, якщо воно ведеться неефективно. На час воєнного стану такою підставою є ще й той факт, що орган досудового розслідування не може функціонувати. Рішення з передачі справи від одного органу до іншого приймає Генпрокурор, керівники обласної прокуратури або їхні заступники.[2]

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Справи Національного антикорупційного бюро України можуть передавати іншим органам виключно Генпрокурор або керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. І лише за наявності об'єктивних обставин, що унеможливають функціонування НАБУ.[2]

Крім того, тепер у КПК України є прямий дозвіл на створення міжвідомчих слідчих груп зі слідчих різних органів досудового розслідування в умовах воєнного стану.[2]

- Поновлення процесуального строку:

Під час воєнного стану допускається поновлення строку розслідування, якщо слідчий або прокурор подали клопотання не пізніше 60 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану. Тобто, по суті, більшість справ можна відкласти і повернутися до їхнього розслідування після війни.[2]

Водночас, для захисту прав осіб, які переслідуються за вчинення кримінального порушення. Раніше строк досудового розслідування обчислювався з моменту внесення відомостей до ЄРДР. Тепер таким початковим моментом є також винесення постанови про початок досудового розслідування в порядку. Як і раніше, єдиною слідчою дією, яка може бути проведена до початку розслідування є огляд місця події.[2]

- Слідчі дії вночі та без понятих, але з відеофіксацією:

Під час воєнного стану допускається проведення слідчих дій у нічний час — з 22:00 до 06:00.[2]

Крім того, як в цей час, так і в інший, обшук або огляд особи, її житла чи іншого володіння можна проводити без залучення понятих. Але за умови, якщо на це є об'єктивні обставини: це неможливо або пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я. Ще одна умова: хід і результати такого обшуку або огляду мають обов'язково фіксуватися — шляхом здійснення безперервного відеозапису.[2]

Так само під час допиту свідка або потерпілого під час воєнного стану його покази мають обов'язково фіксуватися на відео. В іншому випадку ці докази не будуть враховані в суді. Також вони мають проходити за участі захисника. При цьому, участь захисника у процесі може бути дистанційна — по відеозв'язку чи телефону. Якщо ж особі потрібен перекладач пояснень, показань або документів, а його участь неможлива, цю функцію може виконати дізнавач, слідчий або прокурор.[2]

- Функцію слідчого судді може брати на себе прокурор:

Оновлений КПК передбачає особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану. Так, якщо відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею відповідних повноважень, а також повноважень щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб, цю функцію виконує керівник відповідного органу прокуратури.[2]

Прокурор має право зупинити досудове розслідування у разі введення воєнного стану та якщо відсутня об'єктивна можливість подальшого

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

проведення, закінчення досудового розслідування. До зупинення досудового розслідування він зобов'язаний вирішити питання про продовження строку тримання під вартою.[2]

Якщо відсутня об'єктивна можливість виконання процесуальних дій у визначені строки вони мають бути проведені невідкладно за наявності можливості, але не пізніше ніж через 15 днів після припинення чи скасування воєнного стану.[2]

Також закон розширив перелік підстав для зупинення досудового розслідування після повідомлення особі про підозру: якщо наявні об'єктивні обставини, що унеможливають подальше проведення досудового розслідування в умовах воєнного стану.[2]

Якщо обвинувачений був призваний для проходження військової служби під час мобілізації, на особливий період, суд зупиняє судове провадження стосовно такого обвинуваченого до його звільнення з військової служби.[2]

•Зберігання документів і матеріалів слідства, а також майна:

В умовах воєнного стану копії матеріалів кримінальних проваджень в обов'язковому порядку зберігаються в електронній формі у дізнавача, слідчого чи прокурора. Якщо такі дані були втрачені, вони підлягають відновленню — якщо не завершилися направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності.[2]

Обов'язковими умовами для відновлення є: наявність витягу з ЄРДР або постанови про початок досудового розслідування, відповідних матеріалів фотозйомки, звукозапису, відеозапису та інших носіїв інформації, а також копій документів, засвідчених з використанням кваліфікованого електронного підпису.[2]

Речі або документи, на які у кримінальному провадженні було накладено арешт і які були втрачені через об'єктивні обставини, відшкодовуються із держбюджету у випадках та порядку.[2]

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 9–13. – ст.88. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

2. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану: Закон України від 14.01.2022 № 2201-IX [Електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#Text>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНУ**

Бакутін Євген Іванович,
старший викладач кафедри
тактичної підготовки ННІ № 3 НАВС
підполковник поліції

**АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ
БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ
У ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

У сучасних умовах правоохоронна діяльність поліції не може успішно здійснюватися без належного застосування досягнень науки і техніки і тому питання технічного забезпечення правоохоронців є завжди актуальним. Останнім часом активно розширюється практика використання у правоохоронній діяльності безпілотних літальних апаратів (умовно *БПЛА, дрони, безпілотники, квадрокоптери* - цими термінами називають невеликі літальні апарати, керовані людиною із землі). Безпілотники вже ефективно використовуються для картографічної зйомки, телетрансляцій, кінозйомки, метеорологічних спостережень, вантажоперевезень, моніторингу безпеки на об'єктах в містах та для спостережень за протяжними об'єктами (залізницями або лініями електропередач).

На сьогодні в Україні найширша сфера застосування БПЛА переважно використовуються для вирішення завдань, що стоять перед збройними силами. У звичайний час їх використовували на навчаннях для проведення денної та нічної розвідки, коригування вогню артилерії, наведення авіації та ударів по ворожих об'єктах тощо. Але світовий досвід показує що ці БПЛА перестали бути прерогативою лише військових формувань, їх все більше застосовує поліція у попередженні та документуванні протиправних дій під час охорони публічного порядку і безпеки.

У ході виконання службових завдань особовий склад поліції може бути задіяний для виконання різноманітних бойових завдань, зокрема й несення служби на блокпостах. Стосовно тематики нашого круглого столу, використання БПЛА на блокпостах для поліцейських не є нововведенням, достатнього досвіду застосування БПЛА необхідного для ефективного виконання завдань поліцією в нашій країні вже напрацьовано.

Зокрема, за досвідом зарубіжних країн, поліцейські БПЛА можуть використовуватись:

- як альтернатива дорогим у використанні гвинтокрилам, для забезпечення спостереження з повітря великої за масштабом чи важкодоступної території (гірська місцевість лісові чи зболочені ділянки, верхівки висотних будівель тощо.);

- для створення якісних карт та схем місцевості при проведенні слідчо – оперативних дій (наприклад при встановленні обставин ДТП);

- забезпечення моніторингу дорожнього руху на автотрасах;

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНУ

- для здійснення контролю учасників масових заходів при скупченні великої кількості людей в громадських місцях;
- при плануванні та проведенні заходів з охорони публічної безпеки та порядку;
- для забезпечення відео та фото зйомки учасників правопорушень для подальшого пошуку втікачів та документування слідів вчинення злочинів;
- для забезпечення спостереження за охоронюваними об'єктами та особами, які підлягають охороні підрозділами Національної поліції.

Необхідно підкреслити, що система відеоспостереження на базі БпЛА є сучасним засобом контролю, виявлення, спостереження і фіксації інформації. Зазначені комплекси є мобільними, простими в управлінні. Тактико-технічні характеристики дронів дозволяють розгортати їх як на відкритій місцевості, так і в населених пунктах. Експлуатація БпЛА можлива в денний і нічний час, цілодобово або в змінному режимі. Тут не завжди потрібна велика дальність і тривалість польоту, однак дуже корисними і важливими є можливість зависання над певними об'єктами, можливість взяти на борт високоякісну апаратуру спостереження, а також насамперед важливим є те, що безпілотник часто непомітний для злочинців.

Як відомо, метою створення блокпостів є здійснення контролю за рухом транспорту, людей, а головне – зовнішньої ізоляції району дій незаконних збройних формувань, своєчасного виявлення пересування бойовиків, шляхів можливого виходу з районів їх зосередження, ізоляції й позбавленні доступу до джерел постачання; забороні притоку поповнення, постачання боєприпасів і зброї та недопущення прориву через блокпост. Місцевість навколо блокпоста повинна знаходитись під постійним безперервним контролем: і в нагоді для цього повітряний моніторинг БпЛА, оснащених оптичними або телевізійними камерами, що дозволяє підвищити оперативність керування силами та засобами різних служб під час виконання практичних завдань на блокпосту.

Незважаючи на деяку схожість вирішуваних завдань в інтересах збройних сил України і поліції існують істотні відмінності як в умовах і тактиці застосування, так і за характером об'єктів і суб'єктів застосування цього виду техніки. Відмінності проявляються передусім в тому, що армія і поліція діють в різному «правовому полі». Поліція має запобігти чи припинити правопорушення, знайти й затримати правопорушника, та зібрати фактичні дані, які можуть стати доказами його вини з метою направлення до суду, а збройні сили України основним завданням є знищення противника.

За допомогою БпЛА на блокпосту може здійснюватись:

- спостереження яке забезпечує огляд території блокпоста та підступи до нього;
- для попередження поліцейських, які виконують завдання щодо охорони та оборони блокпоста про несанкціоноване проникнення через периметр та недопущення проникнення бойовиків незаконних збройних

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАЖУ

формувань, диверсійно-розвідувальних груп і інших злочинних елементів у визначені смуги (райони);

- для негайного реагування поліцейських при виявленні незаконних збройних формувань і диверсійно-розвідувальних груп та недопущення несподіваного нападу наземного противника, проникнення його розвідки та забезпечення часу й вигідних умов для розгортання й вступу в бій;

- діяльність підрозділів поліції щодо забезпечення підвищення безпеки життєдіяльності поліцейських;

- надає можливість здійснювати своєчасний та якісний моніторинг оперативності виконання складних завдань;

- розширяє спектр реагування на різні інциденти за дуже короткий час та оперативно управляти наземними нарядами поліції;

- надає можливість старшому блокпосту об'єктивно оцінювати ситуацію і оперативно приймати рішення щодо управління силами і засобами поліції для подальших необхідних заходів (припинення правопорушень, затримання або ліквідація);

- веденням безперервної розвідки на підступах до блокпосту, своєчасним виявленням підготовки бойовиків до нападу, встановленням його угруповання й можливого характеру дій; активними й рішучими діями, широким маневром вогнем, силами й засобами на напрямках, де виникає загроза, і проведенням рішучих контратак; стійким і безперервним управлінням; всебічним забезпеченням бойових дій; швидким відновленням порушеної оборони;

- при отриманні сигналу від БПЛА про загрозу нападу на блокпост начальник наряду організовує кругову оборону, доповідає про обстановку керівництву, висилає підкріплення, уживає необхідних заходів для відбиття нападу на блокпост.

Зазначемо, що заходи тривають, перш за все, аби упередити злочинним діянням та не допустити будь-яких провокацій, нестандартних ситуацій, в тому числі нападу на блокпост.

Варто погодитися, що технологія БПЛА і камер дозволяє старшому блокпосту мати більше інформації та своєчасно реагувати на зміну оперативної ситуації в районі розташування блок-посту. БПЛА також дозволяють більш повно оцінити місця розташування блокпосту, щоб допомогти зрозуміти подію для кожного інциденту. У випадках з озброєними бандитами, БПЛА може спостерігати загрози із безпечного місця, дозволяючи поліцейським на місці діяти з більшою безпекою, надає поліцейським інструменти, необхідні для належного реагування на надзвичайні ситуації, коли ситуаційна обізнаність є ключовою, що покращить роботу та збільшить її ефективність поліцейських на блокпосту.

Переваги і специфічні якості комплексів з БПЛА передбачують їх роль як високомобільного і ефективного компонента технічних засобів охорони, здатного в короткі терміни не тільки збирати достовірну розвідувальну інформацію, а і вести виявлення правопорушника чи іншої загрози, для

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

прийняття вчасного і ефективного рішення щодо її ліквідації чи оперативного прийняття рішень з дій наряду поліції на блокпосту.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію, Положення про патрульну службу МВС, Положення про Національну поліцію: чинне законодавство станом на 10 лист. 2015 р.: (офіц. текст).-К.: Паливода А.В., 2105.-104 с. – (Закони України).

2. Спеціальна техніка: основні поняття, терміни та визначення: [навчальний посібник] /М.В.Кобець, Б.В.Жуков, П.П. Артеменко, В.А.Кудіної.-К.: “Аванпост — Прим”,2013.

3. Застосування засобів і матеріалів відеозапису у процесуальній діяльності правоохоронних органів: Навч. Посібник. – К.: Національна академія внутрішніх справ України, 2005. – 120 с.

4. Національна поліція /поліція для суспільства [Електронийресурс]– Режимдоступу:<https://kv.npu.gov.ua/uk/>.

5. Повітряний кодекс України: Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 48-49, ст.536.

6. Про затвердження Авіаційних правил України, частина 47 «Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні», Наказ № 636 від 25.10.2012 р. Міністерство інфраструктури України. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1926-12>.

7. Положення про використання повітряного простору України: Кабінет Міністрів України затверджено постановою від 29.03.2002 р. № 401. [Електроний ресурс] –Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/401-2002>.

8. Правила польотів цивільних повітряних суден у повітряному просторі України: Міністерство інфраструктури України Наказ від 28.10.2011 р.№478.[Електронийресурс].Режимдоступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1>.

9. Конвенції про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.: дата приєднання України – 10.08.1992 р., набуття чинності для України – 09.09.1992 р. [Електроний ресурс] – Режим доступу:

10. Міністерство інфраструктури України ДП ОПР України[Електронийресурс].Режимдоступу:<http://uksatse.ua/.index.phpact=Part&CODE=248&id=31&hl=%E1>.

11. Науково – практичний коментар Кримінального кодексу України від 05 квітня 2001 року / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка.- К.: Каннон, 2001 – 1104 с.

12. Рекомендації власникам безпілотних літальних апаратів від 19.08.2016 р. Державна авіаційна служба України. [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://www.aviation.com.ua/news/40296/>.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

13. Проект «Концепції положення та процедур із забезпечення безпеки польотів повітряних суден авіації загального призначення, спортивних, аматорських та БЛА» [Електроний ресурс] Режим доступу: http://search.ligazako.n.ua/1_doc2.nsf/link1/NT2369.html.

14. Використання безпілотних літальних комплексів у правоохоронній діяльності: аналіт. огляд / [Ю.Ю. Орлов, Г.Ю. Репін, В.В. Арешонков та ін.]; за заг. Ред. Ю.Ю. Орлова — К.: ДОТЗ МВС України, 2013.-152с.

Ромашева Юлія Іванівна
курсант 4-го курсу ННІ №1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Бакутін Є.І.**
старший викладач кафедри
тактичної підготовки ННІ № 3

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ КОМЕНДАНСЬКОЇ ГОДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Національна поліція України в складі єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного, природного та іншого характеру є функціональною підсистемою охорони публічного порядку, покликаною залучати свої сили і засоби до дій в умовах надзвичайної ситуації та при ліквідації її наслідків у мирний час та в особливий період. Окрім того, поліція сприяє забезпеченню правового режиму воєнного стану у разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості. Наразі, основним законодавчим актом, який регулює суспільні відносини у сфері захисту населення від надзвичайних ситуацій є Кодекс цивільного захисту України, який був ухвалений Верховною Радою України 2 жовтня 2012 року, а також Конституція України, акти Президента України та Кабінету Міністрів України, інші закони України [1, с. 8].

Статтею 8 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" № 389 від 12.05.2015 року закріплено заходи правового режиму воєнного стану, серед яких передбачена можливість запроваджувати у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, комендантську годину (заборону перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без спеціально виданих перепусток і посвідчень) [2].

На виконання зазначеного Закону Кабінетом міністрів України було прийнято постанову від 08.07.2020 № 573 «Порядок запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану», якою затверджено Порядок здійснення заходів під час запровадження комендантської години та встановлення спеціального режиму світломаскування в окремих місцевостях, де введено воєнний стан [3].

Відповідно до п. 4 Положення запровадження комендантської години здійснюється лише за наявності реальної загрози життю і безпеці осіб,

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНУ

інтересам суспільства або держави, а також для забезпечення громадського порядку. Згідно п. 8 Положення під час дії комендантської години Національна поліція продовжує виконання своїх завдань відповідно до призначення та специфіки діяльності. На території, де запроваджено комендантську годину, забороняється перебування у визначений період доби на вулицях та в інших громадських місцях осіб без виданих перепусток, а також рух транспортних засобів.

Контроль за дотриманням особами комендантської години здійснюється патрулями, які підпорядковуються коменданту та до складу яких можуть долучатися поліцейські. Патрулям на території, де запроваджено комендантську годину надано право:

- затримувати і доставляти в органи або підрозділи Національної поліції осіб, які вчинили або вчиняють правопорушення;

- перевіряти в осіб посвідчення, документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, або паспортні документи іноземця, особи без громадянства, документи, що підтверджують законність перебування на території України, та перепустки, а в разі їх відсутності - затримувати відповідних осіб та доставляти в органи або підрозділи Національної поліції для встановлення особи; за потреби проводити огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, які ними перевозяться;

- вилучати в осіб предмети, які є знаряддям, засобом або предметом правопорушення, і передавати їх органам або підрозділам Національної поліції;

- тимчасово обмежувати або забороняти на вулицях та дорогах, окремих ділянках місцевості та в інших громадських місцях перебування або пересування осіб, рух транспортних засобів, зокрема транспортних засобів іноземних, консульських установ чи представництв міжнародних організацій; виводити осіб з окремих ділянок місцевості та об'єктів, евакуйовувати транспортні засоби;

- входити (проникати) на територію та у приміщення підприємств, установ і організацій, у житлові та інші приміщення, на земельні ділянки, що належать особам, під час припинення кримінального правопорушення та в разі переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, якщо зволікання може створити реальну загрозу життю чи здоров'ю осіб;

- використовувати із службовою метою засоби зв'язку і транспортні засоби, що належать особам (за їх згодою), підприємствам, установам і організаціям, за винятком транспортних засобів іноземних консульських установ чи представництв міжнародних організацій, для запобігання вчиненню кримінального правопорушення, переслідування та затримання осіб, що підозрюються у вчиненні злочину, або для доставки до лікувальних закладів осіб, які потребують медичної допомоги, проїзду до місця злочину;

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

• застосовувати відповідно до законодавства заходи фізичного впливу, зброю і спеціальні засоби [4].

Таким чином, поліцейські виявляють порушників комендантської години, які зазвичай або мають на це об'єктивні причини або мали на меті вчинити правопорушення. Це обмеження необхідне для забезпечення порядку в темний період доби, який є більш прийнятним для діяльності окремих категорій правопорушників. Отже, участь поліції у забезпеченні публічної безпеки в період воєнного стану беззаперечна і суттєва, на прикладі вищенаведеного заходу можна зрозуміти, що її роль в такий час є важливою, адже всі поліцейські є «універсальними» захисниками, для них безпека населення та протидія злочинності залишається основним завданням в будь-який час.

Список використаних джерел:

1 Дії працівників органів Національної поліції при виникненні надзвичайних ситуацій / [Давигора Ю.І., Молотай В. А., Коломієць О.В., Демченко Ю. В., Кудлай А. О.]. – К.: Національна академія внутрішніх справ, 2020. – с. 156 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/17173/2/KNIGA.pdf>

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електроннийресурс].–Режимдоступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

3. Порядок здійснення заходів під час запровадження комендантської години та встановлення спеціального режиму світломаскування в окремих місцевостях, де введено воєнний стан: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2020 р. № 573. Офіційний сайт Верховної Ради України.

[Електроннийресурс].–Режимдоступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-%D0%BF#Text>

4. Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1455 Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електроннийресурс].–Режимдоступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1455-2021-%D0%BF#Text>

5. Про основи національного спротиву: Закон України від 16 липня 2021 року № 1702-IX (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 41, ст.339) Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#n414>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАЖУ**

Підвисоцька Мирослава Сергіївна
курсант 3-го курсу 302 н.гр. ННІ № 3
Науковий керівник: **Павловська А.А.**
доцент кафедри кримінального права,
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Ефективність реалізації норм інституту звільнення від кримінальної відповідальності значною мірою залежить від чіткого розуміння необхідних для цього обставин, регламентована законодавством сукупність яких уповноважує суд або покладає на нього обов'язок звільнити особу від такого виду юридичної відповідальності. Разом із тим у вітчизняній кримінальноправовій доктрині питання понятійного позначення таких обставин залишаються невирішеними. [2, 35с.]

Науковці продовжують оперувати поняттями «підстави», «умови» та «передумови», визначаючи певні етапи звільнення від кримінальної відповідальності, нерідко безпідставно підміняючи одні поняття іншими. Встановлення та усунення подібних протиріч уявляється необхідним для проведення дослідження як самого інституту звільнення від кримінальної відповідальності взагалі, так і його субінститутів. [3, 15с.]

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття та зміст передумови стосовно інституту звільнення від кримінальної відповідальності або окремих його норм піддавалися вивченню багатьма вченими, зокрема Х.Д. Алікперовим, Ю.В. Бауліним, Я.М. Брайніним, Г. Б. Віттенбергом, М. Є. Григор'євою, О. О. Дудоровим, О.О. Житним, С.Г. Келіною, О.В. Наден, Є.С. Назимком, Т.Б. Ніколаєнко та ін.. [4, 71с.]

Передумова звільнення від кримінальної відповідальності за своєю сутністю є загальною для будь-якого виду такого звільнення. Разом із тим для звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки вказана передумова конкретизована у частині необхідності вчинення злочину вперше, його тяжкості та некорупційної належності. На відміну від підстав звільнення від кримінальної відповідальності, передумова має відносно об'єктивний характер та не залежить від посткримінальної поведінки особи. Вона являє собою перший етап у механізмі звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Звільнення від кримінальної відповідальності - це відмова держави від застосування щодо особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, установлених законом обмежень певних прав і свобод шляхом закриття кримінального провадження, яке здійснює суд у випадках, передбачених КК України, у порядку, встановленому КПК України.

Звільнення від кримінальної відповідальності тоді можна визнати за обгрунтоване і справедливе, коли воно не перешкоджає охороні прав і

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

свобод особи, всього правопорядку від кримінально протиправних посягань і разом з тим сприяє виправленню винної особи, попередженню здійснення нових кримінальних правопорушень; іншими словами, коли воно відповідає завданням кримінального законодавства і дозволяє досягти цілей покарання без його реального вживання.

Виходячи з цього, треба перш за все зробити висновки, які саме підстави повинні бути в наявності для звільнення від кримінальної відповідальності. Такою підставою перш за все є здійснення кримінального правопорушення невеликої тяжкості. Введення до Кримінального кодексу України положення про класифікацію кримінальних правопорушень внесло визначеність для слідчо-судової практики у розв'язанні даного питання. У випадку звільнення від кримінальної відповідальності держава з різних міркувань відмовляється від свого права піддати особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, осуду і примусу, передбачених кримінальним законом [4, 18с.]. Таким чином, звільнення від кримінальної відповідальності - це форма реалізації кримінально-правових норм поза інститутом кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2001, № 25-26, ст.131. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2341-14.
2. Козак О.С. Відмежування звільнення від кримінальної відповідальності від інших кримінально-правових інститутів та угоди про примирення. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?
3. Баулін Ю.В. Звільнення від кримінальної відповідальності: моногр. Київ Атіка, 2014. 296 с.
4. Ухвала Менського районного суду Чернігівської області у справі № 738/308/13-к URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/29859786>

Конець Тетяна Володимирівна
курсант 3-го курсу 303 н.гр. ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: **Павловська А.А.**
доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ

Примусові заходи виховного характеру є самостійним інститутом у кримінальному праві й утворюють собою відособлену усередині зазначеної галузі права групу юридичних норм, об'єднаних конкретною спільністю ознак регульованого ними типу відношень. [3, с.8].

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Звернення до досвіду законодавчого закріплення цього інституту в кримінальному праві інших держав дасть змогу дослідити його у співвідношенні з кримінально правовими нормами вітчизняного законодавства з метою виявлення особливостей і переваг досліджуваних законів, а також тенденцій і перспектив розвитку інституту примусових заходів в майбутньому [1, с. 142].

Дослідження та аналіз зазначеного питання в законодавстві зарубіжних країн дає змогу визначити напрямки розвитку цього інституту кримінального права, а практика застосування – визначити перспективні напрями, методи та прийоми вирішення актуальних проблем кримінально-виконавчої діяльності з метою недопущення помилок, що простежувалися в діяльності установ і органів пенітенціарної системи. [5, с. 18].

Інститут примусових заходів виховного впливу існує в кримінальному законодавстві країн СНД і Балтії, колишніх республік Югославії, Албанії, Болгарії, Угорщини, В'єтнаму, Нідерландів, Румунії, Філіппін, Швеції, Ефіопії.

У спеціальних законах про статус неповнолітніх такі заходи регламентується в Німеччині, Єгипті, Іспанії, Кенії, Кувейті, Малі, Португалії, Франції, Швейцарії.

І в спеціальному, і в кримінальному законодавстві вони передбачені в Болгарії, Сербії та Естонії.

За своєю правовою природою ці заходи трактуються неоднозначно. Зазвичай вони виступають однією з форм реалізації кримінальної відповідальності, крім покарання, проте в деяких країнах (країни СНД, крім Казахстану, Литва) вони виступають також альтернативною кримінальної відповідальності: законодавство цих держав допускає звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного впливу [2, с. 109].

Зокрема, законодавством країн світу можуть передбачатися такі заходи виховного впливу:

- попередження або догана (країни СНД, колишні республіки Югославії, Німеччина, Болівія, Єгипет, Іспанія, Кувейт, Литва, Португалія, Румунія, Судан, Таїланд, Чилі, Естонія);

- покладання обов'язку вибачитися перед потерпілим, публічно чи в іншій формі на розсуд суду (Білорусія, Федерація Боснії і Герцеговини, Малі);

- передача під нагляд батьків або осіб, які їх замінюють, або відповідного державного органу (країни СНД і Балтії, колишні республіки Югославії, Англія, Німеччина, Болівія, Єгипет, Кувейт, Марокко, Монголія, Португалія, Сирія, Судан, Таїланд, Франція, Чилі, Естонія);

- накладення обов'язку відшкодувати шкоду, заподіяну злочином, або іншим чином загладити заподіяну шкоду (країни СНД, Англія, Федерація Боснії і Герцеговини, Бразилія, Венесуела, Гватемала, Гондурас, Латвія,

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Литва, Малі, Коста-Ріка, Монголія, Нідерланди, Нікарагуа, Панама, Парагвай, Уругвай, Швейцарія, Еквадор);

– накладення обмежень, пов'язаних із проведенням дозвілля, або встановлення інших вимог до поведінки неповнолітнього (країни СНД, Англія, Єгипет, Іспанія, Македонія, Марокко, Португалія, Швейцарія, Венесуела, Гондурас, Сальвадор). У Франції дана міра носить назву «контрольованої свободи» (фр. la liberte surveillee);

– передача в сім'ю, яка підходить для виховання (Федерація Боснії і Герцеговини, Іспанія, Македонія, Португалія, Швейцарія);

– поміщення в режим допомоги (Португалія, Швейцарія, Сальвадор, Уругвай);

– пробація (Болівія, Бразилія, Венесуела, Гватемала, Гондурас, Коста-Ріка, Нікарагуа, Перу, Сальвадор, Еквадор);

– поміщення в навчально-виховний заклад (країни СНД і Балтії, колишні югославські республіки, Албанія, Англія, Болгарія, Угорщина, В'єтнам, Німеччина, Єгипет, Зімбабве, Іспанія, Кенія, Кувейт, Марокко, Португалія, Румунія, Сирія, Судан, Франція, Чилі, Швейцарія, Швеція, Японія).

Примусові заходи виховного впливу мають схожість з умовним засудженням, адже в разі злісного їх невиконання вони підлягають скасуванню із застосуванням до засудженого реальних заходів відповідальності (країни СНД).

Найбільш ефективним та гуманним законодавством щодо неповнолітніх, є саме законодавство Німеччини. Питання кримінальної відповідальності підлітків регулюється не тільки Кримінальним Кодексом, а й Законом «Про правосуддя для неповнолітніх». В цьому Законі у § 5 абзацу 1 та 2 зазначено, що до неповнолітніх можуть застосовуватись такі санкції: виховні заходи, виправні заходи та заходи покарання для неповнолітніх.

У судовій практиці Німеччини, на відмінну від України, у більшості випадків до неповнолітніх правопорушників застосовують саме виховні заходи, ніж покарання. Відповідно до § 5 абз. 2 Закону «Про правосуддя для неповнолітніх» примусові заходи і покарання призначаються тільки як альтернатива виховним заходам, тобто коли вони є недостатні. При призначенні виховних заходів критерієм виступає не тяжкість кримінального правопорушення, (як це зазначено у КК України), а потреба у вихованні підлітка.

Система виховних заходів Німеччини також відрізняється від української системи. Виховні заходи у кримінальному законодавстві Німеччини містять у собі: 1) вказівки, які адресуються правопорушнику. До таких заходів відносять обов'язок дотримуватись вказівки про місце перебування, жити в родині чи в соціальній установі, вступити на навчання чи на роботу, не підтримувати відносини з певними людьми або не відвідувати місця розваг тощо; 2) норму, яка повинна надати допомогу у вихованні неповнолітнього. Це можуть бути такі заходи: покладання

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНУ

обов'язку принести публічні вибачення і досягти примирення з потерпілим; відшкодувати заподіяну шкоду; передати під нагляд батьків чи інших осіб, заслуговуючи довіру; спільні корисні роботи та інші заходи [4, с. 146–147].

Отже, дослідивши особливості застосування примусових заходів виховного характеру в кримінальному законодавстві зарубіжних країн, слід зазначити, що даний інститут властивий багатьом країнам. Проте, за своєю правовою природою трактується неоднозначно. Зазвичай примусові заходи виховного характеру виступають однією з форм реалізації кримінальної відповідальності, крім покарання, проте в деяких країнах вони виступають також альтернативою кримінальної відповідальності: законодавство цих держав допускає звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного впливу.

Список використаних джерел:

1. Габуда А. С., Ісакова В. Р. Система примусових заходів виховного характеру потребує удосконалення. *Науково-юридичний фаховий журнал приватного вищого навчального закладу «Міжнародний університет бізнесу і права»*. 2019. № 9. С. 140-145.

2. Дмитришина Т. І. Призначення покарання неповнолітнім: концептуальні основи : дис. ...канд. юрид. наук :12.00.08. Одеса, 2016. 205 с.

3. Кузьменко О. В. Примусові заходи виховного характеру як інститут кримінального права України. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. 2018. № 4. С.7-22.

4. Мирошниченко Н. М. Виховні заходи, що застосовуються до неповнолітніх за кримінальні правопорушення: зарубіжний досвід. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"*. 2015. Вип. 3. С. 143-152.

5. Юзікова Н.С. Злочинність неповнолітніх: закономірності розвитку, теорія та практика запобігання і протидії їй в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. Харків, 2017. 38 с.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Жульковська Анастасія Василівна,
слухач магістратури 2-го курсу
ННІ № 3 НАВС,
Науковий керівник: Федоровська Н.В.
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції
ННІ № 3 НАВС, майор поліції

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» за рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеном у дію в установленому порядку указом Президента України та з метою забезпечення заходів правового режиму воєнного стану на території України можуть залучатися військові формування та правоохоронні органи, утворені відповідно до законів України згідно з їх призначенням та специфікою діяльності.

Аналізуючи нормативно-правову базу та теоретичні аспекти можемо зазначити, що забезпечення функціонування сектору безпеки і оборони органами і підрозділами Національної поліції – це законодавчо встановлений комплекс заходів правового, організаційного та фінансового характеру, який спрямований на виконання завдань та функцій щодо захисту державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз невоєнного характеру органами та підрозділами Національної поліції. Під напрямками забезпечення функціонування сектору безпеки і оборони органами і підрозділами Національної поліції пропонується розуміти систему пріоритетних завдань та функцій Національної поліції у сфері охорони національної безпеки. Основні напрями забезпечення функціонування сектору безпеки і оборони органами та підрозділами Національної поліції базуються на відповідних завданнях вказаного сектору. На підставі вищенаведеного пропонується виділити такі напрями: боротьба з організованою злочинністю та протидія корупції; боротьба з тероризмом; протидія незаконній міграції та торгівлі людьми; протидія наркоманії, алкоголізму та дитячій безпритульності; забезпечення територіальної безпеки [1, с. 142].

Верховна Рада України 15 березня поточного року прийняла Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Серед додаткових повноважень поліцейських:

За письмовим запитом безоплатно одержує від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб державної форми власності інформацію, необхідну для виконання завдань і повноважень поліції, зокрема про військовополонених.

Конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охорона їх у залі суду.

Техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, у тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху.

Закон також передбачає, що на час воєнного стану атестування поліцейських не проводиться. Поліцейські призовного віку на весь період їх служби в поліції отримують відстрочку від призову. Також під час воєнного стану поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я будь-якої форми власності [2].

Поліцейські, які проходять службу в регіональних підрозділах міжрегіональних територіальних органів поліції, на час запровадження посиленого варіанта перебувають в оперативному підпорядкуванні ГУНП. Їх функціональне використання визначається начальником відповідного ГУНП за погодженням з керівниками зазначених вище органів. Про переведення органів НПУ або відокремлених підрозділів на посилений варіант керівники, які мають право введення посиленого варіанта, повідомляють (за необхідності) органи державної влади та місцевого самоврядування, інші правоохоронні органи, юридичних осіб публічного та приватного права, які взаємодіють з ними в межах виконання мети введення посиленого варіанта. Переведення на посилений варіант здійснюється шляхом видання наказу і доведення його до відома підпорядкованих поліцейських [3, с. 108].

В Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, військове командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення) можуть самостійно або із залученням органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати в межах тимчасових обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, передбачених указом Президента України про введення воєнного стану, такі заходи правового режиму воєнного стану: 1) встановлювати посилену охорону важливих об'єктів національної економіки та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення, і вводити особливий режим їхньої роботи. Перелік об'єктів національної економіки та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення, що підлягають посиленій охороні в умовах воєнного стану, затверджується Кабінетом Міністрів України; 2) запроваджувати трудову

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

повинність для працездатних осіб, не залучених до роботи в оборонній сфері та сфері забезпечення життєдіяльності населення і не заброньованих за підприємствами, установами та організаціями на період дії воєнного стану з метою виконання робіт, що мають оборонний характер, а також ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, які виникли в період дії воєнного стану, та залучати їх в умовах воєнного стану до суспільно корисних робіт, що виконуються для задоволення потреб Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних органів і сил цивільного захисту, забезпечення функціонування національної економіки та системи забезпечення життєдіяльності населення і не потребують, як правило, спеціальної професійної підготовки осіб. За працівниками, залученими до виконання суспільно корисних робіт, на час виконання таких робіт зберігається попереднє місце роботи (посада) [4, с. 29].

Таким чином, аналіз нормативно-правової бази та теоретичних аспектів досліджуваного питання дав змогу визначити, що забезпечення функціонування сектору безпеки і оборони органами і підрозділами Національної поліції – це законодавчо встановлений комплекс заходів правового, організаційного та фінансового характеру, який спрямований на виконання завдань та функцій щодо захисту державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від реальних і потенційних загроз невоєнного характеру органами та підрозділами Національної поліції.

Список використаних джерел:

1. Василь Безега. Пріоритетні напрями забезпечення функціонування сектору безпеки й оборони органами та підрозділами Національної поліції. *Підприємництво, господарство та право*. 4/2020. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/23.pdf>
2. Надія Гришанова. В умовах війни поліцейські отримали додаткові повноваження. *Ліга-закон*. 2022. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/210031_v-umovakh-vyni-poltseysk-otrimali-dodatkov-povnovazhennya
3. Організація охорони публічного порядку: навчальний посібник. Андреев Д.В., Братель С.Г., Ваньчик Ю.А., Золотарьова Н.І., Кобзар К.П., Корж Є.М., Костюк В.Л., Кудря В.О., Мотиль В.І., Радзівон С.М., Саковський А.А., Федоровська Н.В. Київ: ФОП Маслаков, 2019. 164 с.
4. Грибан В.Г. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Коваль Руслана Олександрівна
курсант 201 н.г. ННІ № 3 НАВС,
Науковий керівник: **Павленко Н.Г.**
провідний науковий співробітник відділу
організації наукової діяльності та
захисту прав інтелектуальної власності
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник

**ЗАКОНОДАВЧІ НОВЕЛИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЮ
ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ
ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ**

Введення воєнного стану в Україні має свій вплив на різноманітні сфери державного управління, зокрема й на діяльність поліції.

Відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» способом його введення є запровадження особливого правового режиму, під час якого органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування надаються відповідні повноваження, поєднані з тимчасовим, зумовленим загрозою, обмеженням конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Профільний закон «Про правовий режим воєнного стану» може не містити повного переліку всіх наданих переліченим вище органам та адміністраціям повноважень, а також відповідних обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб.

Повноваження Національної поліції в умовах воєнного стану були деталізовані змінами до Закону України «Про Національну поліцію» та інших нормативно-правових актів.

Реагування поліції на небезпеки і загрози публічній безпеці та порядку за умов воєнного стану має відбуватися швидко та ефективно з метою отримання дієвих результатів.

Важливі зміни відбулися в нормативному регулюванні застосування поліцейських засобів примусу при забезпеченні поліцією публічної безпеки та порядку.

Статтю 42 Закону України «Про Національну поліцію» доповнено частиною 9, відповідно до якої під час дії воєнного стану поліцейський має право застосовувати заходи примусу, передбачені цією статтею стосовно осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без врахування вимог та заборон, передбачених статтею 43, частинами четвертою та п'ятою статті 45, а також частиною дев'ятою статті 46 цього Закону [2].

На практиці це означає зняття:

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

- загальних обмежень у процесі застосування поліцейських засобів примусу;
- спеціальних обмежень при застосуванні спеціальних засобів;
- обмежень щодо місця застосування вогнепальної зброї.

Варто відзначити, що законодавцем прийнято норму, покликану забезпечити контроль за вжиттям поліцейськими відповідних заходів у воєнний час.

Згідно з частиною 10 статті 42 Закону України «Про Національну поліцію» під час дії воєнного стану у разі застосування поліцейським заходу примусу стосовно осіб, які здійснюють агресію проти України, та завдання зазначеним особам тілесних ушкоджень, каліцтва, застосування вогнепальної зброї, за наявності можливості, з урахуванням подій на відповідній території, поліцейський усно або за допомогою засобів комунікаційного зв'язку повідомляє свого безпосереднього керівника, який у разі необхідності за можливості повідомляє центральний орган управління поліції та відповідного прокурора.

Відзначимо нову редакцію частини 5 статті 42 Закону України «Про Національну поліцію», відповідно до якої під час дії воєнного стану, у разі необхідності відбиття нападу, що загрожує життю чи здоров'ю поліцейського або іншої особи, а також усунення небезпеки у стані крайньої необхідності або при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та/або чинить опір поліцейському, поліцейський має право використати підручні засоби.

Закон України «Про Національну поліцію» не містить визначення поняття «підручні засоби».

Використавши логічний та систематичний способи тлумачення норм права, можна сформулювати визначення «підручні засоби» у контексті статті 42 Закону України «Про Національну поліцію» – це заходи примусу, не вказані у частині 1 цієї статті, доступні поліцейському у конкретному місці та за конкретної обстановки, що дозволяють досягти кінцевої мети (ефективного виконання поліцейським своїх повноважень).

Важливе значення при забезпеченні поліцією публічної безпеки та порядку має дотримання законодавчо визначеної процедури затримання уповноваженою службовою особою запідозрену у вчиненні злочину особи без ухвали слідчого судді, суду (зокрема й на місці його вчинення).

Якщо в умовах мирного часу строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду не може перевищувати сімдесяти двох годин з моменту затримання (ст. 211 КПК України), то відповідний строк затримання в умовах воєнного стану тепер передбачено ст. 615 КПК України [3].

Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 615 КПК України у разі введення воєнного стану та якщо: наявні випадки для затримання особи без ухвали слідчого судді, суду, визначені статтею 208 КПК України, або виникли обґрунтовані обставини, які дають підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні злочину,

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

- уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого судді, суду або постанови керівника органу прокуратури затримати таку особу.

Строк затримання особи без ухвали слідчого судді, суду чи постанови керівника органу прокуратури під час дії воєнного стану не може перевищувати двохсот шістнадцяти годин з моменту затримання, який визначається згідно з вимогами статті 209 КПК України [3].

Затримана без ухвали слідчого судді, суду чи постанови керівника органу прокуратури особа під час дії воєнного стану не пізніше двохсот шістнадцяти годин з моменту затримання повинна бути звільнена або доставлена до слідчого судді, суду чи керівника органу прокуратури для розгляду клопотання про обрання стосовно неї запобіжного заходу.

Як бачимо, законодавець на період воєнного часу увів додаткову підставу для затримання особи без ухвали слідчого судді, суду – обґрунтовані обставини, які дають підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні будь-якого злочину (а не лише у вчиненні злочину, передбаченого статтями 255, 255-1, 255-2 Кримінального кодексу України або особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України, як це передбачає ст. 208 КПК України).

Можемо констатувати суттєве збільшення строку затримання особи без ухвали слідчого судді, суду чи постанови керівника органу прокуратури під час дії воєнного стану (260 годин у порівнянні з 72 годинами «за нормами мирного часу»).

Разом з тим слід враховувати, що хоча строк пред'явлення підозри і змінено законодавцем (з 24 годин після затримання особи відповідно до ст. 278 КПК України до 72 годин в ч. 7 ст. 615 КПК України [3]), вимога негайного звільнення особи у разі невручення повідомлення про підозру упродовж сімдесяти двох годин з моменту затримання залишилася.

Як висновок слід зазначити, що наведені законодавчі зміни мають позитивно відобразитися на ефективності забезпечення Національною поліцією України публічної безпеки та порядку в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Пелех Катерина Богданівна,
курсант 203 н.г. ННІ №3 НАВС,
Науковий керівник: **Федоровська Н.В.,**
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції
ННІ №3 Національної академії
внутрішніх справ, майор поліції

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Діяльність поліцейських є запорукою функціонування правового суспільства, забезпечення охорони прав, свобод і законних інтересів громадян України. На правоохоронні органи покладено конституційний обов'язок забезпечувати державну безпеку й цілісність України. У надскладний період героїчного спротиву нахабній російській агресії поліцейські – від рядового до генерала – ефективно протидіють злочинності та забезпечують правопорядок, самовіддано боронять суверенітет і недоторканість країни. Національна поліція, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про Національну поліцію» сприяє забезпеченню, відповідно до Законів України «Про правовий режим воєнного стану».

Питання вдосконалення діяльності поліцейських постало із повномасштабним нападом російської федерації на Україну, що в свою чергу, зумовило необхідність розширити повноваження Національної поліції на період дії воєнного стану, реформування законодавчої бази. Діяльність будь-якого органу влади реалізується відповідно до законодавчих актів; саме законодавством встановлений порядок діяльності, функції та повноваження поліцейських органів, тому якість нормативно-правової бази безпосередньо впливає на ефективність діяльності органів Національної поліції України в умовах воєнного стану. Діяльність Національної поліції України врегульована Конституцією України, міжнародними договорами, законами України, а також низкою підзаконних нормативно-правових актів, що деталізують законодавчі положення [1]. Серед міжнародно-правових актів важливе місце посідає Резолюція № 690 1979 року Парламентської асамблеї Ради Європи «Декларація про поліцію», яка закріпила етичні засади діяльності поліцейського, його статус та обов'язки під час війни й інших надзвичайних обставин [2].

З метою оптимізації діяльності поліції, зокрема під час дії воєнного стану законодавець в березні 2022 року вносить зміни та доповнення до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Згідно з пунктом 24 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» поліція відповідно до покладених на неї завдань бере участь відповідно до повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його введення на всій території України або в окремій місцевості. Крім того, статтею 24 цього Закону визначено додаткові повноваження поліції та встановлено, що у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також у ході відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості [3]. В Україні військові командування можуть самостійно або із залученням органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати в межах тимчасових обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, передбачених указом Президента України про введення воєнного стану.

Слід зазначити, що Верховна Рада України розширила повноваження Національної поліції на час воєнного стану прийнявши Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану», зокрема внесено зміни до статі 23 Закону України «Про Національну поліцію».

Національна поліція безоплатно зможе отримувати інформацію від державних органів, місцевої влади, державних юридичних осіб, зокрема, щодо військовополонених. Відповіді за запитом мають надходити протягом трьох днів, а у разі неможливості, підлягає виконанню протягом десяти днів. Якщо поліцейському буде відмовлено в запиті, орган, що не виконав запит має повідомити про причину відмови.

Також поліція отримує право на конвоювання затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі; та - право утримання в ізоляторах осіб, затриманих за кримінальні або адміністративні правопорушення. До них буде застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Поліцейським представлено право застосовувати заходи примусу до осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без урахування окремих обмежень та заборон, визначених законом (зокрема, дозволяється застосування заходів примусу без попередження, нанесення ударів спеціальними засобами без обмежень щодо локації їх нанесення, а також застосування вогнепальної зброї) [4].

Правоохоронці отримують повноваження на оперативне розмінування – виявлення, знешкодження та знищення вибухівки, які є

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

засобами вчинення правопорушень, техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події.

Також розширюється співробітництво Національної поліції з Європолем з правом на збір біометричних даних.

Поліцейський, який виконує службові обов'язки в цивільному одязі, зобов'язаний завжди мати при собі спеціальний жетон. Поліцейському заборонено знімати з однострою спеціальний жетон чи приховувати його.

Утім під час дії воєнного стану поліцейському, який виконує службові обов'язки в цивільному одязі, дозволено діяти за відсутності спеціального жетона, відповідно до змін в статті 20 Закону України «Про Національну поліцію». Йдеться про ситуації, коли його наявність перешкоджає проведенню оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій, виконанню завдань в умовах режиму секретності або здійсненню заходів із забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також спеціальних заходів із забезпечення безпеки працівників суду і правоохоронних органів та їх близьких родичів, або під час здійснення повноважень поліції під час дії воєнного стану. Крім того, скасовано вимогу, за якою поліцейські були зобов'язані під час виконання службових обов'язків із використанням засобів індивідуального захисту розміщувати на них ідентифікаційний номер або спеціальний жетон. Також регламентовано зміни в частині 9 та 10 статті 42 Закону України «Про Національну поліцію» про те, що під час дії воєнного стану поліцейський має право застосовувати заходи примусу, передбачені цією статтею стосовно осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без врахування вимог та заборон, передбачених статтею 43, частинами четвертою та п'ятою статті 45, а також частиною дев'ятою статті 46 цього Закону [4].

Відповідних змін зазнав і Закон України «Про дисциплінарний статут Національної поліції», зокрема було доповнено розділом п'ятим в якому регламентовано про особливості проведення службового розслідування в період дії воєнного стану [4]. Таким чином, навіть в період дії воєнного часу, у разі порушення поліцейським службової дисципліни, за наказом керівника поліції, може бути проведене службове розслідування щодо такої особи.

Підставою для призначення службового розслідування є звернення громадян, посадових осіб, інших поліцейських, засобів масової інформації або безпосереднє виявлення посадовою особою поліції дисциплінарного проступку.

На час розслідування поліцейського можуть відсторонити від посади (строк службового розслідування становить 15 днів, але може бути продовжений до 30 днів). А у разі визнання поліцейського винним у вчиненні дисциплінарного проступку, до поліцейського може бути застосоване одне з дисциплінарних стягнень: зауваження, догана, сувора догана, попередження про неповну службу відповідність, пониження у

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

спеціальному званні на один ступінь, звільнення з посади, звільнення зі служби в поліції.

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що Верховна Рада прийнявши в березні поточного року законодавчі зміни щодо оптимізації діяльності поліції в сьогоднішній, врегулювала питань діяльності поліції передусім в умовах воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Андреев А.В. Адміністративно-правове регулювання підготовки кадрів для Національної поліції України у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання : дис. 238 с. <https://dduvs.in.ua/>
2. Декларація про поліцію: Резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_803#Text
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
4. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2123-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>

Сміжак Богдан Васильович

слухач магістратури 2-го курсу
ННІ № 3 НАВС,

Науковий керівник: Федоровська Н.В.
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції
ННІ № 3 Національної академії
внутрішніх справ, майор поліції

ФОРМИ І МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ ТА ГРОМАДСЬКОСТІ У ПИТАННІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку із російським збройним вторгненням на територію нашої держави та запровадження внаслідок цього Указом Президента України від 24 лютого 2022 року воєнного стану [1], особливо актуальним є питання забезпечення публічної безпеки та порядку працівниками Національної поліції України.

Насамперед слід зазначити, що правопорядок та публічна безпека у суспільстві формуються багатьма факторами, зокрема діями влади, громади, їх взаємодією, законодавством та соціальними змінами.

Відповідно, основною метою діяльності Національної поліції є забезпечення правопорядку та безпеки громадян у будь-якій точці України –

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

від маленького населеного пункту до великого міста із високим рівнем довіри громадян до поліції [2, с. 122].

У процесі своєї діяльності поліція взаємодіє з правоохоронними органами та іншими органами державної влади, а також з органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів. Під час забезпечення громадського порядку працівниками правоохоронних органів взаємодія передбачає наявність спільної мети, використання наявних у сторін сил і засобів, координацію дій тощо. Взаємодія поліції та суспільства має будуватися на принципах довіри, прозорості та взаємодопомоги у боротьбі зі злочинністю.

Загалом можна констатувати, що основною метою діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану є підтримання громадського порядку та громадської безпеки в умовах запровадження цього режиму, а також попередження та припинення злочинів.

Аналізуючи зміст основних напрямів діяльності поліції, можна дійти висновку, що на зазначений орган законодавчо покладено функції із забезпечення правопорядку:

- захист прав і свобод людини і громадянина в межах своїх повноважень;
- організації в межах своїх повноважень запобігання, розкриття, припинення, розкриття та розслідування злочинів, а також попередження та припинення адміністративних правопорушень;
- забезпечення охорони громадського порядку;
- забезпечення безпеки дорожнього руху;
- здійснення державного контролю за обігом зброї;
- організації відповідно до законодавства про державну охорону власності громадян і організацій [3, с. 134].

Ефективне виконання цих функцій багато в чому сприяє зміцненню правопорядку. З цією метою необхідно вдосконалювати систему діяльності органів виконавчої влади у сфері забезпечення правопорядку.

Отже, поліція зобов'язана сприяти громадянам у забезпеченні їх особистої безпеки та вільному здійсненні ними прав і свобод. Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський у разі звернення громадянина із загрозою його особистій безпеці зобов'язаний вжити відповідних заходів для запобігання цій загрозі [4].

Як зазначають М.В. Ковалів та В.О. Іваха охороняючи громадський порядок в умовах воєнного стану, органи Національної поліції України застосовують такі методи соціального регулювання, як переконання та примус, зокрема, адміністративне припинення [5, с. 66].

Роз'яснювальна робота як основний метод правоохоронної діяльності, переконання громадян у необхідності свідомого та добровільного виконання вимог законодавства, припинення антигромадської поведінки, профілактична робота в трудових колективах та з окремими особами є необхідною умовою сприяння ефективній мобілізації. Механізм

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

переконання передбачає сукупність різноманітних засобів, форм і методів впливу на свідомість і поведінку людей. Правове переконання повинні здійснювати поліцейські, які користуються авторитетом і повагою серед населення.

Просвітницька робота може поєднуватися з примусовою, коли необхідно взяти під охорону певні важливі об'єкти, перекрити шляхи сполучення, забезпечити блокування місця розташування, задокументувати протиправну діяльність, встановити особу.

Варто також звернути увагу на те, що заходи припинення, які застосовуються поліцейськими в умовах воєнного стану, можна поділити на дві групи. До групи заходів загального характеру (доручення) належать вимоги працівників поліції про припинення протиправних дій, адміністративне затримання, вилучення речей і документів, огляд тощо. Другу групу складають спеціальні заходи, які застосовуються значно рідше, порівняно з до заходів загального призначення, і лише у виняткових випадках, коли інакше неможливо припинити протиправну поведінку, тобто коли всі інші засоби впливу були використані і не дали бажаних результатів. Систему цих заходів складають заходи фізичного впливу, спеціальних засобів і застосування зброї, тобто поєднані із застосуванням сили. Такі заходи можуть застосовуватися, як правило, лише після попередження про їх застосування за умови неухильного дотримання вимог законодавства [5, с. 68].

Навіть якщо поліцейські забезпечують охорону громадського порядку в умовах воєнного стану, дотримання законності є необхідною умовою їх діяльності. Дотримання законності забезпечується систематичним контролем з боку вищих органів управління, правом адміністративного та судового оскарження, контролем громадськості та засобів масової інформації.

Поліцейські здійснюють багатofункціональну діяльність від імені держави, місце і роль якої в механізмі забезпечення режиму воєнного стану полягає в реалізації загальнодержавних інтересів (забезпечення конституційних прав і свобод громадян, участь у забезпеченні соціальної стабільності суспільства, екологічна безпека, захист суспільства від тероризму тощо) для протидії військовим загрозам. Ефективність форм і методів підтримання режиму воєнного стану значною мірою залежить від гнучкості та динамічності застосування сил і засобів поліції. Водночас важливо удосконалити форми та методи взаємодії поліції та громадськості у питанні забезпечення режиму воєнного стану [5, с. 70].

Отже, поліцейські, які виконують обов'язки з охорони громадського порядку в умовах воєнного стану, повинні знати організацію і тактику діяльності в таких умовах, завдання, функції, форми і методи діяльності поліції, рішення органів місцевого самоврядування з питань охорони громадського порядку, чинне законодавство, зокрема та, що регламентує дії поліції та інших правоохоронних органів в умовах воєнного стану.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Тобто надзвичайна складність забезпечення громадського порядку в умовах воєнного стану потребує високої професійної підготовки поліцейських. Дії яких в умовах воєнного стану мають бути юридично грамотними та сприйматися громадянами, права і свободи яких обмежені, як виключно справедливі та законні.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
2. Юнін О.С. Зарубіжний досвід організації діяльності підрозділів поліції і можливості його застосування в Україні: монографія. Харків: Панов, 2015.
3. Косиця О.О. Поліцейська діяльність як наукова категорія. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 1 (251). С. 133-137.
4. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/580-19>
5. Ковалів М.В., Іваха В.О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: *Юридичні науки*. 2016. № 837. С. 65-70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_837_12

Старинець Антон Юрійович,
курсант 201 н.г. ННІ № 3 НАВС,
Науковий керівник: **Федоровська Н.В.,**
старший науковий співробітник наукової
лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції
навчально-наукового інституту №3
Національної академії внутрішніх справ,
майор поліції

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ПЕРЕВІРКИ ДОКУМЕНТІВ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

З моменту повномасштабного збройного вторгнення росії на територію України громадяни були вимушені переміщатися до більш безпечних місць, у зв'язку з чим доїхати до населених пунктів стало значно важче, адже для перетину кожного блокпосту та перевірки документів потребувало певного часу. Законодавство України, що визначає порядок реалізації заходів правового режиму воєнного стану передбачає низку повноважень для визначених посадових осіб, що стосуються зупинки транспортних засобів, перевірки документів, огляду транспортних засобів.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Загальний порядок перевірки особистих документів, огляду транспортних засобів, речей та багажу під час воєнного стану визначено Законом України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 року № 389-VIII [1] та Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану» від 29 грудня 2021 року № 1456 [2].

Право на проведення перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян надано відповідним уповноваженим особам:

- Національної поліції України
- Служби безпеки України
- Національної гвардії України
- Державної прикордонної служби України
- Державної міграційної служби України
- Державної митної служби України
- Збройних Сил України [2].

Під час проведення огляду речей, транспортних засобів, багажу уповноважена особа може застосовувати технічні прилади та технічні засоби, що мають функції виявлення вибухонебезпечних предметів та речей (речовин), обіг яких заборонено чи обмежено, фото-, аудіо- і відеофіксації.

Уповноважена особа має право вимагати в особи пред'явлення нею документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи за певних обставин:

- якщо особа має зовнішні ознаки, схожі на ознаки особи, яка перебуває в розшуку, або безвісно зниклої особи;
- якщо існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення;
- якщо особа перебуває на території чи об'єкті із спеціальним режимом;
- якщо в особи є зброя, боєприпаси, наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений або для зберігання, використання чи перевезення яких потрібен дозвіл, якщо встановити такі права іншим чином не можливо;
- якщо особа перебуває в місці вчинення кримінального, адміністративного правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події;
- якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення; порушення особою відповідних заборон, введених на території, де запроваджено правовий режим воєнного стану [2].

У разі відсутності документів, що посвідчують особу, уповноважена особа громадянина для встановлення його особи не більш як 3 години

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

відповідно до статті 263 КУпАП. У разі вчинення злісної непокори відповідно до трьох діб [3].

10 березня 2022 року Кабінет Міністрів України погоджується з пропозицією Міністерства цифрової трансформації стосовно застосування еДокумента, який є документом, що посвідчує особу в період дії воєнного стану, у формі відображення в електронній формі інформації, що ідентифікує особу та міститься в паспорті громадянина України та/або в паспорті громадянина України для виїзду за кордон, та/або в посвідченні водія та затверджує відповідний Порядок [4]. Отже, електронне водійське посвідчення та техпаспорт прирівняно до паперового та пластикового аналогів.

Для формування та використання еДокумента особі необхідно встановити мобільний додаток Порталу Дія «Дія» на електронний пристрій. Пред'явлення особою еДокумента може здійснюватися на період дії воєнного стану, без додаткового пред'явлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України.

У еДокументі відображаються такі відомості (дані): 1) назва документа; 2) реквізити (назва, серія та/бо номер) паспорта громадянина України або паспорта громадянина України для виїзду за кордон, або посвідчення водія; 3) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи українською мовою та латинськими літерами; 4) стать; 5) громадянство (за наявності); 6) дата народження; 7) відцифрований образ обличчя особи (за наявності); 8) реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків (за наявності); 9) адреса зареєстрованого місця проживання та дата реєстрації (за наявності).

У разі особистого звернення додається документ, що посвідчує особу заявника. Таким документом є паспорт громадянина України або тимчасове посвідчення громадянина України, або посвідка на постійне проживання, або посвідка на тимчасове проживання, або посвідчення біженця, або посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, або посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист [4].

Механізм верифікації документів у «Дії» заснований на QR-коді, що генерується застосунком. Він не містить ніякої персональної інформації і є дійсним лише протягом 3 хвилин. По суті – це такий тимчасовий лінк. Важливо, що за допомогою QR-коду перевірити достовірність документів можуть не тільки представники поліції, але й інші уповноважені особи та відповідно і сам власник документів. За допомогою будь-якого смартфона, зі встановленим на ньому застосунком «Дія», можна зчитати QR-код з іншого смартфона (за допомогою камери або спеціального застосунку для зчитування QR-кодів) і переконатися в достовірності документа.

Важливим є також той факт – з точки зору безпеки, цифрові документи в смартфоні є більш захищеними, ніж фізичні. «Дія» дає можливість завантажити техпаспорт тільки власника авто. У той же час Єдиний

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

транспортний реєстр містить записи-клони – не секрет, що це досить поширена практика в Україні.

Застосунок «Дія» (скорочення від «Держава і я») дає змогу зберігати водійське посвідчення, внутрішній і закордонний паспорти й інші документи в смартфоні, а також передавати їхні копії при отриманні банківських чи поштових послуг, заселенні в готель і в інших життєвих ситуаціях.

Станом на кінець 2021 року додатком і порталом користувалось понад 12 млн людей, на порталі було доступно 72 послуги, а у застосунку – 9 послуг та 15 цифрових документів. Станом на 15 квітня 2022 року понад 17 млн людей користувались застосунком «Дія».

Також запущений механізм верифікації даних власника документів. Таким чином, водії можуть виправити дані про себе у реєстрах, якщо є така потреба, і отримати електронні версії документів у застосунку «Дія» [5].

Кожен українець після завантаження застосунку та авторизації за допомогою BankID має можливість вільного користування персональними електронними документами, які з'являться у застосунку «Дія» автоматично, якщо в реєстрах є повні дані. Водночас посвідчення водія, термін дії якого закінчився в період воєнного стану, продовжує діяти на всій території України. Замінити його можливо після скасування воєнного стану в країні або звернутися до сервісного центру МВС, де немає бойових дій.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
2. Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1456. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-%D0%BF#n8>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
4. Порядок застосування еДокумента в період дії воєнного стану: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2022 р. № 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/248-2022-%D0%BF#Text>
5. Дія - у дії! Презентовано мобільний застосунок Дія та Національну онлайн-платформу цифрової освіти (06.02.2020). URL: <https://thedigital.gov.ua/news/diya-u-dii-prezentovano-mobilniy-zastosunok-diya-ta-natsionalnu-onlayn-platformu-tsifrovoi-osviti>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Біловол Ірина Сергіївна,
Курсант 3-го курсу ННІ №2 НАВС
Науковий керівник: **Никипорець С.М.**
старший викладач кафедри ОРД
Національної академії внутрішніх справ

**ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Від початку воєнного стану в діюче законодавство України було внесено цілу низку змін, які викликані реаліями сьогодення. Наскільки виправданими є такі зміни, чи не звужується об'єм прав осіб, щодо яких здійснюється оперативно-розшукова діяльність та чи не вплинув воєнний стан на здійснення оперативно-розшукової діяльності оперативними підрозділами Національної поліції – ці питання набувають особливої актуальності для сьогодення. [3]

Перш за все доцільно дати визначення оперативно-розшукової діяльності. Відповідно до ст. 2 Закону України «Про ОРД» оперативно-розшукова діяльність - це система гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів. [1] Оперативно-розшукова діяльність є вкрай важливою у процесі доказування. Матеріали, отримані в процесі здійснення ОРД, зібрані оперативними підрозділами з дотриманням вимог Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність", за умови відповідності вимогам ст. 99 КПК, можуть використовуватися в кримінальному провадженні як докази, на ряду з іншими способами доказування.

Правове регулювання здійснення цього специфічного виду діяльності в умовах воєнного стану згадується у Законі України «Про правовий режим воєнного стану». Стаття 10 цього закону встановлює неприпустимість припинення повноважень органів державної влади, до яких в тому числі відносять органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність. [2]

Якщо звернутися до тексту Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», в самі статі 4, то принципами, на яких ґрунтується ОРД на законодавчому рівні визнано верховенства права, принцип законності, дотримання прав і свобод людини. Втім на відміну від законодавства, у наукових працях обсяг принципів значно ширший, ніж встановлено законодавчо. [1]

Науковці у дослідженнях ОРД виділяють три групи принципів:

1) конституційні (недоторканість житла, таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, невтручання в особисте життя), принципи дотримання прав громадян, які можуть бути обмежені в умовах воєнного часу (особисте життя, свобода думки та слова,

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

світогляду і віросповідання), принципи дотримання прав громадян, які не можуть бути обмежені (право на життя, право на здоров'я)

2) загальні (загально правові), що мають значення для всіх галузей права (принцип законності, взаємодії з органами управління і населенням, науковості, прогнозування, планування, професійної етики)

3) спеціальні (галузеві), що характерні тільки для ОРД, тобто такі, що відображають її специфіку (принцип конспірації, поєднання гласних і негласних методів та засобів ОРД, наступальності). [4]

Таким чином бачимо стислість законодавчого регулювання принципів оперативно-розшукової діяльності, що не завжди є перевагою юридичних документів. Саме безперервність виконання завдань оперативно-розшукової діяльності дозволяє швидко та продуктивно забезпечувати розслідування злочинів та попереджувати вчинення нових, що набуває крайньої актуальності в умовах війни. Безперервність слід розглядати як один з принципів, на яких повинна ґрунтуватися оперативно-розшукова діяльність. Тому у висновок роботи пропонується на законодавчому рівні внести безперервність як одну з керівних засад оперативно-розшукової діяльності.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 22, ст.303)

2. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст.250)

3. Особливості кримінального процесу в умовах воєнного стану: інтернет-джерело URL [https://jurliga.ligazakon.net/analitycs/212017_osoblivost-krimnalnogo-protsesu-v-umovakh-vonnogo-stanu]

4. Система принципів ОРД та їх методологічна основа: інтернет-джерело URL [http://ord-irina.pp.ua]

Толокольнікова Анжела Вікторівна
Курсант 3-го курсу ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Василинчук В.І.**
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності НАВС, доктор юридичних наук, професор

ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Проблема виявлення неправди у взаємодії людей існувала і існує не лише в Україні, а й в зарубіжних країнах в продовж багатьох років, а саме від початку такої взаємодії. Навіть в період Воєнного стану в Україні ця проблема набирає ще більшої актуальності в різних сферах життєдіяльності.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАЖУ

Нині розроблено кілька пристроїв для детекції брехні. До них належать: контролограф, фоноскоп, аналітичні комплекси дослідження магнітних сигналів та аналізатори стресу в голосі, проте найбільш ефективний та найлегший у використанні – поліграф.

Поліграф – комп'ютерний технічний засіб, що відповідно до його технічних характеристик здійснює реєстрацію змін психофізіологічних реакцій людини у відповідь на пред'явлення за спеціальною методикою певних психологічних стимулів, не завдає шкоди життю, здоров'ю людини та навколишньому середовищу; [1, с.43]

Всі поліграфні дослідження поділяються на:

- Стандартні перевірки (тести) з використанням поліграфа, які проводяться державними чи приватними поліграфологами з метою розслідування правопорушень, кадрового відбору, з'ясування приватних питань, тощо.

- Психологічні експертизи з використанням поліграфа, які проводяться в рамках кримінального, цивільного, адміністративного чи господарського процесу, а висновки за їх результатами використовуються як докази.

На сьогодні, коли процес правотворчої діяльності в Україні набуває швидких темпів розвитку, спостерігаються більш позитивні тенденції в приведенні правової системи України відповідно до міжнародних стандартів.

Застосування інструментальної детекції на основі поліграфа в різних сферах суспільних відносин нині є поширеним явищем. Оскільки правоохоронні органи є представниками державної влади, їх метою є забезпечення добробуту кожного індивіда шляхом боротьби зі злочинами, що посягають на права та свободи громадян. [2, с.164]

Проведення перевірок з використанням поліграфа в Україні є законним. Нормативні акти, що передбачають можливість їх проведення: Конституція України, Цивільний кодекс України, Кодекс законів про працю України. А саме згідно Статті 28 Конституції України: «Ніхто без його добровільної згоди не може бути підданим медичним, науковим чи іншим дослідженням». Стаття 281 Цивільного кодексу України: «Медичні, наукові та інші дослідження можуть проводитися лише щодо повнолітньої дієздатної фізичної особи за її вільною згодою». Дослідження з використанням поліграфа проводяться з особами, які досягли 18 років та власноруч підписали добровільну письмову згоду на проведення дослідження з використанням поліграфа. Стаття 26 Кодексу законів про працю України: «При укладенні трудового договору може бути обумовлене угодою сторін випробування з метою перевірки відповідності працівника роботі, яка йому доручається». Таким чином, є всі законні підстави для проведення поліграфних досліджень в ході розкриття злочинів та при прийомі на роботу за умови добровільного надання згоди на ці дослідження. Законодавство не вимагає наявності спеціального Закону /інструкції/ порядку, які б окремо регламентували саме поліграфні дослідження. [3]

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

Нормативні акти, в яких передбачено застосування поліграфа та обов'язковість дотримання ДСТУ:

- 1) Розвідувальні органи України стаття 31 ЗУ «Про розвідку»;
- 2) Державне бюро розслідування стаття 26 ЗУ «Про Державне бюро розслідувань»;
- 3) Бюро економічної Безпеки стаття 24 ЗУ «Про Бюро економічної безпеки України»;
- 4) Офіс генерального прокурора України Наказ від 17.09.2021 № 293 “Про затвердження Інструкції про порядок проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа в органах прокуратури України”;
- 5) Державна податкова служба України Наказ Міністерства доходів і зборів України від 02.08.2013 р. № 329, яким затверджена “Інструкція щодо застосування комп'ютерних поліграфів у роботі Міністерства доходів і зборів України”;
- 6) Управління державної охорони України Наказ УДО від 09.02.2021 №95 “Про затвердження Порядку проведення психофізіологічного дослідження із застосуванням поліграфа в Управлінні державної охорони України”;
- 7) Міністерство оборони України Наказ Міністерства оборони України від 14.04.2015 р. № 164 “Про затвердження Інструкції з організації та проведення психофізіологічного дослідження персоналу із застосуванням поліграфа у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України”.

Підвищення ефективності антикорупційних процедур, що тривають в Україні, та запровадження новітніх форм протидії злочинності визначає необхідність розширення сфери поліграфних досліджень. МВС України неодноразово зверталось до цієї проблематики, ужито низку заходів щодо упровадження комп'ютерних поліграфів у практичну діяльність органів внутрішніх справ. Саме тому в 2001 р. вчені Національної академії внутрішніх справ запатентували новітній принцип дії мовлення воголіграфа, що полягає в апаратному аналізі фізичних характеристик усного мовлення особи. [4,с.3]

Під час оперативно-розшукової протидії злочинам дуже часто виникають ситуації коли є сумніви у правдивості інформації, що надається особою щодо обставин, які є предметом розслідування і без використання спеціальних знань отримати будь-які відомості щодо них неможливо або вкрай важко. Прикладом такого використання спеціальних знань та спеціальної техніки під час проведення протидії кримінальним правопорушенням є застосуванням поліграфа.

До кримінального судочинства поліграфологи можуть залучатись під час проведення слідчих (розшукових) дій. Як показує судова практика, до них належать експертиза, допит, пред'явлення для впізнання, обшук, слідчий експеримент тощо.

У разі призначення експертизи поліграфолог отримує процесуальний статус експерта, в інших випадках його залучають як спеціаліста. Слід

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПІАНУ

звернути увагу, що в судовій практиці наявні також випадки проведення допитів самих поліграфологів як свідків щодо результатів проведених ними опитувань, та приєднання цих показань до матеріалів провадження в якості доказів. Законодавчо не існує ніякої різниці, чи проводились ці поліграфічні опитування в межах кримінального провадження, за яким проводиться допит, чи вони були проведені за межами такого провадження. У такому разі поліграфолога залучають до кримінального судочинства як свідка.

Ураховуючи вищевикладене, можна зробити певні висновки, а саме:

- 1) відомості, отримані поліграфологом під час проведення опитування, є такими, що становлять професійну таємницю, тобто «поліграфологічну»;
- 2) із метою дотримання прав опитуваної особи та підняття престижу професії поліграфолога відомості, що становлять поліграфологічну таємницю, не повинні підлягати поширенню будь-яким способом, окрім випадків, завідомо обговорених з опитуваною особою або з її письмового дозволу;
- 3) нормативне забезпечення поліграфологічної таємниці фактично відсутнє або потребує відповідних змін;
- 4) проблематика правового забезпечення поліграфологічної таємниці потребує додаткового наукового дослідження.
- 5) потрібно піднімати і виводити це питання на законодавчий рівень, щоб для призначення на посади в правоохоронні органи усі кандидати в обов'язковому порядку проходили поліграф як перед призначенням на посаду так і в продовж служби в правоохоронних органах через визначений термін.

Список використаних джерел:

1. Казначеев Д.Г. Актуальні питання використання поліграфа під час оперативно-розшукової протидії злочинам./ Оперативно-розшукова діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.- практ. конф. (Дніпро, 20 жовт. 2017 р.): у 2-х ч – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – Ч. 1. – 132 с. Веб-сайт URL: [5_220721_113933.pdf](#)
2. Анна Мокрицька, Тетяна Сліпченко: Використання поліграфа у правоохоронній діяльності: досвід зарубіжних країн/ Актуальні проблеми правознавства. Випуск 2(18).2019р., С.163-168 Веб-сайт URL: [Мокрицька_220721_114410.pdf](#)
3. Всеукраїнська Асоціація Поліграфологів. Законодавство в сфері поліграфічних досліджень. Веб-сайт URL: <https://polygraph.ua/zakonodavstvo/>
4. Черней В.В. Актуальні проблеми впровадження поліграфічних технологій у правоохоронну діяльність./ Використання поліграфа в правоохоронній діяльності: проблеми та перспективи [Текст] : матеріали III Міжнар. наук.- практ. конф. (Київ, 7–8 листоп. 2015 р.). – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2015. – 244 с. Веб-сайт URL: [tezu-poligraff_220721_114739.pdf](#)

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Біловол Ірина Сергіївна,

курсант ННІ № 2 НАВС

Науковий керівник: **Христюк О. С.,**

викладач кафедри юридичної психології

НАВС, майор поліції

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

В зв'язку з розв'язанням Росією повномасштабної війни, на всій території України діє правовий статус воєнного стану. Всебічний захист цивільного населення країни в умовах війни набуває величезного значення. Одне з головних завдань працівників поліції – забезпечувати належний громадський порядок в суспільстві. Крім того, об'єктом уваги є внутрішні загрози військового стану України, особливо такі, як криміналізація суспільства, різні прояви тероризму, неналежне виконання законів і низький рівень правопорядку та ін. Для цього чинне законодавство наділило НПУ низкою повноважень. Тому правоохоронці можуть, серед іншого, перевіряти документи, зупиняти транспорт для огляду і, в разі потреби, застосовувати силу, спецзасоби чи вогнепальну зброю. Важливо пам'ятати, що введення воєнного стану є лише підставою для можливості посилення заходів безпеки. Разом з тим, це не свідчить про відміну визначених законом процедур та відсутності обов'язку виконувати вимоги закону з боку працівників поліції. Таким чином розуміємо, що коло повноважень поліцейських в умовах війни значно збільшується.

Воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в державі або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень. Особливості організації діяльності правоохоронних органів щодо охорони громадського порядку в умовах воєнного стану визначено чинним законодавством, насамперед Законом України «Про правовий режим воєнного стану» і залежать від завдань, які повинні бути виконаними та стану оперативної обстановки. З урахуванням оперативної обстановки, наявної інформації, політичних, економічних, соціальних умов, географічного положення, інших обставин розробляються спеціальні плани, відповідно до яких здійснюється розстановка особового складу та матеріально-технічне забезпечення правоохоронних органів [1, 2].

Слід зазначити, що в умовах війни загострюються проблеми дотримання громадянами норм закону. У листі Міністерства освіти і науки

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

«Про здійснення превентивних заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні» від 13.05.2022 зосереджено увагу на тому, що помешкання українців грабують не лише солдати ворожої армії, а й наші співвітчизники [3]. З'являється нова статистика кількості розслідувань поліцейськими НПУ кримінальних проваджень за скоєння майнових злочинів у період війни - близько 1200 осіб отримали повідомлення про підозру в мародерстві.

Для забезпечення професійного підходу до виконання завдань поліцейськими Національної поліції України з охорони громадського порядку розробляються спеціальні плани, відповідно до яких здійснюється розстановка особового складу та матеріально-технічне забезпечення органів внутрішніх справ. Саме підготовчий етап дає змогу працівникам поліції забезпечити безпеку як громадян, так і власну. І. С. Дрок слушно вказує, що важливого значення набуває спеціальна фізична та професійна натренованість та загартованість особового складу. Автор допускає, що зміна форм та методів занять зі службової підготовки, переорієнтація мислення особового складу та ставлення керівників щодо службової підготовки у зв'язку з війною 2022 року спонукатимуть до підвищення рівня професійної підготовки поліцейських у мирний час [4, с. 320].

Особливу увагу хотілося б звернути на психоемоційний стан поліцейських під час виконання ними заходів забезпечення громадського порядку. Працівники поліції при виконанні службових обов'язків аналогічно цивільному населенню піддаються стресу та напрузі в умовах війни, ризикують життям і здоров'ям. Перед тим, як заступати на службу необхідно прийняти усі можливі заходи особистої безпеки, застосувати прийоми саморегуляції та налаштуватися на поточні завдання.

Отже, дієве функціонування поліцейських НПУ в період дії режиму воєнного стану вимагає вирішення цілої низки актуальних завдань: якісна професійна підготовка персоналу підрозділів, належна матеріально-технічна база, високий морально-психологічний стан. На нашу думку, дотримання цих умов дозволить здійснювати заходи із забезпечення громадського порядку під час воєнного стану в Україні на достатньому рівні.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану: Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2>
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
3. Про здійснення превентивних заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні: лист Міністерства освіти і науки від 13.05.2022.
4. Дрок І. С. Кадрова політика національної поліції України в умовах війни. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2022. С. 318-323. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.70.50>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Ротт Ангеліна Олександрівна,
курсант 2-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **Петрова Г.М.**,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії права
та юридичної логіки НАВС

**ОСНОВНІ СУЧАСНІ ПІДХОДИ
ДО РОЗКРИТТЯ КАТЕГОРІЙ СЕНСУ ЖИТТЯ І ЩАСТЯ**

У житті сучасної людини поліфонічно поєднані ідеї і цінності багатьох культур, що генерують смислову перспективу персонального, особистісного ставлення до життя. Для самоздійснення і самозвернення людина осмислює і наділяє сенсами все, що її оточує, а також власні дії, вчинки, моральне значення своєї діяльності. У певний час, на певному рівні соціально-психологічної зрілості особистості виникає потреба в осмисленні буття людини і визначення сенсу власного життя, свого призначення, покликання. Необхідність сенсовизначення життя зумовлена потребою людини в орієнтуванні власного існування і прогнозуванні результатів власної життєдіяльності, що стає важливою суб'єктивною умовою самореалізації особистості.

Питання про сенс життя - одна з традиційних проблем філософії, теології та художньої літератури, де воно розглядається переважно з точки зору визначення того, у чому полягає найгідніший людині сенс життя. Багато сучасних уявлень, теоретичних досліджень щодо даної проблеми сходять до ідей минулого, наповнюючись конкретним змістом певного історичного часу, його культури.

Зрозуміло, що з розвитком особи сенс життя може змінюватись. Це зумовлено змінами у соціальному і особистісному житті, формуванням досвіду, а наслідок — зміна потреб, ціннісних орієнтацій, ідеалів. Так, кожна соціальна роль (син, дочка, учень, студент, фахівець, чоловік, дружина, мати, батько тощо), що «програна», пережита індивідом в особистісному досвіді, накопичує все новий потенціал осмислення життєвих пріоритетів, викристалізовує цілі, які позначають перспективний рух у майбутньому.

Сенс життя, як правило, визначають як відносно стійку, домінуючу спрямованість моральної свідомості, що безпосередньо виявляється у соціальній діяльності особистості чи суспільної групи і має соціальну цінність. Сенс життя зумовлює провідні ціннісні орієнтації і стратегічні цілі як граничні підвалини вибору способу життя.

Щастя — це вищий прояв реалізації сенсу життя особистості. Без усвідомлення сенсу людського життя неможливо зрозуміти, яким чином людина може бути щасливою.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В уявленнях про щастя перевагу має емоційний, почуттєвий бік моральної свідомості, що відбиває високий ступінь внутрішньої задоволеності людини всією своєю життєдіяльністю чи окремими її моментами на основі самореалізації особистих потреб і здібностей, інтересів і цілей, бажань та ідеалів.

Сократ, на чий погляд спирався європейська філософська думка, стверджував, що щастя — зовсім не радість, задоволення, воно — в іншому: у внутрішньому стані душі, у володінні чеснотами, головна з яких — справедливість. Мислитель був переконаний, що щасливим може бути тільки людина прекрасна душею, справедлива, та, чия душа не зачеплена злом, або, зробивши хибний крок, прагне звільнитись від зла. Справжнє, істинне щастя — це турбота про свою душу, орієнтація на розум, істину і доброзичливість, прагнення завжди залишатися людиною, зберігати свою гідність.

Сенс життя, щастя, — це результати ціннісного засвоєння складних зв'язків, суперечностей, сутностей соціокультурних реалій, в яких відбивається моральне ставлення до людини. Відображуючи специфіку буття, творчості і соціальної комунікації, вони несуть у собі інформаційне і спонукаюче навантаження, яке орієнтує людську свідомість на вироблення моральних форм життя.

Усвідомлення й осмислення сенсу життя і щастя на сьогоднішній день є актуальною проблемою. Адже з початком активної фази війни різко змінилися цінності та сенс життя у людей. Ми зрозуміли, що потрібно цінувати кожен мить життя та дрібнички, які роблять наше життя щасливим та комфортним, цивілізованим. Та найголовніше – присутність всіх наших рідних нам людей поруч та в безпеці.

Для поліцейських теж змінилося життя, адже вони одними з перших встали на захист країни, намагаючись забезпечити *захист життя* і гідності людини. В умовах воєнного стану офіцери поліції допомагають військовим та працівникам служби безпеки підтримувати безпеку всередині країни.

Ось чому потрібно говорити на тему сенс життя, щастя. Потрібно нагадувати, за що ми всі боремося та що відстоюємо, оскільки війна в *Україні* – це не тільки про смерть та страждання, це, у *першу* чергу, про майбутнє і *життя*. Робота поліцейських на благо збереження життя заради майбутнього так само цінна, як і робота інших працівників критичної інфраструктури.

Війна змінює всіх: хтось стає більш чутливим і вразливим, хтось – навпаки, закривається в собі, ніби дистанціюючись від усього, що відбувається. Поліцейські працюють у посиленому режимі, реалізуючи у своїх діях принцип безперервності, тому необхідно проводити бесіди, які допоможуть їм відпочити у вільний від виконання службових обов'язків час. Ці бесіди можуть також виконувати профілактичну роль у запобіганні скоєння необдуманих, хибних вчинків, спричинених втомою чи пригніченим станом.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІЯНУ**

Проговорення ідей майбутнього, шляхів його втілення, його захисту сьогодні, як ніколи, на часі. Сенс життя і щастя – важливі «вузлові моменти», осягнувши і прийнявши які набагато легше знати у собі сили йти вперед – до нашої перемоги.

Савка Наталя Іванівна,
курсант 1-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **Петрова Г.М.,**
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії права
та юридичної логіки НАВС

**АДАПТУВАННЯ ПОГЛЯДІВ С.К'ЄРКЕГОРА ЩОДО
ОСНОВНИХ ЕТАПІВ ЖИТТЄВОГО СТАНОВЛЕННЯ
ЛЮДИНИ ДО СУЧАСНИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ**

Упродовж існування людства мислителями у різні історичні періоди було запропоновано багато думок, теорій та концепцій щодо людини та її внутрішнього становлення як особистості, які згодом або ж знаходили підтвердження, розвивалися послідовниками, або ж критикувалися та заперечувалися, бо не були дієвими. Одна з таких існує в філософських роздумах Сьорена К'єркегора, яка хоч і була запропонована досить давно, проте так чи інакше знаходить своє втілення в різних подіях і до нашого часу.

Сьорен К'єркегор (1813-1855) був данським філософом, богословом, соціальним та культурним критиком і релігійним автором, який мав великий вплив на екзистенціалізм і протестантську теологію ХХ ст. [1] й широко відомий як основоположник екзистенціалізму - напряму філософії, що визнає лише індивідуальне духовне життя людини, її власне існування [3]. Створення власних філософських засад К'єркегор розпочав із критики системи ідеалізму Гегеля та заперечення об'єктивності істини, запропонувавши підхід до "істини як суб'єктивності", що передбачає безнастанне наближення до надії та особистісне самоздійснення.

Провідною темою в роботах Сьорена К'єркегора виступає проблема вибору, яка знаходить втілення в очільній теорії філософа, де вона розгортається у трьох етапах або рівнях існування та становлення людини, її внутрішнього стану: естетичний, етичний та релігійний, вищий з яких виключає нижчі. Вона простежується у всіх основних роботах автора, наприклад, в одній з перших серйозних робіт «Або – або», й більш пізніх, таких, як «Стадії на життєвому шляху» та «Кінцева ненаукова післямова до книги "Філософські крихти"».

Перший рівень вважається К'єркегором найнижчим, адже ґрунтується тільки на задоволенні потреб та насолоді, й полягає в тому, що індивід прагне до максимуму втіх і задоволень, і свобода вибору його є примарною, позаяк він цілковито залежить від власної ситуативної реакції [4, с.278]. На

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

етичному рівні людина піднімається на вищий щабель, адже її вибір вже регулюється не безпосередніми обставинами, як це було на попередньому рівні, а сукупністю універсальних моральних цінностей, на основі яких вона чинить власний життєвий вибір [4, с.278]. Проте стикаючись з різними перепонами на життєвому шляху й керуючись лише інтелектуальними та раціональними здібностями моральна свідомість не в змозі осягнути природу духовності людини і при всьому бажанні не може виявити глибоких коренів її вродженого морального розвитку. Тож проходячи цей етап, згідно з теорією К'єркегора, людина приходять до релігійної стадії – найвищої, де вибір конкретно визначено, і сходження людини до самої себе завершується, людина одержує всю повноту «дійсного» буття, повноту власного, унікального буття, свою екзистенцію, прийшовши до Бога.

Вищий етап, за Сьореном К'єркегором, не вичерпується лише у християнством. Без віри в перемогу добра над злом, а не просто приймання першої позиції (як це відбувається на етичній стадії), подолати важкі події для особистості, або ж для всього суспільства неможливо. Для кожного ця віра виявляється в різних аспектах, не лише у вірі в Бога, а й у вірі в Збройні Сили, в національну ідею та її силу, в правду та справедливість, - й без її існування сучасні українці не зможуть подолати агресора. У період воєнного стану всі українці так чи інакше перейшли до вищої стадії особистісного розвитку за К'єркегором, й покладаються на свою віру у здійсненні тих чи інших дій для подолання агресора. Вона виражається як у протистоянню агресору військовослужбовцями й, наприклад, виконання своєї роботи працівниками Національної поліції, що у період військового стану стала ще більш важкою, і це вимагає від службовців при виконанні своєї праці наявності ідеї, в яку вони вірять й заради якої ризикують життям. Також існування такої ідеї спонукає цивільних діяти – як волонтерством, благодійними внесками на допомогу постраждалим і військовий, так і донесення правди світові, боротьбою на інформаційному фронті, вірячи в силу правди, української нації та, можливо, маючи релігійні переконання.

У висновку можна сказати, що філософська концепція Сьорена К'єркегора хоч і сягає XIX ст. й в оригінальному контексті є дещо застарілою, проте в адаптуванні до нинішніх трагічних реалій в Україні затверджує, що віра українського суспільства допомагає нації боротися зі злом, а саме - протистояти російському агресору.

Список використаних джерел:

1. Encyclopædia Britannica: Søren Kierkegaard. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.britannica.com/biography/Soren-Kierkegaard>
2. Малівський, А.М. Особистісні філософські мотиви: Декарт та К'єркегар. *Антропологічні вимірювання філософських досліджень*, (13), 2018. 124-133. URL: <https://doi.org/10.15802/ampr.v0i13.132558>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦЕЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

3. Словник української мови у 20 томах. [Електронний ресурс]. URL: <https://services.ulif.org.ua/expl/Entry/index?wordid=1&page=0>

4. Філософський енциклопедичний словник. В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. - Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. - 742 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shynkaruk_Volodymyr/Filosofskyi_entsyklopedychnyi_slovyk.pdf с.278

Ткачук Юлія Андріївна,
курсант 1-го курсу ННІ № 3 НАВС
Науковий керівник: **ПЕТРОВА Г.М.,**
кандидат філософських наук,
доцент кафедри філософії права
та юридичної логіки НАВС

**ДИСКРИМІНАЦІЯ І СУБОРДИНАЦІЯ
ЯК РІЗНІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО
ПОРЯДКУ В РОБОТІ ПОЛІЦІЇ**

Дискримінація, так само, як і субординація, впливає на життя людей в суспільстві, на їх стосунки та відношення один до одного. Субординація, на відміну від дискримінації, введена задля підтримання порядку, дисципліни, культури спілкування та поваги між людьми. Дискримінація проявляється через гнів, заздрість, розчарування, тобто прояв всіх негативних емоцій по відношенню до людини. Ми зупинимося на відмінностях цих соціальних форм нашого життя.

Дискримінація — в усіх її можливих формах і проявах — є однією з найбільш поширених форм насильства та порушення прав людини. Вона зачіпає мільйони людей щодня, і її дуже важко розпізнати. Дискримінація виявляється, коли до людей ставляться менш прихильно, аніж до інших людей в подібній ситуації тільки тому, що вони належать, або сприймаються як такі, що належать, до певної групи чи категорії людей. Людей можуть дискримінувати через їх вік, інвалідність, етнічну приналежність, походження, політичні переконання, расу, релігію, стать чи гендер, сексуальну орієнтацію, мову, культуру та з багатьох інших причин. Дискримінація, яка часто є результатом забобонів, робить людей безпорадними, заважає їм стати активними громадянами/громадянками, обмежує розвиток їх навичок і в багатьох ситуаціях доступ до роботи, послуг з охорони здоров'я, освіти або житла.

Дискримінація у суспільстві, колективі чи сім'ї може здійснюватися різними способами; у наукових дослідженнях і в діючій нормативно-правовій базі виділяють пряму і непряму дискримінацію.

Так, вітчизняні вчені, Медведєв В. С. та Горбенко Д. А., провівши аналіз проблеми гендерної рівності в діяльності сектору безпеки України, прийшли до висновку, що внаслідок істотних гендерних стереотипів жінка

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

здебільшого сприймається невідповідною кандидатурою на роль «повноцінного» поліцейського [1]. Попри те, що останніми роками кількість жінок в поліції істотно збільшилася, що призвело до зниження впливу гендерних стереотипів, в Україні поліція досі залишається швидше «чоловічою» роботою. Жінки-поліцейські змушені обирати між «жіночністю» та професіональним визнанням, що для багатьох із них нині дійсно постає проблемою в роботі в поліції.

Як правило, у дослідженнях феномену дискримінації виділяють такі її типи: расова, статева, гендерна, мовна, релігійна, політична, вікова та ін. за відсутності розвиненої правової культури населення, всі ці типи дискримінації яскраво виявляють себе у житті суспільства, створюючи, тим самим, ілюзію «порядку» у суспільному устрої.

У будь-якому трудовому колективі існує ієрархія, завжди є керівники та підлеглі. У робочому процесі поєднуються люди з різними характерами, вихованням, лінією поведінки. Протягом спілкування виникають різні ситуації, навіть і не приємні. Зрозуміло, трудові відносини потребують правил та службової дисципліни, без яких неможливий продуктивний робочий процес. Відносини в організації регулюються правилами субординації.

Субординація — вид трудових відносин, у яких нижча за посадою службова особа виконує рішення, накази та вимоги вищого за рангом, посадою або званням працівника, з дотриманням разом із цим правил службової дисципліни, етики та відповідальності. Будується субординація на принципах відносин між керівництвом та підлеглими, згідно з ієрархією, регулюється – статутом організації та наказами вищого керівництва.

Дуже важливо відрізнити правила та норми комунікації від правил і норм субординації. Їх часто переплітають, вони дійсно близькі, але від їх розрізнення сучасна система управління тільки виграє. Отже, навіть, коли норми комунікації, субординація може зберігатися. Оскільки її суть — підпорядкування. Субординація визначає, хто ким керує і хто кому підпорядковується. Інакше кажучи, субординація визначає, хто кому може ставити завдання і віддавати доручення і хто перед ким звітує про виконання завдань. А чи робити це на «ви», на «ти» чи в інший спосіб — скоріше, питання культури спілкування.

Без субординації існування та функціонування організації неможливе. Саме відносини субординації забезпечують узгодженість стратегічної мети організації з цілями її окремих підрозділів. Так, легко уявити собі ситуацію того самого висококультурного спілкування, за якого підлеглий спілкується з керівником у належній мірі ввічливо, шанобливо і навіть з деякою, але не дуже сильною, а достатньою долею симпатії, але при цьому субординацію порушує. Він ігнорує розпорядження та завдання, поставлені безпосереднім керівником, виконує завдання якихось інших керівників, звітує не перед безпосереднім, а перед керівником вищого рівня, намагається виставити

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

свого безпосереднього керівника в несприятливому світлі перед керівником вищого рівня тощо.

Чим вище стоїть людина в організаційній ієрархії, тим більше їй доводиться відповідати. Якщо субординація відсутня, то права рука не тільки не знає, що творить ліва (відсутність узгодження цілей), але навіть ні в кого запитати, що взагалі відбувається (відсутність відповідальних).

Дискримінація та субординація хоч і різняться в облаштуванні і побудові соціального порядку, проте існують випадки, коли субординація вибудовується з використанням дискримінації, а будь-яка дискримінація без своєї «субординації» - поділу на головних і підпорядкованих, «другосортних» - взагалі не можлива. Отже, субординація і дискримінація проявляють себе у суспільствах (колективах) з «вертикальною» структурою управління.

Для того, щоб запобігти проявам дискримінації в структурі управління професійною діяльністю, працівники поліції керуються Дисциплінарним статутом Національної поліції України [3] та Наказом МВС України «Про затвердження правил етичної поведінки поліцейського» [2].

У першому згаданому документі зазначено обов'язки поліцейського, до яких входить виконання наказів керівників, віддані (видані) в межах наданих їм повноважень та відповідно до закону. Також під час несення служби працівник Національної поліції України має право на повагу до себе та ввічливе ставлення з боку колег й старшого керівництва.

Також описано, що за своїм службовим становищем поліцейські можуть бути керівниками або підлеглими стосовно інших поліцейських; поєднання і впорядкування елементів, забезпечення цілісності соціальної системи досягається значною мірою завдяки цілеспрямованій керівній діяльності суб'єкта управління. Таким суб'єктом управління в органах виконавчої влади є його керівник.

Таким чином, можна зробити висновок, що правила етичної поведінки поліцейських встановлюють, що керівник органу (підрозділу) поліції зобов'язаний запобігати проявам неетичної поведінки своїх підлеглих поліцейських шляхом організації роботи з розвитку професійної етики, у тому числі через проведення навчань, інформаційно-роз'яснювальної роботи, а також зобов'язаний поважати честь і гідність підлеглих, не допускати порушень їхніх прав та соціальних гарантій. Виконання ж підлеглим наказу, якщо він не суперечить нормам чинного законодавства, виступає важливим елементом забезпечення реалізації завдань, визначених керівництвом та обумовлюються управлінськими відносинами субординації.

Список використаних джерел :

1. Медведєв В. С., Горбенко Д. А. *Сучасний стан і проблеми гендерної рівності в діяльності сектору безпеки України*. Юридична психологія : наук. журн. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. № 2 (27). С.7-16.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

2. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>

3. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text>

4. Бугайчук К.Л. Науково-практичний коментар до Дисциплінарного статуту Національної поліції України. Харків, 2019. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/pravyloaoformlennyaspysku_vykorystanyhdzherel.pdf

Бандура Богдана Вячеславівна,
курсант 2-го курсу ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Братков С.І.**
доцент кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук, доцент

**ПОВЕРХНЕВА ПЕРЕВІРКА ТА ДОДАТКОВІ
ПОВНОВАЖЕННЯ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Одне з головних завдань працівників поліції – забезпечувати громадський порядок. Для цього українське законодавство наділило поліцію низкою повноважень. Тому правоохоронці можуть, серед іншого, перевіряти документи, зупиняти транспорт для огляду і, в разі потреби, застосовувати силу, спецзасоби чи вогнепальну зброю[1].

Разом із цим часто під час несення служби поліція нехтує визначеними законом процедурами, тим самим порушуючи права людей.

В умовах воєнного часу посилені заходи безпеки і взаємодія з працівниками поліції стає частішою.

Найчастіші порушення з боку правоохоронців:

- Порушення порядку проведення поверхневої перевірки та огляду;
- Протиправне затримання та особистий обшук;
- Протиправний обшук приміщення, житла тощо;
- Протиправне застосування сили, зброї чи спецзасобів, а також погрози їх застосування.

Поверхнева перевірка – це один із превентивних заходів, тобто дії, що мають не допустити злочин чи неправомірну поведінку.

Це означає, що у поліцейського є підстави вважати, що ви при собі маєте заборонений предмет, що загрожує життю чи здоров'ю (наприклад, зброя, наркотики, легкозаймісті речовини, саморобні піротехнічні засоби тощо).

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Підстави мають бути реальними: наприклад, плями крові на одязі, неадекватна поведінка або ви у стані сп'яніння. Їх поліцейський повинен чітко озвучити до початку перевірки.

Поверхнева перевірка здійснюється шляхом візуального огляду особи, проведенням по поверхні вбрання особи рукою, спеціальним приладом або засобом, візуальним оглядом речі або транспортного засобу [2]. Вміст наплічника чи сумочки особа має показати особисто, ритися там правоохоронці не мають права.

Під час поверхневої перевірки працівнику поліції заборонено:

- самостійно ритися у кишенях та речах;
- використовувати силу (навіть якщо відмовляють показувати речі);
- погрожувати чи психологічно тиснути;
- робити будь-що інше, що принижує гідність людини.

Проводити поверхневу перевірку може поліцейський однієї з вами статі. Ця процедура не передбачає фіксації у протоколі та залучення понятих.

Поверхнева перевірка – це добровільна дія. Якщо особа відмовляється, то оглянути речі можна буде лише під час особистого огляду або обшуку. Підстава – фіксація конкретного адміністративного або кримінального правопорушення.

Щодо додаткових повноважень поліції в умовах війни то 15 березня 2022 року народні депутати ухвалили Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану».

Завдяки ухваленню цього Закону поліція зможе забезпечити свою ефективну діяльність та виконувати завдання в умовах воєнного стану.

Серед додаткових повноважень поліцейських:

- За письмовим запитом безоплатно одержує від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб державної форми власності інформацію, необхідну для виконання завдань і повноважень поліції, зокрема про військовополонених.
- Конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охорона їх у залі суду.
- Може утримувати в ізоляторах тимчасового тримання осіб, затриманих за вчинення кримінальних або адміністративних правопорушень, осіб, щодо яких як запобіжний захід застосовано тримання під вартою, осіб, підданих адміністративному арешту, а також обвинувачених і засуджених.
- Оперативне розмінування: виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

- Техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події, у тому числі пов'язаної з пожежами, та спеціальні вибухотехнічні роботи за фактами скоєння вибухів, надходження повідомлень про виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів, загрозу вибуху.
- Представництво та виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції - Інтерполі.
- Співробітництво з Європейським поліцейським офісом (Європолом).
- Збір біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання.
- Адміністративний нагляд відповідно до закону.

Закон також передбачає, що на час воєнного стану атестування поліцейських не проводиться. Поліцейські призовного віку на весь період їх служби в поліції отримують відстрочку від призову. Також під час воєнного стану поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення в закладах охорони здоров'я будь-якої форми власності.

Список використаних джерел:

1. Не)правомірні дії працівників поліції в умовах воєнного стану, <https://www.pravda.com.ua/columns/2022/05/19/7347207/>
2. Закон України від 02 липня 2015 року «Про Національну поліцію». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

Базір Вікторія Богданівна
курсант 2 курсу ННІ № 2 НАВС
Науковий керівник: **Гусєва К. А.**,
доцент кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник, підполковник
поліції

ЗМІНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛУ ДІЗНАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Відповідно до статті 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» воєнний стан є особливим періодом правового режиму, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина, прав і

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [5].

Статтею 10 вказаного Закону визначено, що у період воєнного стану не можуть бути припинені повноваження, зокрема органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність і досудове розслідування [5].

Ранок 24 лютого 2022 року назавжди закарбувався в серцях мільйонів українців. Адже саме цього жахливого дня країна-агресор Російська Федерація вторгнулася в мирне життя громадян України та повністю змінила його. В перші дні ще повністю не було зрозуміло, що відбувається. Люди почали масово покидати свої домівки, аби врятувати себе та рідних. Влада намагалася зменшити паніку. Однак через страх, багатьох неможливо було спинити. Саме численні затори та порушення порядку на вулицях і змусили поліцію діяти. Адже найголовнішим завданням поліції є забезпечення публічної безпеки і порядку. [1] І саме це і було в пріоритеті з початком війни. Тому поліція повинна була забезпечити громадянам максимально цивілізований виїзд з міст. Однак паніка зробила усе, і як наслідок можна було побачити численні аварії та покинуті автівки.

Метою моєї роботи є висвітлення діяльності підрозділів дізнання Національної поліції в умовах воєнного стану та проаналізувати, що саме змінилося в даній сфері, та як це вплинуло на самих поліцейських.

Підрозділи дізнання - це підрозділи, що здійснюють досудове розслідування кримінальних проступків, віднесених до підслідності органів Національної поліції України, у порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України.

На підрозділи дізнання покладаються такі завдання:

- захист особи, суспільства та держави від кримінальних проступків;
- охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження;
- забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування кримінальних проступків, віднесених до підслідності органів Національної поліції України;
- забезпечення відшкодування фізичним і юридичним особам шкоди, заподіяної кримінальними проступками;
- виявлення причин і умов, які сприяють учиненню кримінальних проступків, і вжиття заходів щодо їх усунення.[2]

Під час проходження навчальної практики я допомагала дізнавачам підрозділу дізнання Дніпровського управління поліції ГУНП в місті Києві. Дізнавачі підрозділів дізнання зобов'язані вживати всіх передбачених законодавством заходів для забезпечення ефективності досудового розслідування кримінальних проступків. Однак на час воєнного стану, який ввів президент України указом від 24 лютого 2022 року «Про введення воєнного стану в Україні» [3] та іншим указом від 17 травня 2022 року "Про

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

продовження строку дії воєнного стану в Україні" яким продовжив воєнний стан ще на 90 діб [4], у дізнавачів з'явилися нові обов'язки.

Дізнавачі Дніпровського управління поліції весь час виконували свої обов'язки. Спочатку крім зшивання та закриття справ кримінального провадження, завдань не було. Однак з початком травня, коли ситуація в столиці певним чином стабілізувалася, їх повноваження дещо змінилися. За моїми спостереженнями, до звичних справ дізнавачів, таких як закривання та зшивання справ кримінального провадження, взаємодія всередині підрозділу, віднесення справ до прокуратури та відповідь на дзвінки громадян, додалися і нові. По-перше, вільного часу стало набагато менше і дізнавачі через день заступають у добові наряди, виїжджаючи у складі слідчо-оперативної групи на виклики. На місці події обов'язки дізнавачів не змінилися, однак вони стали більш уважними та пильними під час його огляду.

По-друге, можна простежити тісний професійний зв'язок Національної поліції та Патрульної поліції. Вони стали єдиним цілим, маючи на меті разом виконати свої службові завдання.

По-третє, після добового наряду дізнавач, який заступав на чергування, має день відпочинку, а інший дізнавач йде на роботу та цілодобово приймає заяви від громадян. І так через день: день добового наряду, день прийняття заяв. Під час воєнного стану громадяни найчастіше звертаються через шумних сусідів чи шахраїв в інтернет-магазинах. Дізнавачі документують звернення громадян та передають їх у чергову частину. Також дізнавачам на період воєнного стану видали автомати замість пістолетів, та бронежилети.

По-четверте, безпосередньо до дізнавачів в кабінети почали приходити громадяни задля звернення з приводу різноманітних питань, пов'язаних з крадіжками та шахрайством. Дізнавачі почали приділяти особливу увагу таким проблемам та намагалися максимально задокументувати розповіді громадян для подальшого більш ефективного розгляду справ.

По-п'яте на час воєнного стану в обов'язки дізнавачів входить допомагати усім громадянам, незалежно від того чи перебувають вони на роботі, чи ні. Адже в такий важкий час це є найголовнішим завданням кожного поліцейського, незалежно від того яку посаду він обіймає.

Внаслідок складних умов в Україні, які склалися через воєнні дії, поліція повинна якомога надійніше та ефективніше здійснювати свої службові обов'язки. Поліцейський повинен виконувати усі свої повноваження та додаткові до них, які на нього були покладені в контексті введення воєнного стану. В тяжкі часи, немає поділу між тим чи ти дізнавач, чи ти слідчий. Поліція має діяти як єдине ціле, захищаючи громадян від складних ситуацій. Отже вважаємо, що об'єктом уваги діяльності поліції є внутрішні загрози воєнного стану України.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про Національну поліцію" від 2 липня 2015 року, стаття 1 [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://kodeksy.com.ua/pro_natsional_nu_politsiyu/1.htm
2. Наказ МВС України № 405 "Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України " від 20 травня 2020 року [Електронний ресурс] - Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text>
3. Указ президента України " Про введення воєнного стану в Україні" [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2>
4. Указ Президента України від 17.05.2022 р. № 341/2022 “Про продовження строку дії воєнного стану в Україні” [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://document.vobu.ua/doc/12583>
5. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 28. – Ст. 250.

Шара Тетяна Володимирівна,
курсант 2-го курсу ННІ № 2 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Горбач-Кудря І.А.,**
викладач кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РЕАГУВАННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА ЗАЯВИ ПРО ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ

Своєчасне реагування органів Національної поліції (далі – НПУ) на заяви про скоєння воєнних злочинів Російської Федерації (далі – РФ) проти України є дуже важливим. Фіксація їх дає необхідні матеріали та докази для розуміння міжнародною спільнотою дій РФ на території України та майбутніх військових трибуналів, що матимуть на меті покарання усіх осіб, причетних до чисельних злочинів.

Мета дослідження полягає у вивченні особливостей реагування НПУ на заяви про воєнні злочини РФ на території України під час збройної агресії як показника якісних перетворень в процесі реформування правоохоронного органу.

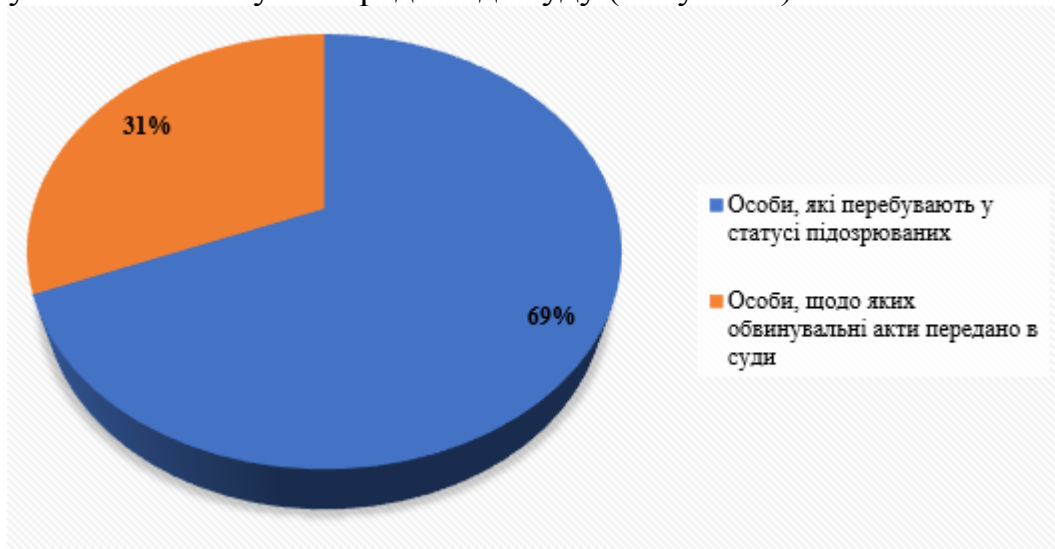
За час повномасштабного вторгнення РФ НПУ отримала та опрацювала майже 3 млн. 300 тис. повідомлень громадян [1]. На сьогоднішній день у фокусі уваги правоохоронців перебувають воєнні злочини, щодо яких слідчі НПУ розпочали 23,1 тис. кримінальних проваджень. Усі заяви ретельно перевіряються. Матеріали щодо скоєння воєнних злочинів РФ під час збройної агресії проти України підрозділи НПУ фіксують та документують. Після збору усіх необхідних доказів йде їх

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

узагальнення для подальшої передачі до міжнародного трибуналу як доказ тих звірств, які вчинялись військовими РФ на території України [1].

Правовою основою діяльності НПУ щодо реагування на заяви громадян є стаття 214 Кримінального процесуального кодексу України («Початок досудового розслідування») [2] та «Інструкція з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України», затверджена наказом МВС України від 27.04.2020 №357 [3], зі змінами внесеними до неї наказом МВС України від 11.10.2021 №746 «Про затвердження Змін до Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України» [4].

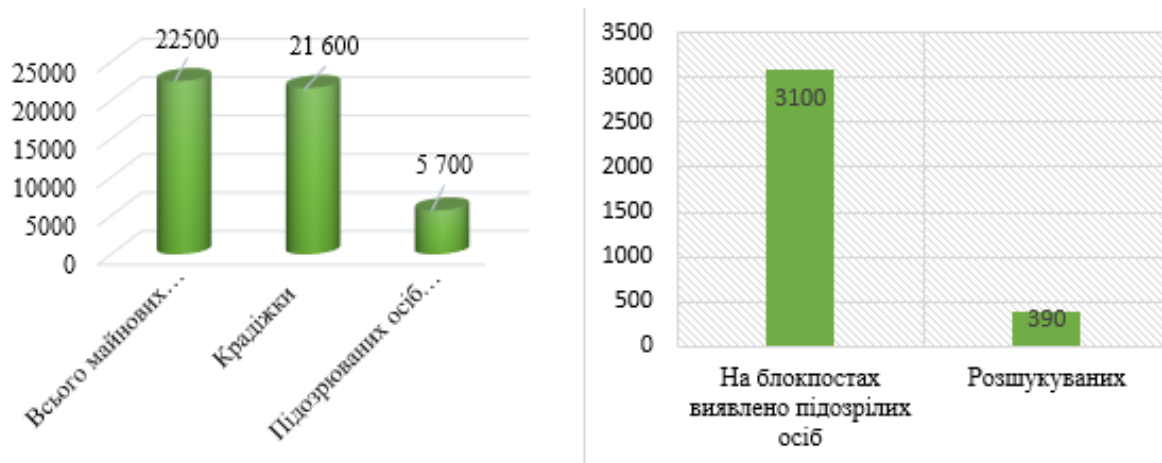
Як зазначає Голова НПУ Ігорь Клименко, в межах 23,1 тис. розпочатих кримінальних проваджень оголошено 381 підозра, у тому числі й заочно [1]. Відкрито більше 990 кримінальних проваджень за колабораціонізм. 172 особи перебувають у статусі підозрюваних. 78 обвинувальних актів уже передано до суду (Рисунок 1).

Рисунок 1. Співвідношення показників винесених підозр та обвинувальних актів у кримінальних провадженнях, пов'язаних із колабораціонізмом

Зафіксовано понад 22,5 тис. майнових злочинів, з яких більше 21,6 тис. крадіжки. Більш як 5,7 тис підозрюваних осіб встановлено. Під час перевірки на блокпостах виявлено 390 розшукуваних та більше 3,1 тис. підозрілих осіб, ймовірно причетних до незаконної діяльності (Рисунок 2).

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Рисунок 2. Показники діяльності НПУ у розслідуванні майнових злочинів

Розпочато більше тисячі кримінальних проваджень за фактами незаконного переправлення через державний кордон чоловіків, які підпадають під мобілізацію. Підозра за цю протиправну діяльність отримали понад 480 осіб. Більш як 320 матеріалів скеровані до суду [1].

Зареєстровано понад 300 кримінальних проваджень за розкрадання гуманітарної допомоги та благодійних пожертв. 47 осіб отримали повідомлення про підозру за скоєння цих злочинів. Знайдено 3307 зниклих дітей. 191 дитина перебуває у розшуку. Заблоковано понад 4,5 тис ворожих інформаційних каналів із загальною аудиторією більше 33 млн. користувачів [1].

Отже, наведені статистичні показники дозволяють зробити висновок що НПУ чітко та якісно виконують свою роботу в частині протидії військової агресії РФ проти України та фіксації, збирання доказів скоєних її громадянами військових злочинів. Це свідчить про належний результат реформ, що тривають у НПУ, а також стійкість, мужність та непорушність поліцейських під час виконання обов'язків в умовах військового стану.

Список використаних джерел:

1. Ігор Клименко. Про результати роботи поліції в умовах воєнного стану. *Facebook*: веб-сайт. URL: <https://www.facebook.com/100063549430817/posts/pfbid03NatzwRBFd7Gmh7BdX4jUZ9sGLfkYmZnFf5a1cmF7PdQcVvAwVpQZPbbSWPW7Gnzl/> (дата звернення 15.07.2022 р.)

2. Кримінально-процесуальний кодекс України: зі змінами станом на 08.06.2022 р / Верховна Рада. Київ: Поливода А.В 82 с.

3. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 27.04.2020 №357 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0443-20#n14> (дата звернення 15.07.2022 р.)

4. Про затвердження Змін до Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України: наказ МВС України від 11.10.2021 р №746 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1611-21#Text> (дата звернення 15.07.2022 р.)

Богатирьов Андрій Костянтинович,
курсант 2-го курсу ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Горбач-Кудря І.А.**,
викладач кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук

**ПРАВО НА ПРАЦЮ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ
В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

Війна з'явилася в нашому житті зненацька. Мільйонам людей доводиться рятувати життя собі, своїм дітям і батькам. Тисячі державних та недержавних підприємств та організацій в Україні втратили зв'язок зі своїми працівниками. Керівництву необхідно швидко приймати рішення щодо внесення змін в організацію робочого процесу. У такій ситуації органи Національної поліції не стали винятком.

Згідно із Законом України «Про правовий режим воєнного стану», *воєнний стан* – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози та забезпечення національної безпеки, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2136-IX (далі – Закон № 2136-IX), який визначає особливості трудових відносини працівників усіх підприємств, установ, організацій в Україні незалежно від форми власності, виду діяльності і галузевої належності, а також осіб, які працюють за трудовим договором з фізичними особами, у період дії воєнного стану [2] набув чинності рівно через місяць з початку введення воєнного стану: 24.03.2022 р., – викликавши у працівників і у роботодавців безліч питань. Деякі відповіді на них були надані в Законі № 2136-IX, а деякі можна знайти у

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

діючих на період воєнного стану положеннях Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП). Зупинимося на окремих із них.

Простій. Це зупинення роботи, викликане відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, невідворотною силою або іншими обставинами (ст. 34 КЗпП)[3]. У ст. 113 КЗпП передбачено кілька варіантів оплати простою, в залежності від причин його виникнення:

- час простою не з вини працівника, в тому числі на період оголошення карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України, оплачується з розрахунку не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу);
- за час простою, коли виникла виробнича ситуація, небезпечна для життя чи здоров'я працівника або для людей, які його оточують, і навколишнього природного середовища не з його вини, за ним зберігається середній заробіток.

Визначення – що таке «виробнича ситуація, небезпечна для життя чи здоров'я працівника або для людей, які його оточують» – чинне законодавство не дає. Але розуміємо що під час обстрілів, яких щоденно зазнає більша частина України, працювати в звичному форматі не може ніхто.

Звільнення. До моменту набуття чинності Закону № 2136-ІХ фахівці Держпраці у Харківській області зазначали, що у випадку, коли працівник залишив робоче місце та виїхав з місця проживання у зв'язку із бойовими діями – відсутні підстави для звільнення працівника з роботи за прогул, але і зберігати за таким працівником середній заробіток немає підстав. Такий переїзд фахівці Держпраці вважають поважною причиною для відсутності на роботі. І стверджують, що звільняти такого працівника за прогул немає підстав. Роботодавець має право зафіксувати неявку на роботу (в таблиці обліку робочого часу, актом) і вимагати від працівника пояснень відсутності на робочому місці. Звільнити працівника без його заяви через його невихід на роботу у зв'язку з бойовими діями, роботодавець не має права. Слід врахувати, що особа продовжує вважатися такою, що має основне місце роботи в Україні, адже до моменту отримання від неї заяви про звільнення – підстав для звільнення немає. Закон № 2136-ІХ надав право працівнику у зв'язку із веденням бойових дій в районах, в яких розташоване підприємство, установа, організація, та загрозою для життя і здоров'я працівника, розірвати трудовий договір за власною ініціативою без двотижневого строку попередження [4].

Призупинення дії трудового договору. Такий термін був введений Законом № 2136-ІХ і означає тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи за укладеним трудовим договором. Призупинення дії трудового договору не тягне за собою припинення трудових відносин.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Відшкодування заробітної плати, гарантійних та компенсаційних виплат працівникам на час призупинення дії трудового договору у повному обсязі покладається на державу, що здійснює військову агресію.

Відпустка за власний рахунок. Закон № 2136-IX дозволив роботодавцям протягом періоду дії воєнного стану надавати на прохання працівника відпустку без збереження заробітної плати без врахування норм ч.1 ст.26 Закону України «Про відпустки», якою передбачено, що відпустка без збереження заробітної плати за сімейними обставинами та з інших причин може надаватись на термін, обумовлений угодою між працівником та власником або уповноваженим ним органом, але не більше 15 календарних днів на рік. [5] Важливе уточнення, відправити працівника у відпустку без збереження заробітної плати з ініціативи роботодавця неможливо. Тільки працівник повинен подати заяву з таким проханням, а роботодавець – прийняти відповідне рішення.

Значна частина підприємств продовжує працювати у воєнний час. Забезпечувати роботою всіх працівників, вчасно виплачувати заробітну плату та у повному обсязі сплачувати податки є дуже не простим завданням під час воєнних дій. Працівникам, які продовжують працювати, слід враховувати, що відповідно до Закону № 2136-IX роботодавцям надано право на період дії воєнного стану не застосовувати деякі норми:

- щодо зменшення тривалості робочого часу напередодні ст.53 (святкових, неробочих і вихідних днів), ч.1 ст.65, ч.3 - 5 ст.67 та ст.ст.71 - 73 (святкові і неробочі дні) КЗпП;

- щодо зменшення тривалості роботи (зміни) в нічний час на одну годину (ч.1-2 ст.54 КЗпП).

Отже, слідкуючи за діями високопосадовців, керівників органів Національної поліції, можемо побачити що Держава намагається врегульовувати трудові відносини, які і до початку воєнної агресії проти України Російською Федерацією і введення воєнного стану були одним з найскладніших питань в нашому суспільстві. Ті громадяни, що лишилися та працюють в Україні в цей складний для всіх нас час, роблять величезний внесок в розвиток майбутнього нашої країни.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

2. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-IX // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

3. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

4. Салова Н. А. Права працівників під час воєнного стану. *Бухгалтер.UA*: веб-сайт. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/12044_prava-pratsvnikv-pd-chas-vonnogo-stanu

5. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-vr#Text>.

Опанасенко Вероніка Рустамівна,
курсант 4-го курсу ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Горбач-Кудря І.А.,**
викладач кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук

ПРАВО НА ЦИВІЛЬНУ ВОГНЕПАЛЬНУ ЗБРОЮ

Ця тема є актуальною для нашої країни у час широкомасштабної збройної агресії з боку Російської Федерації. Скоріш за все, інтерес до цього питання виник через досить складний стан, в якому перебуває Україна, а також через значне обговорення його на наукових конференціях, у засобах масової інформації, в Інтернет-мережі. В умовах сьогодення чимало цивільних осіб потребують дозвіл на вогнепальну зброю. Ця потреба ґрунтується на забезпеченні власного захисту та безпеки своєї родини. Не можна навіть і уявити, що відчувають цивільні особи під час обстрілів, знаючи, як поведуть себе окупанти, та не маючи змоги захистити власне життя і здоров'я є та своїх рідних.

Головним суперечливим моментом легалізація цивільної вогнепальної зброї є те, щоб вона не зашкодила суспільству. Тому впроваджуючи у життя можливість отримати дозвіл на зброю цивільними особами, необхідно забезпечити належну процедуру запобігання підробки документів, що надають змогу користуватися вогнепальною зброєю. Окрім цього, треба контролювати якість проходження підготовки, що забезпечує набуття знань, умінь та навичок володіння зброєю. Для безпечної легалізації законодавство повинно регулювати контроль обігу зброї, специфіку її застосування, унеможливаючи виникнення випадків небезпеки для життя і здоров'я людей.

Якщо говорити про роботу органів Національної поліції України загалом, то звісно обсяги її збільшилися в умовах війни, а при легалізації цивільної вогнепальної зброї на плечі поліцейських ляже додаткове навантаження. Це дійсно ускладнює роботу працівників поліції, бо контролювати зброю та поведження з нею у воєнний час досить складно. Удосконалення нормативно-правового забезпечення, курси підвищення кваліфікації за напрямом для поліцейських дозволять опанувати необхідні знання, уміння та навички. Працівники органів Національної поліції

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

повинні усвідомлювати фатальність наслідків, до яких може призвести неконтрольований обіг цивільної зброї.

В одному із інтерв'ю Вадим Денисенко, радник міністра внутрішніх справ України, зазначив: *«Зараз Верховною Радою у першому читанні вже прийнятий законопроект про легалізацію зброї, він чекає другого читання. Я думаю і громадська думка готова до того, що потрібно легалізувати зброю. Тому що, станом на зараз більшість абсолютно щиро буде вважати, що зброя це те, що необхідно будь-якій людині та сім'ї. Головне, щоб до другого читання, були абсолютно правильно виписані всі підзаконні акти»* [1]. Не можна не погодитись з цими словами, тому що легалізація цивільної вогнепальної зброї для багатьох є необхідною. Водночас належне, виважене законодавче регулювання є запорукою безпеки нашого суспільства.

23 лютого 2022 р. Верховною Радою України прийнято за основу проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№5708). Метою законопроекту є посилення дотримання режиму законності в питаннях визначення правового режиму власності на зброю, закріплення основних прав та обов'язків громадян і юридичних осіб щодо виробництва, набуття, володіння, розпорядження та використання зброї і боєприпасів, врегулювання інших суспільних відносин, що безпосередньо з цим пов'язані. Цей законопроект, лібералізуючи з одного боку обіг цивільної вогнепальної зброї в Україні, одночасно посилює відповідальність за її незаконне використання [2]. Прийняття подібного нормативного акту вирішить потреби цивільних громадян у необхідності вогнепальної зброї в умовах воєнного стану, тому, на наш погляд, такі зміни у законодавстві матимуть позитивні наслідки.

Як зазначає у своєму Facebook міністр оборони Олексій Резніков: *«По-перше, я хочу відразу відкинути побоювання, мовляв, обговорювати цю тему і приймати рішення не на часі, тому що війна. Якраз саме тому, що війна, треба нарешті прийняти давно назрілі рішення. Серед них – і це. Коли в Україну вдерлися російські окупанти, десятки тисяч наших громадян, підкреслюю – десятки тисяч – отримали автоматичну зброю для захисту своїх будинків... Тому що іншого способу не було. У багатьох ситуаціях це стало вирішальним фактором. Але також виникли й проблеми, адже бажання володіти зброєю і вміння поводитися з нею безпечно, поважати зброю – це речі, які не завжди ходять разом. У країні до цього в обігу перебували мільйони одиниць зброї. Серед них – незадекларованої»* [3]. Можна погодитись, що саме легалізація зброї у воєнний час є важливою. Якщо раніше виникало багато питань – чи треба це взагалі, то зараз – усе вирішує необхідність. Чимало громадян нашої країни у мирний час виступили б проти легалізації цивільної вогнепальної зброї, але зараз війна – тому думки у більшості змінилися.

Значною проблемою може стати підробка документів, які дають право на володіння зброєю, або бажання посадовців отримати неправомірну

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

вигоду при видачі такого дозволу. Розуміючи небезпеку, яку несе за собою зброя сама по собі, такі випадки у жодному разі не повинні мати місце. Запобігання та протидія правопорушенням має забезпечуватися посиленням контролем та накладанням стягнення на порушників у виді позбавлення волі. Сподіваємось, що за таких жорстких умов, громадяни не будуть порушувати вимоги для отримання дозволу на зброю.

Ми вважаємо, що є потреба обмежувати деяких осіб у праві на володіння цивільною вогнепальною зброєю. До цієї категорії необхідно віднести осіб, які раніше мали судимість, осіб із нестабільною психікою чи психічними захворюваннями. Тому зазначене питання важливо поставити на контроль, щоб не виникало ситуацій, наприклад, коли людина володіє зброєю, маючи непогашену судимість.

Підбиваючи підсумки, можна зазначити, що питання про легалізацію цивільної вогнепальної зброї є досить актуальним. Багато громадян потребують цього дозволу, хоча б для забезпечення безпеки себе та своїх рідних. На наш погляд, українці та українки готові до такої легалізації, але наразі посадовці мають максимально забезпечити безпеку суспільства, підготувати відповідне законодавство, тримати на контролі питання, пов'язані із можливостями підробки документів, які надають дозвіл на зброю. Якщо порушене питання отримає належне опрацювання, то легалізація цивільної вогнепальної зброї, не зашкодить безпеці суспільства, але треба пам'ятати, що будь-яка помилка може призвести до невинуватих наслідків. І якщо людина йде на порушення певних вимог, вона має усвідомлювати, що обов'язково буде нести за свої вчинки покарання, визначене законом. Головними чинниками безпеки традиційно залишаються вміння правильно володіти вогнепальною зброєю, фахові знання та належне медичне обстеження.

Список використаних джерел:

1. Бойко І. Легалізація зброї в Україні: у МВС пояснили деталі закону. *УНІАН*: веб-сайт. URL: <https://www.unian.ua/society/legalizaciya-zbroji-v-ukrajini-u-mvs-poyasnili-detali-zakonu-novini-ukrajini-amp-11843286.html> (дата звернення 16.07.2022)
2. Прийнято за основу проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю». *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896.html>
3. Резніков підтримав легалізацію вогнепальної зброї в Україні. *Слово і діло*: веб-сайт. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/05/27/novyna/bezpeka/reznikov-pidtrymav-lehalizacziyu-vohnepalnoyi-zbroyi-ukrayini>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Сагайдак Мирослава Олегівна,
курсант 2-го курсу ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Горбач-Кудря І.А.,**
викладач кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук

**ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕВІРКИ
ДОКУМЕНТІВ ОСОБИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ**

В умовах військового стану питання щодо перевірки документів в осіб набуває неабиякої актуальності [1]. Особливої уваги заслуговує питання щодо правових підстав та порядку застосування такого заходу.

Перевірка документів згідно із п.1 ч. 1 ст. 31 Закону України «Про Національну поліцію» є превентивним поліцейським заходом, але в режимі воєнного стану він набуває іншого характеру. Воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [2]. Заходи правового режиму воєнного стану передбачені саме в ст. 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Цей перелік заходів включає в себе перевірку документів у осіб (п.7 ч.1 ст. 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»).

Відповідно до п.4 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021р. № 1456 (далі – Порядок перевірки), перевірка документів в осіб, огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян здійснюється лише після введення воєнного стану в межах території та у строки, зазначені в указі Президента України про введення воєнного стану, на підставі наказу військового командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення) [3]. Наказом військового командування призначається комендант, визначаються його завдання, повноваження із забезпечення єдиного управління визначеними силами та засобами різних органів та координація їх дій під час здійснення заходів особливого режиму [3]. Комендант – уповноважена особа органу

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

військового управління, яка призначається наказом військового командування або військової адміністрації (у разі її утворення) та якій надано повноваження щодо організації та забезпечення заходів під час запровадження комендантської години та встановлення спеціального режиму світломаскування на території, де запроваджено комендантську годину та \ або встановлено спеціальний режим світломаскування , координації дій сил і засобів підрозділів та органів військового управління Збройних Сил та інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів (підрозділів), органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, військових адміністрацій (у разі їх утворення) на такій території [4].

Відповідно до п.5 Порядку перевірки право на проведення перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян надано відповідним уповноваженим особам органів Національної поліції, СБУ, Національній гвардії, Держприкордонслужби, ДМС, Держмитслужби та Збройних Сил, які визначені в наказі коменданта [3]. Згідно із п. 2 Порядку перевірки, уповноважена особа – посадова особа, яка призначається наказом коменданта на якій надано повноваження щодо перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану.

Документами, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України є паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт України, службовий паспорт України, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, посвідчення особи на повернення в Україну, тимчасове посвідчення громадянина України [5]. Документи, що посвідчують особу та підтверджують її спеціальний статус, – це посвідчення водія, посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, картка мігранта, посвідчення біженця, проїзний документ біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, проїзний документ особи, якій надано додатковий захист [5].

Підстави, за якими проводиться перевірка документів визначаються за п.7 Порядку перевірки, дозволяють уповноваженій особі вимагати пред'явлення документів у таких випадках, зокрема, *якщо особа має зовнішні ознаки, схожі на ознаки особи, яка перебуває в розшуку, або безвісно зниклої особи; якщо існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення; якщо особа перебуває на території чи об'єкті із спеціальним режимом; якщо в особі є зброя, боєприпаси, наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений або для зберігання, використання чи перевезення яких потрібен дозвіл, якщо встановити такі права іншим чином не можливо; якщо особа*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

перебуває в місці вчинення кримінального, адміністративного правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події; якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення; якщо особою порушено відповідні заборони, введених на території, де запроваджено правовий режим воєнного стану [3].

Узагальнюючи все вищезазначене, можемо дійти висновку, що введення воєнного стану потребує посилення заходів безпеки. Одне із головних завдань, що належить до повноважень поліції – надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку [6]. Розширення переліку уповноважених суб'єктів, яким надано право на перевірку документів в осіб, якнайкраще забезпечує виконання державою зазначеної правоохоронної функції. Проте доопрацювання потребують алгоритми перевірки документів, зупинки транспорту для огляду і, в разі потреби, застосовування сили, спецзасобів та вогнепальної зброї.

Список використаних джерел:

1. Перевірка документів осіб в період військового стану – пояснює адвокат. *Pravo.UA*: веб-сайт. URL: <https://pravo.ua/perevirka-dokumentiv-osib-v-period-viiskovoho-stanu-poiasniuie-advokat/> (Дата звернення 16.07.2022).

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

3. Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану: постанова КМУ від 29.12.2021 № 1456 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-p#Text>

4. Про затвердження Порядку здійснення заходів під час запровадження комендантської години та встановлення спеціального режиму світломаскування в окремих місцевостях, де введено воєнний стан: постанова КМУ від 08.07.2020 № 573 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-p#Text>

5. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text>

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

6. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII
// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Толокольнікова Анжела Вікторівна
Курсант 3-го курсу ННІ № 2 НАВС
Науковий керівник: **Горбач-Кудря І.А.**,
викладач кафедри поліцейського права,
кандидат юридичних наук

**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИТУАЦІЇ ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ
РІВНОСТІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

Рівність чоловіків і жінок є складною і багатовимірною концепцією, нормативно і політично спірною (дискусійною), що має різноманітні значення в світі і не визначеною послідовно в політичних документах [1, с.125].

Європейська Комісія визначає гендерну рівність як «результат відсутності дискримінації за ознакою статі людини в можливостях і розподілі ресурсів, благ або доступу до них», яке фокусується на наступних елементах:

- життєвий вибір і економічна незалежність;
- повна реалізація потенціалу жінок і використання в повній мірі їх навичок;
- кращий розподіл за гендерною ознакою на ринку праці, більш якісних робочих місць для жінок;
- просування справжніх можливостей для жінок і чоловіків, для того, щоб насолоджуватися балансом життя і роботи;
- людську гідність, право на життя і право на недоторканність особи [1, с. 125].

Гендерна нерівність сьогодні зберігається в більшості сфер нашого життя, адже вона гальмує розвиток суспільства, що знаходить своє підтвердження в наступних негативних наслідках: знижується продуктивність праці, сповільнюється економічне зростання, зменшується рівень і якість життя. Оскільки гендерні відносини вступають в тісний зв'язок із загальною соціально-економічною модернізацією суспільства та затвердженням нових технологій, то проблема нерівності чоловіків і жінок стоїть особливим, першочерговим питанням, якому необхідно приділяти велику увагу особи [1, с.126]. У Конституції України, як і в конституціях більшості держав світу, закріплені складові принципу рівності: рівність громадян перед законом, рівність незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними ознаками тощо, рівність жінки і чоловіка. [2, с. 8].

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З початком війни в країні починають відбуватися певні зміни. Адже під час воєнного стану з'явилося більше питань про те, чи мобілізуватимуть військовозобов'язаних жінок, чи дозволять виїзд за кордон, які професії підлягають і будуть підлягати обліку у військкоматі.

Досягнення гендерної рівності в українському суспільстві під час воєнного стану потребує ще більшої розробки та впровадження цілеспрямованої політики, що має передбачати застосування гендерного підходу при складанні будь-яких державних програм, стратегій та проєктів, а також проведення інформаційної роботи з населенням з метою трансформації стійких суспільних стереотипів щодо гендерних ролей. Саме тому, незважаючи на складний період в Україні, група народних депутатів спочатку неодноразово піднімали питання про забезпечення рівних прав чоловіків та жінок під час проходження військової служби з метою запобігти дискримінації за ознакою статі у сфері безпеки й оборони. 29 червня 2022 р. цей законопроект зареєстровано в електронній системі Верховної Ради України. Проект закону пропонує нам встановити принципи рівності у Збройних силах України шляхом зрівняння прав військовослужбовців чоловіків та жінок. Також військовий облік жінок в Україні стане обов'язковим із 01 жовтня 2022 р. Відповідно до наказу Міністерства оборони №35 від 07 лютого 2022 р., який широко почали обговорювати ще у грудні 2021 р., обов'язковому військовому обліку підлягають громадянки України віком від 18 до 60 років, придатні за станом здоров'я до проходження військової служби та професії яких відповідають переліку споріднених військово-облікових спеціальностей. Єдиним дискусійним питанням залишається перебування на обліку військовозобов'язаних вагітних жінок та жінок, які мають малолітніх дітей, якщо їх спеціальність або професія відповідають переліку військово-облікових спеціальностей.

Однак в Україні до цього часу очевидними є переваги для чоловіків в обійманні керівних посад у державних структурах; власність і управління економікою так само залишаються в руках чоловіків; спостерігається певний консерватизм у гендерному світогляді чоловічого населення країни. [3, с. 174-181]. У контексті цього важливим є звернення до соціальних досліджень, проведених неурядовими аналітичними центрами, та думок експертів у цій сфері. О. Піщуліна з приводу активності органів державної влади у забезпеченні гендерної рівності в Україні зазначає, що нині існує дефіцит політичної волі української влади у здійсненні гендерних перетворень, зокрема, не вистачає розуміння стратегічних переваг гендерної політики, існують моменти декларативності певних норм вітчизняного законодавства [4]. До того ж у просуванні гендерної політики громадські організації роблять набагато більше, ніж державні органи. Тобто подальшим впровадженням у життя гендерної політики у цілому більше зацікавлена громадськість, ніж органи державної влади [5, с.34].

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАЖУ

Позитивним є те, що гендерна рівність українським суспільством все більш глибоко усвідомлюється як цінність [5, с.34]. Не менш актуальним питанням сьогодення, особливо під час широкомасштабної збройної агресії проти України з боку Російської Федерації, є несення жінками служби в лавах Збройних сил України. У цьому контексті на дискримінації акцентує увагу О. Коваль. Експерт наголошує, що армія – це патріархальний інститут, де жінкам відводиться далеко не провідна роль: існують адміністративно-побутові обмеження, є певне порушення жіночих прав у військовій службі. Типовою є ситуація, коли жінка здатна виконувати обов'язки за певним фахом, але за фактом обіймати профільну посаду не може [6].

Демократія у сучасному розумінні передбачає одним із першочергових завдань досягнення гендерного балансу в усіх структурах органів публічної влади. Проблема участі жінок в політиці набуває все більшої актуальності в умовах, коли активно пропагуються зовнішні якості як головна цінність жінки. Водночас справжні інтереси значної кількості жінок перебувають в одній площині з інтересами більшості чоловіків. Пропорційна політична активність чоловіків і жінок може стати ключем до вирішення багатьох актуальних проблем сучасності. Ефективність вирішення цієї проблеми залежить у першу чергу від удосконалення засад державної політики [7, с. 45].

На нашу думку, становлення справжньої демократії в країні, в усіх її сферах може відбуватися тільки в такому суспільстві, де реальним є принцип рівної й рівноцінної громадянської гідності жінок і чоловіків, забезпечення рівних можливостей кожному із членів суспільства. І в цьому плані Україна обрала вірний напрям, поступово роблячи кроки до встановлення гендерної рівності між чоловіками та жінками.

Список використаних джерел:

1. Наумова М.А Світовий досвід оцінювання гендерної нерівності. *Економіка і організація управління*. 2017. №1 (25). С. 123-132.
2. Тема №3. Правове забезпечення гендерної рівності в Україні: лекція. *Дніпропетровський університет внутрішніх справ*: веб-сайт. URL: <https://er.dduvs.in.ua>
3. Мельник Т.М. Творення суспільства гендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з гендерної рівності. Київ: Стилос; Гештальт Консалтинг Груп, 2010. 440 с.
4. Українське гендерне законодавство загалом відповідає європейському –соцдослідження. *Разумков-центр*: веб-сайт. URL: <https://razumkov.org.ua/novyny/ukrainske-henderne-zakonodavstvo-zahalom-vidpovidaie-ievropeiskomu-sotsdoslidzhennia>.
5. Державна гендерна політика України та країн-членів ЄС. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні та прикладні аспекти*:

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (ДДУВС, 15.03.2019). Дніпро: ДДУВС, 2019. С. 34–25.

6. Експерт розповів про гендерну дискримінацію в лавах ЗСУ. *РБК-Україна*: веб-сайт. URL: <https://styler.rbc.ua/ukr/zhizn/ekspert-rasskazal-gendernoy-diskriminatsii-1476810039.html>

7. Грицай І. О. Механізм забезпечення принципу гендерної рівності: теорія та практика: монографія. Київ: «Хай-Тек Прес», 2018. 560 с

Кньовець Яна Олексіївна,
курсант 2-го курсу ННІ №1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Братков С. І.**
доцент кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**СИСТЕМА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ
ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ**

Інститут поліцейських заходів має надзвичайну важливість для працівників Національної поліції України. Це обумовлюється тим, що саме під час застосування поліцейських заходів найчастіше відбуваються негативні прояви, які обмежують права і свободи людини і громадянина, гарантовані ст.3 Конституції України [1].

Поліцейський захід – це дія або комплекс дій превентивного або примусового характеру, який обмежує певні права і свободи людини і застосовується поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень [2].

Для того щоб конкретизувати це поняття, було досліджено ознаки, види та проблеми реалізації поліцейських заходів. Щодо основних вимог поліцейських заходів, то їм властиві: ефективність, законність, необхідність та пропорційність [4].

Виокремлюють два види: превентивні та примусові. Превентивні поліцейські заходи визначаються як «профілактичні», «запобіжні», «попереджувальні» [3]. До превентивних поліцейських заходів відносяться:

- 1) перевірка документів особи;
- 2) опитування особи;
- 3) поверхнева перевірка і огляд;
- 4) зупинення транспортного засобу;
- 5) вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території;
- 6) обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю;
- 7) проникнення до житла чи іншого володіння особи;

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАЖУ**

8) перевірка дотримання вимог дозвільної системи органів внутрішніх справ;

9) застосування технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засоби фото- і кінозйомки, відеозапису;

10) перевірка дотримання обмежень, установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб;

11) поліцейське піклування [2].

Порядок застосування превентивних засобів характеризується тим що, під час проведення даних заходів поліція зобов'язана повідомити особі:

1) причини застосування превентивних заходів;

2) довести до її відома нормативно-правові акти, на підставі яких застосовуються такі заходи [2].

Головними особливостями превентивних заходів з точки зору права є регулювання і впорядкування суспільних відносин за допомогою адміністративно-правових норм і їх профілактичний характер [4].

Примусовим поліцейським заходам характерне застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї. Однак такі заходи застосовуються лише у виключних випадках, а саме коли заходи превенції не дали певного результату або суспільно небезпечні діяння неможливо зупинити іншим способом, окрім заходів примусу. «Найсудоворішим» з таких заходів є застосування вогнепальної зброї [3].

Поліцейськими заходами примусу є:

1) фізичний вплив (сила) – застосування будь-якої фізичної сили, а також спеціальних прийомів боротьби з метою припинення протиправних дій правопорушників;

2) застосування спеціальних засобів (спеціальними засобами є сукупність пристроїв, приладів і предметів, спеціально виготовлених, конструктивно призначених і технічно придатних для захисту людей від ураження різними предметами (у тому числі від зброї), тимчасового (відворотного) ураження людини (правопорушника, супротивника), пригнічення чи обмеження волі людини (психологічної чи фізичної) через здійснення впливу на неї чи предмети, що її оточують, з чітким регулюванням підстав і правил застосування таких засобів та службових тварин)

3) застосування вогнепальної зброї [2].

Порядок застосування превентивних засобів характеризується перними правилами:

1. Загальне правило: поліцейський зобов'язаний повідомити особу про застосування певного заходу примусу і надати достатньо часу для виконання його законної вимоги [2].

Винятки, коли зазначене вище правило можна не виконувати:

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАЖУ

- у випадку, коли зволікання може спричинити посягання на життя і здоров'я особи чи/та поліцейського або інші тяжкі наслідки.

- у ситуації, що склалася, таке попередження є невиправданим або неможливим [2].

2. Поліцейський обирає певний захід примусу з урахуванням:

- конкретної ситуації;
- характеру правопорушення;
- індивідуальних особливостей особи, що вчинила правопорушення[2].

3. Загальне правило: заборонено застосовувати заходи примусу щодо наступних категорій осіб:

- жінок з явними ознаками вагітності.
- малолітніх осіб.
- осіб з явними ознаками обмежених можливостей або старості

Винятки, коли зазначене вище правило можна не виконувати:

- коли вказані вище категорії осіб вчинили збройний чи груповий напад, якщо відбити такий напад іншими способами і засобами неможливо.

- коли вказані вище категорії осіб вчинили збройний опір поліцейському, що загрожує життю і здоров'ю інших осіб або поліцейському, якщо відбити такий опір іншими способами і засобами неможливо [2, ст. 31].

4. Поліцейський зобов'язаний надавати невідкладну медичну допомогу особам, які постраждали в результаті застосування заходів

5. Поліцейський за жодних обставин не може застосовувати заходи примусу, не визначені у Законі України «Про Національну поліцію».

6. У разі досягнення очікуваного результату поліцейський зобов'язаний негайно зупинити застосування певного виду заходу примусу [2].

Метою застосування поліцейського заходу є виключно виконання покладених на поліцію статтею 23 ЗУ «Про Національну поліцію» повноважень. Щоправда, перелік їх є невичерпний і відповідно до статті 24 може бути передбачений у інших, виключно законодавчих, актах.

На сьогоднішній день до таких належать: Кодекс про адміністративні правопорушення, а саме статті: 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 265⁻¹, 265⁻², 266, 267, 268. Перелік поліцейських заходів передбачений у Кримінальному процесуальному кодексі у статтях: 176, 208, 209. А також у таких нормативно-правових актах як: Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність»; Закон України «Про дорожній рух»; Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»; Закон України «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі»; Закон України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними», тощо.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНУ

Список використаних джерел:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996р. [Електронний ресурс] – Режим доступу :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 16.07.2022)
2. Закон України від 02 липня 2015 року «Про Національну поліцію». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 16.07.2022)
3. «Поліцейські заходи в Україні: види та застосування». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnyk-ppsp.kpi.ua/article/view/242898> (дата звернення: 15.07.2022)
4. Які функції у новій поліції (інфографіка) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://te.20minut.ua/infographics/yaki-funktsiyi-u-novoyi-politsiyi-infografika-10468392.html> (дата звернення: 17.07.2022)

Савчук Аліна Ігорівна

здобувач ступеня вищої освіти магістра
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Пендюра М.М.**
завідувач кафедри теорії держави та права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОПАГАНДИ ВІЙНИ: ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ПРОТИДІЇ

Глобалізація та інформаційно-технологічна революція стали інтеграторами класичних і нових форм, засобів, методів і технологій війни. Наразі, Україна фактично зазнає інформаційного терору, оскільки постійно є об'єктом інформаційної агресії, пропаганди та тиску в усіх сферах суспільних відносин з боку Росії. Саме тому, в таких умовах розробка та одночасна апробація механізмів і засобів протидії такій пропаганді відзначатимуть їх ефективність.

Російська агресія у відношенні України є беззаперечним фактом, який не викликає сумнівів, але потребує відповідної реакції. На сьогодні така реакція є недостатньою головним чином через те, що агресія однієї держави проти іншої вимагає, як мінімум, таких речей: по-перше, чіткої ідентифікації характеру, обсягів та причин такої агресії; по-друге, необхідним є не лише протидія самій агресії, але і запобігання її поширенню в тому числі в середині країни, що вимагає створення відповідної організаційно-правової системи в межах національного права, що, знову ж таки, вимагає визначеності на рівні категоріального та термінологічного апарату.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПІАНУ

Міжнародно-правові аспекти пропаганди війни та інформаційної війни виступили предметом наукового аналізу вітчизняних та зарубіжних дослідників, таких як Я. Малик, О. Фролова, С. Люлько, М. Зінченко, М. Керні, Т. Макгонагл, Г. Майкл, Д. Скринька. Метою дослідження є аналіз протидії та запобігання пропаганді війни та інформаційним загрозам в Україні.

Ураховуючи той факт, що на міжнародно-правовому рівні інформаційна війна досі не отримала необхідного закріплення та розроблення на рівні категоріального апарату, хоча і визнана як несумісна зі сталим розвитком ворожа, агресивна діяльність суб'єктів міжнародного права, однак практичних заходів протидії їй міжнародна спільнота не розробила. Така ситуація не означає надієвість чи низький рівень ефективності міжнародно-правових заходів і засобів протидії пропаганді війни однак ми переконуємося в їх недостатності.

На думку ж О.О. Верголяс, сучасний рівень активізації діяльності з пропаганди війни перетворює її на основну інформаційну загрозу. Тобто на негативний інформаційний вплив технічного або психологічного характеру, що унеможливорює чи ускладнює збереження національних цінностей. А тому можна свідчити про те, що пропаганда війни перетворилася на самостійний засіб ведення війни нової формації – інформаційної та гібридної війни. [1]

Ми приєднуємося до думки вченого, що «інформаційна війна – це сукупність цілеспрямованих інформаційних впливів, що здійснюються суб'єктом впливу на інформаційні системи або соціальні процеси з використанням засобів інформаційних технологій, інформаційних ресурсів і комунікацій шляхом створення факторів гальмування сталого розвитку або трансформації стабільності держави, суспільства, людини з метою досягнення панування, переваги, монополії в різних сегментах людського буття». Тому вважаємо доцільним продовжувати на доктринальному рівні дослідження актуального питання. [2]

Із цього приводу А.А. Головка акцентує увагу на тому, що низький рівень спроможності протистояти інформаційним загрозам, а також низька якість кримінального переслідування за скоєння злочиння пропаганди війни є результатом «незавершеності процесу формування нормативно-правової бази забезпечення інформаційної безпеки, тому, вважаємо за необхідне повернутися до питання прийняття єдиного законодавчого акта у сфері протидії інформаційним загрозам України, протидії та переслідування пропаганди війни та забезпечення інформаційної безпеки в Україні. Цей закон повинен увібрати в себе основні принципи, в тому числі міжнародно-правові, щодо реалізації інформаційної безпеки, мінімізації військових та інших загроз в частині протидії пропаганді війни та будь-якої дискримінації у відношенні до української держави, українського народу тощо. [3]

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦЕЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СПАНУ

Слід звернути увагу стосовно необхідності розробки поряд із Доктриною інформаційної безпеки ще й Стратегії охорони психічного здоров'я нації. Вочевидь, йдеться про те, що, впливаючи негативним чином на свідомість людини та на суспільну свідомість у цілому засобами пропаганди війни, відбувається деформація суспільного сприйняття ролі держави, зростання стійкого переконання неспроможності держави захистити власний суверенітет та створити умови стійкої національної безпеки.

Отже, ми доходимо висновку, що правове закріплення будь-яких механізмів, заходів, засобів міжнародно-правової відповідальності чи заходів протидії пропаганди війни обов'язково повинно мати відповідний супровід на рівні національного законодавства.

Список використаних джерел:

1.Малик Я. Інформаційна війна і Україна. Науковий вісник. 2015. Вип. 15. URL : [http:// www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk15/fail/Malyk.pdf](http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk15/fail/Malyk.pdf)

2. Люлько С.П. Окремі юридичні аспекти протидії російській агресії в умовах гібридної війни. Невідкладні заходи з протидії російській агресії з Криму: політичні, юридичні, економічні, управлінські та соціальні аспекти : матеріали науково-практичної конференції (4 вересня 2018 р., м. Київ). Київ-Одеса : Фенікс, 2018. С. 91–98.

3. Зінченко М.О., Плугова О.Б, Драглюк О.В. Інформаційна війна, засоби реалізації та протидії. Інформаційний вимір гібридної війни: досвід України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ : НУОУ, 2017. С. 38–40.

Чорномаз Ангеліна Олексіївна,

курсант 2-го курсу ННІ № 3

Національної академії внутрішніх справ

Консультант з мови: **Лопутько О.А.**

доцент кафедри правничої лінгвістики,

кандидат педагогічних наук, доцент

COMMUNITY POLICING

The police are the part of a community that is created to protect its members. It is the guarantee that offenders will receive legal punishment.

However, modern police in their work focuses on the needs of the community. The need for police officers and the public cooperation on the basis of partnership is defined by the Law of Ukraine "On the National Police".

A cornerstone of a democratic society is that citizens have a right to say how they would like to be policed. Community policing involves building trust within communities through direct interaction and dialogue. It is a style of

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛИЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІААНУ*

policing, an ethos, that is based on a partnership between the police and the community, and a recognition that prevention and combating of crime is not a matter for the police alone - crime prevention is everyone's responsibility. More than anything, community policing is based on building trust with the local community. This involves transparency and openness in relation to police activities. People expect and deserve information about policing styles, operations and incidents, as well as respect for and protection of human rights. Trust requires treating members of the public as customers that have needs to be met, accompanied by a willingness to listen to and act upon public opinion regarding policing priorities.

Community policing is a new concept in Ukraine, and EUAM is assisting the National Police of Ukraine to make community policing a cornerstone of police work. Together with the National Police and international partners, EUAM has also established a working group on community policing. Ultimately, the objective is to change the culture of policing from being instruments of the state to servants of the people [1].

The legal basis for the interaction of the police and society on the basis of partnership is formed by the following sources:

- 1) Constitution of Ukraine of June 28, 1996;
- 2) Law of Ukraine "On the National Police" of July 2, 2015;
- 3) Law of Ukraine "On the participation of citizens in public protection order and state border "from 22.06.2000;
- 4) Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 28.07.2017 No. 650 "On approval Instructions for organizing the activities of district police officers ";
- 5) Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 19.12.2017 No. 1044 "On approval of the Instruction on the organization of work of juvenile prevention units

The Community Policing approach is based on the principles of constant communication, where:

- 1) police and local community joint vote for security;
- 2) the police respond to local needs and demands determined by the community;
- 3) communication between the population and the police is effective and therefore brings appropriate results;
- 4) the approach to individuals with the problem is individual;
- 5) cooperation is aimed at strengthening the law and creating a plan of preventive action.

Responsible local authorities are always interested in maintaining law and order on their territory. Because the well-being of people also depends on the level of security in the community. Protection of residents from quick and effective response to crimes. And from preventive work - reducing the number of offenses and crimes in the future. That is why the role of local authorities in the development of public policing is very important [3].

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІПАНИ*

It is noted that public confidence in the police depends on the assessments of different social groups of people, which depend on the influence of various factors [4]. In addition to the general perception of ordinary citizens about the effectiveness of the police, important evaluation criteria should be the results of personal experience of interaction with the police to address issues that cause contact between the police and a particular person. This can be an assessment by applicants, victims, witnesses, offenders, and even criminals to evaluate the police's communication, assistance, procedural, or other actions.

Effective community policing depends on optimizing positive contact between patrol officers and community members. Patrol cars are only one method of conveying police services. Police departments may supplement automobile patrols with foot, bicycle, scooter, and horseback patrols, as well as adding “mini-stations” to bring police closer to the community. Regular community meetings and forums will afford police and community members an opportunity to air concerns and find ways to address them. Assessment is indispensable in determining which elements of community policing should be maintained, altered, or eliminated, and offers key decision makers in the jurisdiction a way to gauge the impact and cost-effectiveness of community policing efforts. Giving community members a way to measure the success of community policing efforts is critical to maintaining strong ties, ensuring continued participation, and documenting the progress made. Conversely, evaluations of the community policing strategy from government and community leaders will affect how future cooperative efforts are constructed. Thorough assessment helps make police more responsive to the community’s needs, which should strengthen the trust and partnership on which community policing is based [4].

In community policing, officers may act as facilitators to mobilize community support. They may also function as mediators in disputes between individuals or organizations, or take responsibility for referring a problem to the appropriate social or government agency. The effective use of government and community agencies in problem solving is an indication that community policing policies are working. Thus, the mobilization and intelligent use of community resources in solving problems and the sensitive handling of dissension become important factors in assessing the performance of officers and the success of the program.

The values of the policing organization must guide the move to community policing, and shape every decision made and every action taken. Above all, police organizations must be responsive to community priorities and demands for service from the beginning of the community policing effort.

Community policing is democracy in action. It requires the active participation of local government, civic and business leaders, public and private agencies, residents, churches, schools, and hospitals. All who share a concern for the welfare of the neighborhood should bear responsibility for safeguarding that welfare.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Список використаних джерел:

1. Community Policing. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/tag/community-policing/>
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Безпека в громаді. URL: <https://cop.org.ua/ua/community-policing/shcho-take-community-policing>
4. Understanding Community Policing. URL: <https://www.ojp.gov/pdffiles/commp.pdf>

Сміжак Богдан Васильович

Слухач магістратури 2-го курсу

ННІ № 3 НАВС

Консультант з мови: **Лопутько О.А.**

Доцент кафедри правничої лінгвістики,
кандидат педагогічних наук, доцент

**LEGAL GROUNDS FOR ISSUING FIREARMS TO CIVILIANS
UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE**

Today, Ukraine is recognized as a legal and democratic state, the main feature of such a state is the observance of human rights and freedoms guaranteed by the Constitution. According to Articles 27 - 29 of the Constitution of Ukraine, every person has an inalienable right to life. Everyone has the right to have his dignity respected. Everyone has the right to freedom and personal integrity [1]. According to these rules, the state must take all possible measures to guarantee the realization and protection of such rights.

But, unfortunately, at the current stage of the development of our state, due to aggression and the introduction of its troops into the territory of Ukraine by the Russian Federation, unfortunately, the realization of such rights becomes difficult. Our citizens and military personnel do everything possible to preserve the territorial integrity of our country and the life of every person.

According to the President of Ukraine, Volodymyr Zelenskyi, repulsing the enemy in the war is "an achievement of millions of Ukrainians. Everyone who made the main decision in life on February 24 - to fight. To be human. Do not give up. And not to betray."

Taking into account the provisions of Article 65 of the Constitution of Ukraine, according to which the protection of the Motherland, independence and territorial integrity of Ukraine is the duty of citizens of Ukraine [1].

On March 3, 2022, the Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law of Ukraine "On Ensuring the Participation of Civilians in the Defense of Ukraine" [2] and adopted the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 15, 2022 No. 448 on the Procedure for the use of firearms by civilians during the participation in the resistance and deterring the armed aggression of the Russian

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯDKУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

Federation and/or other states against Ukraine during the period of martial law [3].

In accordance with these legal acts, in order to repel an armed conflict of an aggressor country, Ukrainian civilians have the right to obtain firearms and ammunition for them, but this applies to the category of persons who permanently reside on the territory of Ukraine.

Also, there is a certain procedure and requirements, compliance with which is the basis for obtaining a firearm and ammunition for it.

At first, a citizen of Ukraine must apply to the police department and write an application for authorization of such actions along with all the necessary documents for this. Then the applicant must pass a mandatory check.

Firearms are not issued to persons who have not reached the age of majority, who have been recognized as incompetent or whose legal capacity is limited by a court decision that has entered into force, to persons who have been repeatedly brought to administrative responsibility for petty hooliganism, for driving a car while intoxicated, for illegal production, acquisition, storage, transportation, forwarding of narcotic drugs or psychotropic substances, for committing domestic violence, etc.

Also, weapons cannot be obtained by persons who have a criminal record for a serious crime, especially a serious crime that has not been expunged or not removed in accordance with the established procedure.

It is important to note that civilians who have received firearms and ammunition must comply with a number of obligations, and have a number of rights and bear responsibility in case of non-compliance. civilians have the right to:

- independently decide on the use of firearms;
  - to use firearms in a similar manner to the use of them by military personnel during the performance of their tasks;
  - use firearms and ammunition for them, regardless of the date of their issue (including before the entry into force of the Law, 07.03.2022);
  - to use one's own prize weapons, sports weapons (pistols, revolvers, rifles, smoothbore guns), hunting rifled, smoothbore or combined weapons and military supplies for them;
- civilians are obliged to:
- to report the use of firearms during martial law to the relevant commander of a unit, military unit and unit of the Armed Forces or a law enforcement agency;
  - hand over the firearms and unused ammunition they received to the National Police of Ukraine no later than 10 days after the termination or cancellation of martial law in Ukraine.

Civilians are criminally liable for violating the requirement provided for in this article. The use of weapons by civilians for purposes other than those

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛИЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

provided for by the Law of Ukraine "On ensuring the participation of civilians in the defense of Ukraine" during martial law will result in their being held criminally liable.

Thus, summing up the abovementioned, it is worth noting that the provision of weapons during martial law to civilians is a necessary measure to ensure the possibility of exercising the rights and obligations of persons provided for by the Constitution of Ukraine.

However, we believe that a significant emphasis should be focused on checking the mental state of such persons, so that the handing over of weapons does not become the basis for a number of negative consequences unrelated to the armed aggression of the Russian Federation.

Список використаних джерел:

1. Конституція України Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України від 3 березня 2022 року № 2114-ІХ “Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України” URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114-20#Text>
3. Постанову Кабінетом Міністрів України від 15 квітня 2022 року № 448 щодо Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України у період дії воєнного стану URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2022-%D0%BF#Text>

Терещенко Віктор Максимович

Слухач магістратури 2-го курсу

ННІ № 3 НАВС

Консультант з мови: **Лопутько О.А.**

Доцент кафедри правничої

лінгвістики, кандидат педагогічних наук,

доцент

COOPERATION OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE WITH EUROPOL DURING MARTIAL LAW

Today, in connection with the Russian armed invasion of the territory of our country and the consequent introduction of martial law by the Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022 [1], the issue of cooperation between the National Police of Ukraine and Europol is particularly relevant.

Information about the international cooperation of law enforcement agencies of Ukraine and Europol is not covered much in the mass media, however, it is very important, because it helps in the search for criminals who commit crimes on the territory of the European Union and Ukraine, especially during the martial law introduced in our country as a result of Russian armed invasion.

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

It is worth noting that on March 15, 2022, the People's Deputies of the Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law (project No. 7147) "On Amendments to the Laws of Ukraine "On the National Police" and "On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine" in order to optimize police activities, including under the period of martial law" [2]. Among the additional powers of police officers is cooperation with the European Police Office (Europol) [2].

Europol is the European Police Office — an international police organization formed to promote and strengthen cooperation among law enforcement agencies in the European Union.

Ukraine and the European Police Office cooperate on the basis of the Agreement between Ukraine and the European Police Office on operational and strategic cooperation dated December 14, 2016. The agreement is aimed at establishing cooperative relations between Ukraine and Europol in order to support Ukraine and the member states of the European Union in preventing and fighting organized crime, terrorism and other forms of international crime, in particular through the exchange of information between Ukraine and Europol [3].

According to the content of the agreement, the cooperation of the authorities extends to all areas of crime that are within the competence of Europol, including crimes related to them.

The main task of cooperation is the exchange of information. However, cooperation may include the exchange of specialized knowledge, general summaries, results of strategic analysis, information on criminal investigation procedures, information on crime prevention methods, participation in training activities, as well as providing advice and support in individual criminal investigations.

At the same time, Art. 4 of the Agreement specifies that, in addition to the exchange of information, cooperation may include, in accordance with the tasks of Europol defined by the decision of the Council of Europol, the exchange of special knowledge, general summaries, results of strategic analysis, information on criminal investigation procedures, information on crime prevention methods, participation in training events, as well as providing advice and support in individual criminal investigations. That is, within the framework of the agreement, Ukrainian police officers were given the opportunity to participate in joint police operations with colleagues from the European Union, exchange strategic and operational information and analyze it, determine the whereabouts of wanted criminals, create international investigative groups and participate in such groups [3].

As a general rule, Ukraine's interaction with Europol is carried out through the Department of International Police Cooperation of the National Police of Ukraine [4, c. 100]. It is the center of coordination and ensuring the interaction of law enforcement agencies of Ukraine with competent authorities of foreign countries on issues related to Europol's sphere of activity [5].

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНИУ*

In addition, direct exchange of information between Europol and other competent bodies of Ukraine (in particular, the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, the General Prosecutor's Office of Ukraine (General Prosecutor's Office), etc.) is allowed.

As part of Ukraine's international cooperation with Europol, the National Police of Ukraine works in international joint investigative teams, promptly exchanges information in criminal proceedings, establishes the location of persons in different countries and brings guilty persons to justice.

In recent years, as a result of the cooperation of Ukrainian law enforcement agencies, Europol and law enforcement agencies of other countries, a number of operations were carried out, as a result of which, in particular, the illegal circulation of firearms was exposed, counterfeit goods and cash were seized, the illegal importation of migrants and illegal migration was exposed, work was stopped of a criminal group involved in binary options fraud, "money mule" schemes for money laundering were detected, cyber actors, ransomware operators were arrested, a VPN service network designed for encryption virus attacks was neutralized, EMOTET botnets were disrupted, stopped illegal market in the dark network DarkMarket, etc [6].

Also, law enforcement agencies of Ukraine were involved in such operations as "Operation In Our Sites" (combating crimes in the field of intellectual property on the Internet), "Shield" (combating the circulation of counterfeit drugs, doping substances), "Retrovirus" (combating improper processing and disposal of sanitary waste), "Silver Ax" (combating trade in counterfeit and illegal pesticides), "30 Days at Sea" (combating environmental crime), "Aphrodite" (combating counterfeit goods) [6].

Europol, alongside the Member States, remains strongly committed to identifying and tackling these criminal threats and working at all levels to support the EU Member States impacted by the conflict. As part of this ongoing support, the agency is in close communication with the Member States bordering Ukraine, and is currently deploying experts and guest officers to support local law enforcement authorities in these countries.

Europol is united with the EU and its Member States in staunchly supporting Ukraine following the Russian invasion in February 2022. The military invasion has caused a humanitarian crisis and prompted large numbers of refugees to flee from Ukraine to the EU, meaning that opportunistic criminal networks may use this situation to further their criminal activities. Europol has deployed operational teams to the frontline European countries neighboring Ukraine within the framework of the Agency's response to the ongoing conflict [7].

Nowadays, Europol together with the EU member states launched Operation "Oscar". Such an operation is aimed at searching for and seizing the assets of individuals and legal entities that have been sanctioned in connection with the Russian invasion of Ukraine. The operation is also aimed at supporting

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

criminal investigations of member states regarding the circumvention of EU trade and economic sanctions.

Along with this, Europol participates in the working group on combating human trafficking. This task force aims to protect vulnerable Ukrainian refugees from human trafficking networks that take advantage of the mass outflow of citizens from Ukraine [6].

The police represent and fulfill the obligations of Ukraine before Europol, and also directly ensure cooperation and exchange of information with the specified body.

Meanwhile, the police organizes the interaction of law enforcement bodies of Ukraine with Europol, as well as competent bodies of other states on issues that belong to the sphere of activity of the said body.

Thus, the cooperation of the National Police of Ukraine and other law enforcement agencies during the period when our country is in a state of war is extremely important and needs further regulation and improvement.

References:

1. On the introduction of martial law in Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>

2. Draft Law on Amendments to the Laws of Ukraine "On the National Police" and "On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine" with the aim of optimizing police activities, including during martial law No. dated 13.03.2022 URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73909

3. Agreement between Ukraine and the European Police Office on operational and strategic cooperation dated December 14, 2016 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-16#Text

4. Vyazovchenko O.V. Features of ukraine's cooperation with international organizations under the investigation of strengths from taxation of transnational character. Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. 2018. p. 99-102

5. Interpol and Europol Department of the National Police of Ukraine. URL: http://interpol.np.gov.ua/?page_id=28.

6. What we need to know about euripol and its cooperation with Ukraine URL: <https://advokatpost.com/shcho-potribno-znaty-pro-ievro-pol-ta-joho-spivpratsiu-z-ukrainoiu-advokaty-moisieieva-ta-mkrtycheva/>

7. Europol's solidarity with Ukraine URL: <https://www.europol.europa.eu/europol%E2%80%99s-solidarity-ukraine>

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

Гурин Інна Анатоліївна,
курсантка 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Козубенко І.В.**
старший викладач кафедри
правничої лінгвістики

**ADMINISTRATIVE AND LEGAL MAINTENANCE OF PUBLIC
ORDER BY LAW ENFORCEMENT BODIES OF UKRAINE**

In recent times, social transformations of Ukrainian society have had a significant impact on the development of law that consecutively required to update fundamental basis of social relations administrative and legal regulation.

Therefore, the rights and freedoms of citizens as one of important elements of public order maintenance methodology is defined in accordance with the Law of Ukraine «On National Police», as well as the notion of public order and its relationship with the definition of «public order» are disclosed.

Developing in accordance with the Constitution – principles of a sovereign and independent, democratic, social and legal state – Ukraine provides citizens with a wide range of rights and freedoms that are exercised in various spheres of social, political and economic life.

Obviously, one of the most important indicators of civilized society is the veracity of the rights and freedoms insurance, and therefore the state should always take appropriate and effective measures for their protection and security. That is why most countries of the world pay considerable attention to improving the organization and activities of law enforcement bodies.

As practice demonstrates, a large part of the rights and freedoms of citizens are implemented in the rule of law, which stipulates a special responsibility of the state to create a stable civil society in general. Considering the current political situation in the country, the reform of the Ukrainian law enforcement system convincingly demonstrates that without strengthening the rule of law, it is impossible to overcome the negative trends of social and economic development as well as effectively solve topical issues of economy, interethnic relations, corruption and crime.

Therefore, maintenance of law and order is one of the state priorities, which determines not only implementation of actual guarantees of the rights and freedoms of citizens, but also development of democratic foundations of society's functioning and establishment of the principle of social justice.

Aimed at European integration and therefore compliance of law enforcement bodies with European standards of law enforcement, Ukraine encounters profound changes in social, economic, political and legal conditions of law enforcement system functioning that have led to creation of such unit as the National Police of Ukraine regulated by the Law of Ukraine from July 2, 2015 «On the National Police». Notably, this law defines bases of law and order as part

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

of not the civic but public order of the country. De facto, the definition of «public order», which has not previously been used in legal acts of the state, prevents the existence of the term «hromadskyi» [community, civic] order, which is still used in other regulations.

According to the Ukrainian terminological dictionary, public order is a system of social relations regulated by moral and legal norms aimed at guaranteeing public safety and peace, protecting honor and dignity of citizens, and normal conditions for the activities of state and non-governmental organizations [1].

The absence of a single legal definition of this concept in law enforcement and particularly in maintenance of public order causes differences in legal approach to delimitation of competences and powers of law enforcement, duplication and conflict between different subjects of public order enforcement. The legislator's unclear and controversial use of the term «public order» complicates solution of theoretical and practical problems.

Public order enforcement is one of state functions, which is carried out through an extensive system of law enforcement bodies. Performing the function of public order enforcement, the state should consider that maintenance of public order as necessary condition for human life, existence of society and the state itself, therefore, it is necessary to carry out a complex of legal, organizational, personnel, economic, ideological, informational and other measures to protect and defend people, society and the state from unlawful encroachments [2].

Legal regulation of public order comprises specific activity of state bodies, such as the National Police, local self-government bodies, public organizations and individual citizens, related to the development of legal guidelines, establishment of certain rules of conduct and definition of legal means to enforce public order. Nowadays, the legislative basis for enforcing public order by the National Police is the Law of Ukraine «On National Police», which establishes the role and place of police units in the mechanism of a modern state, creates a legal framework for reforming other executive bodies, defines new tasks for the implementation of state policy in protecting the rights and freedoms of citizens, interests of society and the state from criminal and other illegal acts, and partially establishes the category of «public order».

However, the activities of the National Police in public order enforcement should be regulated by other legal acts, first of all by the Constitution of Ukraine, which should oblige the state to maintain public order as a priority

Moreover, it is necessary to use a wide range of legal rules from different branches of law, and above all administrative and criminal law that currently regulate only the public order category. The author of the article argues that despite constant improving of current legislation and an array of Ukrainian legal acts, some acts still require substantial redrafting. In this case, there is no proper balance between normative acts that ensure public and «hromadskyi» [community, civic] order. Contrary to expectations, the number of other subordinate acts does not decrease, but increases. They are accepted by many

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛИЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНИ**

departments without sufficient legal elaboration. The clear regulation of necessary measures aimed at organization and maintenance of public order is absent. Together with the specialization of legislation, which tends to grow, a significant disadvantage of the existing system of law, in our opinion, is the lack of its adequate unification.

Modern practice of governing the bodies of the National Police, which operate under conditions of maintaining public order, poses challenges to science. For effective management of public authorities that carry out tasks for the prevention of violations of public order, the totality of administrative actions developed is obviously not sufficient.

To conclude, system analysis and formal-logical method demonstrates that the whole state as a form of organization of social life is inextricably linked with enforcing the safety of citizens, establishing the rule of law, and protecting human rights and freedoms.

Ideally, as one of the main functions of the state maintenance of public order should be implemented through protection of public rights of a citizen, including protection of his administrative rights to dignity, honor, freedom, personal safety and integrity, family life, permitted conduct and other rights stipulated by the Constitution of Ukraine [4].

Therefore, in the context of enforcing public order, the existing system of law-enforcement bodies in Ukraine is capable of responding to current challenges but needs to be improved first of all legally.

References:

1. Slovnyk ukraïnskoi terminolohii [Dictionary of Ukrainian terminology]. (n.d.). language.br.com.ua. Retrieved from <http://language.br.com.ua/> [in Ukrainian].
2. Batrachenko, O.V. Poniattia ta osoblyvosti hromadskoho poriadku yak obiekta administratyvnoho ta pravovoho zakhystu [Concepts and features of public order as an object of administrative and legal protection]. Retrieved from http://www.visnykjuris.uzhnu.uz.ua/file/No.29-2/part_3/20.pdf [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy pro Natsionalnu politciiu: vid 7 liut. 2015 r. No. 580-VIII [The Law of Ukraine on National Police from February 7, 2015, No. 580-VIII]. (n.d.). zakon4.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> [in Ukrainian].
4. Konstytutsiia Ukrainy pryiniata na piatii sesii Verkhovnoi Rady Ukrainy: vid 28 cherv. 1996 roku. Zmineno ta dopovneno [The Constitution of Ukraine adopted at the fifth session of the Verkhovna Rada of Ukraine from June 28, 1996. Modified and supplemented]. (n.d.). zakon4.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page> [in Ukrainian]

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

Жолоб Світлана Ростиславівна,
курсантка 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Козубенко І.В.**
старший викладач кафедри
правничої лінгвістики

**PUBLIC SAFETY AND ORDER ENSURING IN THE COURSE
OF LAW ENFORCEMENT SYSTEM REFORMING IN UKRAINE**

Current process of intensive reforming in political, social and economic areas in Ukraine affects the dynamics of social relations and shapes major trends of the state development as transitional period is essentially characterized with lack of social stability and aggravation of crime situation. Therefore social-economic and political environment in our state is marked with such attribute as public order maintenance problems and law enforcement is tasked to develop and apply the most optimal solutions. According to Decree of the President of Ukraine «Decision of Council of National Security and Defence of Ukraine dd. March 4, 2016 «On the Concept of National Security and Defence Sector Development» of March 14, 2016 № 92/2016, public safety and order maintenance by the Ministry of Interior of Ukraine and National Police of Ukraine is defined as one of the priority issues of national security and defence sector development in Ukraine [1].

The Constitution of Ukraine guarantees every citizen a right to take part in peaceful gathering or mass event held in strict adherence to the law but often different meetings, demonstrations, marches which have become a common way to express objection or disapproval by the citizens are organized with multiple violations of relevant requirements and procedures (mostly due to the fact that applicable legislation lacks consistency and full of discrepancies), with increased risk of violent acts commission and extremist involvement posing direct threat to public safety and order and, in some cases, threatening to the state security.

Currently due to high level of criminalization, economic instability and other negative factors we can claim that state power bodies fail to ensure public safety and order. The Law of Ukraine «On National Police» dd. 02.07.2015 № 580-VIII envisages key legislative framework of NPU activity organization, status of police officers and relevant career programs [2].

For the first time Ukrainian legislator has incorporated the term «public safety» into provisions related to activities of law enforcement agencies and structures but traditional definitions of «civic security» and «civic order», still present in separate acts, lead to multiple discrepancies and misinterpretations. It leads to conflict of laws regulating public safety and order maintenance. European and global legal practice justifies application of public security and order definition due to its positive perception by the international community. That is why research of public security and order maintenance during mass events

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛИЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНИ*

as administrative-legal protection object should be followed by relevant amendments to applicable legislation with aim to harmonize it and eliminate existing discrepancies.

It should be noted that the Constitution of Ukraine never mentions definitions of «public safety» or «public order». Instead the term «civic order» is used. Thus, paragraph 17 of Article 92 of the Constitution of Ukraine defines foundations of national security, Armed Forces organization and public order maintenance.

Also Article 34 of the Constitution of Ukraine, which envisages right for freedom of expression and speech, free expression of opinions and beliefs, mentions opportunity to restrict the abovementioned rights for the sake of national security, territorial integrity protection or public order maintenance. It is similar for Article 39 which envisages the right of citizens to participate in peaceful gatherings without weapons stating that any restriction regarding the enjoyment of this right may be established by the court in accordance to the law serving the interests of national security and public order [3].

At the same time the Law of Ukraine «On National Police» dd. July 2, 2015 № 580-VIII gives direct reference to the statement that National Police of Ukraine is a central executive power body providing services to citizens on human rights and freedoms protection, crime combating, public safety and order maintenance [2].

The abovementioned also proves that legislator uses definitions of public (civic) safety and order as synonyms and sometimes as analogues – we consider this approach to be incorrect due to the lack of proper explanation and absence of these definitions in the text of Constitution which evidently results in additional legislative discrepancies. We agree with opinion of V. Fatkhutdinov that definitions of «public safety» and «public order» started to appear in legislative acts and other documents during Soviet times, so the intention to update the terminology is clear. In the process of drafting the Law of Ukraine «On National Police» legislator used primarily foreign practices (the USA, France, Great Britain, Germany) which led to automatic transfer of relevant definitions [4, p. 49]. It is important to note that public safety and order maintenance during mass events is an essential object of administrative-legal protection with methods, forms, procedures, means envisaged by the law. Applicable legislation in the abovementioned area requires completion of terminology harmonization with official definitions of public safety and order to be established. While defining the optimal ways of Ukrainian legislation improvement we must refer to specific foreign practices.

In Germany during mass events federal and local police may be involved (in Germany 2- level law enforcement system functions – federal police and local (land) police). Also in Germany public safety and order are maintained by special units subordinated to Federal Agency of the Ministry of Interior which perform some police functions. For example, Federal Border Protection Service is involved to public safety operations during different mass events. On the local

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

level in federal lands function of public safety and order maintenance is performed by public safety police (patrol police) and readiness police (in case if any threat is posed, Federal Government may give direct orders to police forces of one or several lands) [5, p. 76].

In Britain these activities are regulated by the Law «On police» (1996). Key function of the British police is to ensure public safety while any measure regarding public order maintenance may be taken by any police officer regardless of his/her rank and position. At the same time the abovementioned functions in Great Britain are not defined as administrative activity [6, p. 8].

In Portugal according to the Law «On public safety police» (2007) special police units are established which mission is to ensure the legitimacy, internal security and protect citizens' rights according to Constitution and law. Public safety police is directly subordinated to the government official responsible for internal administration with unified structure nationwide [7, p. 202].

Analysis of foreign practices brought us to conclusion that in EU state non-lethal weapon is allowed for use by the law if any threat is posed during the riotous disturbances. Also violators arrested during mass events after demonstrations of improper behaviour may be kept in detention up to 8 hours and immediately taken to the court as in such cases judiciary is functional at any time of the day.

Taking the abovementioned into account we offer to interpret the public security and order maintenance during mass events as object of administrative-legal protection – an open system of public systematized social relations aimed at ensuring of appropriate conditions for the society existence and protection of national interests in case of natural and technological disasters, social, political or military conflicts, including prevention and elimination of any negative consequences resulting in damage by application of legislation.

References:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 березня 2016 року «Про Концепцію розвитку сектору безпеки і оборони України»: Указ Президента України від 14 березня 2016 року № 92/2016.
2. Про Національну поліцію: Закон від 02.07.2015 р. № 580-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 40–41. – С. 379.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Фатхутдінов В. Г. Громадський vs публічний у дзеркалі правничої герменевтики / В. Г. Фатхутдінов // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 4. – Т. 1 – С. 45–50.
5. Конституції країн парламентської демократії / під ред. В. М. Кампо. – К.: Інститут державного управління і самоврядування при КМУ, 1994. – 93 с.
6. Заросило В.О. Порівняльний аналіз адміністративної діяльності міліції України та поліції зарубіжних країни (Великобританії, Канади, США

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІПАНУ**

та Франції): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В.О. Заросило. – К., 2002. – 21 с.

7. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство / за заг. ред. О.А. Банчука. – К.: О.М. Москаленко, 2013. – 588 с.

Жульковська Анастасія Василівна
слухач 2-го курсу МПД ННІ №3
Національної академії внутрішніх справ
Консультант з мови : **Лопутько О.А.**
Доцент кафедри правничої лінгвістики,
кандидат педагогічних наук, доцент

**ENSURING PUBLIC SAFETY BY THE NATIONAL POLICE
OF UKRAINE UNDER MARTIAL LAW**

Martial law was imposed in Ukraine on February 24 for a period of 30 days in response to Russia's military aggression against Ukraine [1]. The military command together with the Ministry of Internal Affairs, other executive bodies, and local self-government bodies, must ensure the measures and powers provided by the Law of Ukraine "On Martial Law" necessary to ensure Ukraine's defense, public safety, and state interests [2].

During martial law the police act in accordance with the purpose and specifics of their activities, taking into account those restrictions on the rights and freedoms of citizens as well as the rights and legal interests of legal entities, which are determined in accordance with the Constitution of Ukraine and the Law of Ukraine "On the Legal Regime of Martial Law" [2] [3].

In the Law of Ukraine "On the National Security of Ukraine" public security and order are defined as "the protection of interests, rights and freedoms of a person and a citizen vital to society and the individual, the provision of which is a priority task of the security forces, other state bodies, local self-government bodies, their officials and the public, who carry out coordinated measures to implement and protect national interests from the influence of threats" [4].

At the same time, the Law of Ukraine "On the National Police" uses the term "public security", the definition of which is absent in the Law. During the legal regime of martial law in Ukraine the National Police ensures public safety and order in accordance with the current Law of Ukraine "On the National Police" [3].

Having read the provisions of the main regulatory document that regulates the activities of the National Police, you can come to the conclusion that:

- public safety and order are recognized as an important sphere of public life, which needs to be ensured and supported by the National Police;
- The National Police is the central institute of the executive power, which carries out state policy in the field of maintaining public security and order [3].

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

The categories of “security” and “maintenance” are also recorded in the text of the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine "On Approval of the Regulations on the National Police" dated October 28, 2015 No. 877, which states [5]:

- the main tasks of the National Police are to maintain public safety and order;
- The National Police, in accordance with the tasks assigned to it, takes measures aimed at eliminating threats to public safety that have arisen as a result of the commission of a criminal or administrative offense;
- The National Police takes measures to ensure public safety and order in streets, squares, parks, squares, stadiums, train stations, airports, sea and river ports, and other public places;
- The National Police monitors the operational situation in the state, studies, analyzes and summarizes the results and effectiveness of police activity, informs state authorities, local self-government bodies as well as the public in the order and manner provided by the law.

Martial law necessitated changes to the current legislation and expansion of the powers of the National Police in order to ensure public safety and order. The Verkhovna Rada (Ukrainian Parliament) has optimized the activities of the National Police and defined additional powers for it under martial law in Ukraine. The adoption of bill No. 7147 [6] was supported by 343 MPs at the plenary session on March 15, 2022.

The document provides amendments to several articles of the law on the national police. The amendments, in particular, relate to the interaction of institutes and divisions of the National Police with government institutes, local authorities, state-owned legal entities, including relations to prisoners of war, ensuring the escort and maintenance of detainees, demining and allowing police officers to conduct special explosive work as well as representation of the National Police in Interpol and Europol.

In addition, the envisaged changes relate to the expansion of the grounds for stopping and checking vehicles, their drivers and passengers by the police.

In addition, the law supplements the Disciplinary Charter of the National Police with a new section that defines the specifics of conducting an internal investigation during the period of martial law [7].

In general, the changes concern the following areas: obtaining information upon written request, use of improvised means and coercive measures, use of technical devices, escorting and detention of people in temporary detention centers, demining and technical, and forensic inspection of the scene of the incident, collection of biometric data, certification and official investigations.

Consequently, ensuring public security during martial law requires special attention. Society faced threats and dangers caused by war. Therefore, the temporary expansion of the powers of the National Police and other institutions for the protection of national security during the legal regime of martial law is a logical and natural decision.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

References:

1. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення: 14.07.2022).
2. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2016 р. № 389-VIII. ВВР. 2015. № 28. Ст. 250; поточна ред. – Ред. від 09.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 14.07.2022).
3. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. ВВР. 2015; поточна ред. – Ред. від 15.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 14.07.2022).
4. Про національну безпеку : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. ВВР. 2018; поточна ред. – Ред. від 15.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-viii#Text> (дата звернення: 14.07.2022).
5. Про затвердження Положення про Національну поліцію : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 877; поточна ред. – Ред. від 09.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-п#Text> (дата звернення: 14.07.2022).
6. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 р. № 2123-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-IX#Text> (дата звернення: 14.07.2022).
7. Rada gives National Police additional powers under martial law. Interfax-Ukraine : web-site. [15.03.2022]. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/813882.html> (дата звернення: 14.07.2022).

Караманов Ростислав Ігорович,
курсант 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Козубенко І.В.**
старший викладач кафедри
правничої лінгвістики

**IMPROVEMENT OF ORGANIZATIONAL MEASURES TO ENSURE
PUBLIC SECURITY AND ORDER DURING THE MASS EVENTS
BY THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE**

Nowadays police authorities and units of the National Police of Ukraine, territorial (interregional) bodies of the National Police of Ukraine, state and

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯDKУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

educational institutions with specific training conditions and which provide police training, including patrol police, Department of Preventive Action, Department of Organizational and Analytical Support and Rapid Response, Department of Information Support and Coordination police 102, Department of Communication, etc. are responsible for ensuring public security and order during mass events. However, in our opinion, the effectiveness of police work depends, first and foremost, on their organizational construction and the relationships between them. Keeping public order and ensuring public security are carried out by a number of sectoral units that perform specific tasks. Each of them has its own organizational and legal forms of work: administrative and jurisdictional one and other, which requires the use of various ways of ensuring legality.

In particular, the specific nature of organizational measures in the process of ensuring public security and order by the National Police of Ukraine is, first and foremost, that the National Police, for organizing its work: 1) ensures, within the powers provided for by law, the implementation of violation of legality, discipline, prevention of corruption measures, control over their implementation in the central administrative body of the National Police, territorial bodies; 2) implements staff selection for the central administrative body of the National Police and for senior positions of territorial (including interregional) bodies, forms a staff reserve for the relevant posts; 3) controls the work of the territorial bodies of the National Police, etc. In addition, within the powers provided for by law, on the basis of and on the implementation of the Constitution and laws of Ukraine, acts of the President of Ukraine and resolutions of the Verkhovna Rada of Ukraine adopted in accordance with the Constitution and laws of Ukraine, acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine, orders of the Ministry of Internal Affairs issues administrative and organizational decrees, organizes and controls their implementation [1].

Important organizational measures in the field of public security and order are entrusted, for example, to the Department of Organizational and Analytical Support and Rapid Response, which provides and performs within its competence the functions of the National Police of Ukraine for coordination, analysis, planning, control and harmonization of actions of territorial (interregional) bodies, structural (separate) police units for the implementation of state policy in the field of public security and order, protection and defense of human rights and freedoms, interests of society and the state and crime-fighting.

The Department organizes: 1) the work of the police dispatch centers of authorities and units, the Office of the National Police of Ukraine, organizational and methodological support of their work; timely reaction to allegations and reports of offences or incidents; 2) the work of the Operational Staff of the National Police of Ukraine and its offices for coordination of work and management of police forces and means during mass events, national holidays, man-made and natural emergencies; 3) conducting of comprehensive inspections, performance reviews of authorities and units, the Office of the National Police of

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯDKУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

Ukraine, as well as providing them with practical assistance; 4) organizes and conducts, with the structural units of the National Police of Ukraine, educational institutions with specific training conditions and research institutions of the Ministry of Internal Affairs analytical, criminological and other scientific researches on such topical issues as: ensuring public security and order, protection of human rights and freedoms, interests of society and the State, combating crime; 5) in cooperation with the structural units of the Office of the National Police of Ukraine, participates in the organization, planning and control of police work on the response to man-made and natural emergencies, as well as in the elimination of their consequences; 6) ensures the police work with the formation and implementation of the latest forms and methods; 7) organizes and conducts seminars, meetings of employees in accordance with the plans of the National Police of Ukraine and instructions of the administration of the National Police of Ukraine, as well as listens to reports of their leaders on the work carried out [2].

Organizational measures to ensure public security and order during mass events are closely linked to administrative and executive measures of the police, which consist in the immediate practical provision of public security and order during mass events, the application of persuasion and coercion methods, preventive, consultative, safety and other legal and administrative procedures for combating offenses, etc.

At the same time, officers of police authorities and units should also, by applying certain measures of influence on the state of public security and order, adhere to the law, which is the fundamental principle of their work. However, the effectiveness of organizational measures to ensure public security and order during mass events cannot be achieved by staff alone. Necessary and appropriate technical equipment is needed and, nowadays, an active assistance from the population is a priority in the police work.

However, the first option is preferred, favoring preventative methods and forms of public security and order during mass events. Another issue is the financial support for the acquisition of these technical means. In this context, the cooperation of the National Police with the European Union Advisory Mission should be noted, which, along with other measures, provided 100 video recorders and 30 sets of software tablets that were in short supply in the Kyiv Patrol Police Response Units, which covered the requirements for electronic equipment of all police units patrolling the region.

Due to the new equipment, the response units will be able to coordinate their actions effectively, monitor the situation during patrols. Police will also receive tasks through tablets, and video recorders will make the work of response units more transparent. That, in turn, will encourage compliance with human rights, help reduce police response time and give control over police work. In addition, the European Union Advisory Mission provided police patrol units of Lviv and Kharkiv regions with tablets and video recorders [3].

In particular, the EU Advisory Mission organized training for Ukrainian police officers on the work of negotiating teams during mass events in order to

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПУБЛИЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СІАНИ**

improve the capacity of the National Police of Ukraine, effective management and coordination of mass events, as well as the introduction of "dialogue policing" as a nationwide concept of work of the National Police of Ukraine.

Thus, the police officers of the Department of Preventive Activities of the National Police, the General Directorate of the National Police of Kyiv, Kyiv region, Kharkiv, Odesa and the patrol service found out more about the de-escalation of conflict situations during demonstrations, football matches, etc. Moreover, the course was held in the format of "training for trainers", which allows Ukrainian police officers to share their knowledge with their colleagues [3].

Therefore, the organizational measures of ensuring of public security and order during the mass events by the National Police of Ukraine consist in the implementation of the system of management functions by the organs and departments of the police, focused on the improving of the organizational structure, optimizing of the separation of functions and powers and taking other actions to improve the effectiveness of their activities in order to ensure public security and public order during mass events in general.

References:

1. International experience of patrol service to ensure public order. Methodical recommendations. Kostiuk V.L., Molotai V.A., Pelagesha O.G., Syvuhin V.S. Kh.: 2011. Nat. Acad. inside. Affairs, 28 p.
2. Klimenko, V. E., Panova, O. O. National Police of Ukraine: Problems of Formation and Development Strategy / National Police of Ukraine: Problems of Formation and Prospects for Development: Compellation of materials of scienc.-practice. conf. cadets and students (Kharkiv, December 10, 2015). Kharkov, P. 60-64.
3. New Time (June, 2016) / In order to de-escalate the situation, the word better than the Special Force // EUCI helps the National Police to set up negotiating teams. Accessed: <http://www.euamukraine.eu/ua/news/latest-news/zadlyadeeskalatsiyi-situatsiyi-slovo-krashhe-zaspetszasib-kmyes-dopomagaye-natpolitsiyi-ustvorenni-grup-peremovnikiv/>.
4. Tereshchuk, O. D. Organization of the police work of some foreign countries to stop group violations of public order and riots during mass events / scientific works of IAPM. Vol. 42 (3), 2014. P. 141-145.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Кушнір Дарія Віталіївна,
сілухач магістратури 2-го курсу
ННІ № 3 НАВС
Консультант з мови: **Лопуцько О.А.**
доцент кафедри правничої лінгвістики,
кандидат педагогічних наук, доцент

**INTERNATIONAL COOPERATION OF THE
NATIONAL POLICE OF UKRAINE**

International cooperation is a key element of the mechanism of implementation of state policy in the field of fighting crime and ensuring law and order in the state. Separate spheres of international cooperation of bodies and units of the National Militia of Ukraine are the basis for their successful performance of their special tasks and functions, which, as a rule, contribute to ensuring not only the national security of Ukraine, but also international security.

The *purpose* of the article is to study the legal aspect of international cooperation of bodies and units of the National Police of Ukraine. The stage of formation of administrative and legal regulation of international cooperation of bodies and units of the National Police established the following *tasks*: 1) creation of international cooperation in various spheres of police activity: from fighting crime to raising the professional level of police officers abroad; 2) development of international relations with police departments of leading foreign countries and countries of the European Union; 3) intensification of cooperation between the police of Ukraine and the European Union regarding joint activities at the international level; 4) creation of favorable conditions for effective international interaction (cooperation) by concluding international treaties and agreements; 5) integration of the National Police of Ukraine into the European police system and increasing the powers of the Ukrainian police in the international community, etc. A characteristic feature of the common space of justice, freedom and security, as noted by O.I. Bezpalov, there is a need to ensure a harmonious combination of its two aspects: external and internal. It is clear that the internal aspect of this space involves joining the efforts of law enforcement agencies of the member states of the European Union to ensure internal security and maintain law and order in the territory of the entire community. It should be emphasized that the International Technical Cooperation Service of the National Police closely cooperates with the Department of International Cooperation of the Ministry of the Interior of France, which serves as a guarantee of an effective administrative and legal mechanism for the implementation of international cooperation of the French police.

The interaction between the mentioned divisions takes place on the following basis: - ensuring the participation of each police officer in international cooperation in the relevant field of his activity;

- control of the Department of International Cooperation of the Ministry of Internal Affairs of France for compliance with legislation in the field of

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

international police cooperation, assessment and analysis of compliance with modern problems;

- establishment of effective interaction of the National Police of France with foreign police bodies and international law enforcement bodies;

Experience in administrative and legal regulation of international cooperation of such an international law enforcement agency as the International Association of Gendarmerie and Police Forces with Military Status (International Association of Governments and Police Forces with Military Status). FIEP was launched in order to develop law enforcement and military cooperation and exchange experience between the relevant structures. FIEP is an association of national gendarmerie and police with military status. The objective of FIEP (which started with the Armed Forces of France, Italy, Spain and Portugal) is to expand and strengthen mutual relations, to promote innovative and active analysis of forms of police cooperation and to evaluate its model of organization and structures abroad. It should also be noted that the activity of Nordic-Baltic (NBNP) is an organization of police officers, founded in April 2001. Its members are all the countries of Northern Europe - Sweden, Finland, Iceland and Denmark, as well as the Baltic countries - Lithuania, Latvia, Estonia, which actively participate in organized events.

The main objective of the NBNP is to promote equal opportunities for women and men in the police, to increase the number of women in leadership positions in the police, and to establish good professional relations and exchanges between police organizations in member states.

Taking into account the above, it is necessary to take into account during the improvement of the mechanism of administrative and legal regulation of international cooperation in the activities of the National Police of Ukraine with the aim of higher quality and effective provision of their activities the following: - Implementation of special international programs for training, retraining, advanced training (internship) police personnel on issues of establishing the Institute of International Cooperation in various spheres of their activity; - establishing a close partnership of international relations in the field of expert and judicial support between research experts and judicial centers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine; - strengthening the role of the international cooperation department of the National Police of Ukraine as a coordination center for the interaction of bodies and units of the National Police of Ukraine with other international law enforcement bodies, bodies and services and police services;

Список використаних джерел:

1. Скороход І.В. Адміністративно-правове регулювання податкової діяльності в Україні : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2019. 383 с.
2. Measures to combat smuggling and corruption in the customs clearance of commercial goods in Ukraine. Amazonia Investiga / A. Kulish et al. 2020. Vil.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

9. P. 99–110. URL: [https://www. amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1442/1351](https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1442/1351) (date of application: 10.07.2020).

3. Чорна А.М. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав суб'єктів підприємницької діяльності у сфері оподаткування : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2018. 427 с.

4. Чумак В.В. Діяльність Збройних Сил Латвії, Литви та Естонії: досвід для України. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2019. № 4 (87). С. 162–169.

5. Fishing as a cybercrime in the internet banking system: economic and legal aspects. Business Laws and Legal Rights: Research and Practice / O. Ilchenko et al. 2019. Vol. 2. P. 1–6.

6. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Музиченко Антон Вікторович,
курсант 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Богущий В. М.**
доцент кафедри правничої лінгвістики
кандидат філологічних наук, доцент

**PROVISION BY THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE
OF PUBLIC SAFETY AND ORDER UNDER MARTIAL LAW**

Now difficult time has come in Ukraine, because of the war, martial law has been imposed in our country. Martial law is a special legal regime introduced in Ukraine or in some of its localities in case of armed aggression or threat of attack, danger to the state independence of Ukraine and its territorial integrity. Despite this, the National Police of Ukraine fulfills its duties in the field of public safety and order.

Protecting public order under martial law, the police use such methods of social regulation as persuasion and coercion, in particular, administrative suspension. Explanatory work as the main method of law enforcement activity, convincing citizens of the need for conscious and voluntary compliance with legal requirements, stopping anti-social behavior, preventive work in labor groups and with individuals is a necessary condition for promoting effective mobilization.

Also, the police use special measures, which, although they are used much less often and only in exceptional cases, but if otherwise it is impossible to stop illegal behavior, then they use measures of physical influence, special means and the use of weapons. These measures are applied only after a warning about their use, subject to strict compliance with the requirements of the law.

During the martial law in Ukraine, a curfew is imposed from evening to morning in all cities. A national curfew was first imposed in Ukraine in March,

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

weeks after Russia's initial invasion. At this time, shops, bars, restaurants and other establishments are closed, and citizens must stay at home until the end of the curfew.

Currently, there are a lot of curfew violators, so the police are actively catching offenders and issuing fines to them, and in some cases, issuing summonses. There are also a lot of business owners who work during the curfew, so the police are trying to fight this. Police raids on such establishments usually result in summonses, arrests and fines.

Roadblocks where the police are on duty have also appeared in the cities of Ukraine. They have an important task: to identify potential criminals, subversive intelligence groups and simply dangerous persons. At roadblocks, the police have the right to stop each person to check their documents, and if everything is fine, they let them through without any problems.

So, during martial law, the police perform a great deal of work in the field of public safety and order, and without a doubt play an important role in this.

Список використаних джерел:

1. Code of Ukraine on Administrative Offenses [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opedocpdf.pdf?reldoc=y&docid=5d66655f4>.

2. Law of Ukraine on the National Police [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

3. Internet resources : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://yur-gazeta.com/> ; <https://www.newsweek.com/> ; <http://dspace.univd.edu.ua/>

Пелех Катерина Богданівна,
курсант 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Богуцький В. М.,**
доцент кафедри правничої лінгвістики,
кандидат філологічних наук, доцент

PRIORITY AREAS OF ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE UNDER MARTIAL LAW

The relevance of the chosen topic is determined by the need to analyze the priority directions of the National Police of Ukraine in the conditions of martial law. The historical events of modern Ukraine prove that public safety and order are fundamental institutions of society, which determine the stability of its development, the effective operation of the state and its public bodies. They are aimed at the productive development of public organizations and private enterprises. The protection of individuals and legal entities are the main postulates of the state, which are of primary importance in ensuring the public

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯDKУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

good [1]. From the first hours of Ukraine's war against Russia, police officers – from private to general – effectively fight crime and ensure law and order, selflessly defend the country's sovereignty and inviolability.

Starting the presentation of the main part of the study, it should be noted that according to the Law of Ukraine “On the National Police”, the police, in accordance with the tasks assigned to it, participates in accordance with the powers in ensuring and implementing the measures of the legal regime of martial law in the event of its introduction on the entire territory of Ukraine or in a separate area. The protection of the million population of the state fell on the shoulders of our defenders, rescuers and policemen. Many tasks were added to each of them, which were not easy before. Yes, due to the alarm, all the police officers arrived at their offices, which replaced their native homes for several weeks. Since the beginning of the full-scale invasion of Russian troops on the territory of Ukraine, police officers, in addition to their main powers, have also been engaged in organizing the logistics of volunteer groups, defense processes, and maintaining the morale of the military and civilian population. During the war, law enforcement agencies continue to work in an intensified mode - they ensure the operation of checkpoints, carry out evacuation of the population, check documents and vehicles, conduct search and investigative work with saboteurs, as well as combat looting. “When a full-scale war began in Ukraine, police officers do their work in all directions: who burns tanks, who fights, who helps civilians, who feeds them, who evacuates people” [2].

As the press service of the National Police of Ukraine notes, since the beginning of the full-scale Russian invasion, 22 policemen have died while performing official duties, 88 have been seriously injured, and 7 have gone missing.

In order to optimize the activities of the police, in particular during the martial law regime, the Verkhovna Rada adopted amendments to the laws of Ukraine “On the National Police” and “On the Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine”. As noted in the explanatory note, Article 23 of the Law of Ukraine “On the National Police” has been supplemented with new items necessary for the performance of tasks, including under martial law. In particular, the additions relate to issues of interaction of the National Police bodies and units with state bodies, local self-government bodies, including in relation to prisoners of war, ensuring the escort and detention of detainees, demining and allowing police officers to carry out special explosive work, as well as representation in the International Criminal Police Organization. In addition, the issue of collecting biometric data of persons, including through fingerprinting, has been settled; the list of grounds for stopping a vehicle by the police and checking it, as well as checking the driver and passengers, has been expanded.

The Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine has been supplemented with a new section, which defines the specifics of conducting an official investigation in the National Police during the period of martial law.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛИЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Also, one of the priority areas of activity of the National Police of Ukraine in the conditions of martial law is interaction with the population. Practice proves that today the process of interaction between the police and public associations in the field of public security protection has a positive effect, on the one hand, on the activities of law enforcement agencies and on the other hand, the formation of a positive image of official law enforcement officers in the eyes of the public. However, there is a problem of low awareness of the legally defined opportunities of human rights organizations in Ukraine, the expediency of their creation and development, the need to join forces with authorized state bodies in ensuring law and order in communities and the country as a whole through extensive educational activities; explanatory work; conducting information events, trainings, seminars, exhibitions; public discussions; dissemination of scientific publications on this topic; conducting public examinations for maximum transparency and openness of the activities of state bodies; joint training and training programs [3]. Such a comprehensive approach provides an opportunity for the public and private sectors, local communities and civil society to form a common view of existing and potential risks, to contribute to ensuring the readiness for action in war conditions of both individual citizens and various response systems, to develop coordinated response plans, to act jointly and in coordination. Thus, stability is achieved both at the state and sectoral levels and within territorial communities. Citizens of Ukraine can be a reliable assistant to law enforcement agencies under martial law in preventing and stopping violations of the rights and freedoms of citizens, maintaining public order, fighting crime, provided that law enforcement agencies and local self-government will provide adequate assistance to this interaction.

Summarizing my research, I can point out that the priority areas of activity of the national police of Ukraine under martial law are the protection of the country's million population from Russian aggression by performing the following tasks: ensuring the operation of checkpoints, evacuating the population, checking documents and vehicles, conducting searches and reconnaissance work with saboteurs, as well as combating looting. And one of the main directions of the national police's activity is interaction with the population, namely, it consists in organizing the logistics of volunteer groups, defense processes, and supporting the morale of the military and civilian population.

Список використаних джерел:

1. Actual problems of the organization of public order protection : education manual. Lviv : Lviv State University of Internal Affairs, 2021 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3869/1/%D0%90%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8...%20---%D0%92%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%A2%D0%9A%D0%90.pdf>.

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

2. Sleepless nights: how the police work during war [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://war.obozrevatel.com/ukr/8-nochej-bez-snu-yak-pratsyue-politsiya-pid-chas-vijni.htm>.

3. Reznikova O. O., Misiura A. O. Ways to modernize the national security system in the context of building national stability [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/111AZ_NatRes-fd32c.pdf

Підвисоцька Мирослава Сергіївна,
курсант 3-го курсу ННІ № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Богущкий В. М.,**
доцент кафедри правничої лінгвістики,
кандидат філологічних наук, доцент

**MULTICULTURAL EDUCATION OF STUDENTS
AT UNIVERSITIES OF THE USA**

Multicultural education of students is an important part of the university education system of the USA. Current pedagogical researches in the sphere of multicultural education are conducted in various directions: conceptualization of multicultural education, American diverse society studies, sociopolitical context, global context of human relations; school, university education, pedagogical education, bilingual and multilingual education, program and curriculum development.

Multicultural education of students is an integral part of professional education, aimed at mastering cultural-educational values of other cultures on the basis of the knowledge about one's own ethnocultural group, as well as all cultures interaction on the principles of mutual understanding, tolerance, dialogue and pluralism, which is the way to prevent discrimination, nationalism, racism.

The development of multicultural university education in the USA is influenced by the state and social organizations, pedagogical alliances and committees: The Holmes Group, National Association of Multicultural Education, American Council on Education, Association of American Universities, National Board for Professional Teaching Studies and others.

The main reforms of the current multicultural university education are aimed at: changing the life of students of different backgrounds and providing equal opportunities and successful learning for everybody; resisting any of the oppression demonstrations; revaluing educational practices; educating students to live and fruitfully work in dynamic and diverse society.

The system of the university education in the USA is flexible and varies in each state of the country. Multicultural education of students is aimed at multicultural curriculum transformation across disciplines that focuses on

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

revising traditional Eurocentric curriculum content to include the representation of ethnocultural groups traditionally unrepresented in it.

The following approaches to education content should be taken into account – comparative, interdisciplinary, conceptual, problem solving, humanistic, cultural.

Список використаних джерел:

1. Multicultural Education in the United States [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-70825-2_5.

2. Multicultural Education in the US: Current Issues and Suggestions for Practical Implementations [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://www.researchgate.net/publication/317367781_Multicultural_Education_in_the_US_Current_Issues_and_Suggestions_for_Practical_Implementations

Савчук Аліна Ігорівна,

слухач 2-го курсу ННІ № 3 НАВС

Консультант з мови: **Лопутько О.А.**

доцент кафедри правничої лінгвістики,

кандидат педагогічних наук, доцент

**INFORMATION WAR AS AN TOOL OF WAR PROPAGANDA:
LEGAL GROUNDS OF COUNTERACTION**

Actuality of theme. Globalization and the information technology revolution have become integrators of classic and new forms, means, methods and technologies of war. Currently, Ukraine is actually in a state of information war, as it is constantly the object of informational aggression, propaganda and pressure in all spheres of social relations from Russia. That is why, in such conditions, the development and simultaneous approbation of mechanisms and means of countering such propaganda will mark their effectiveness.

Russian aggression towards Ukraine is an indisputable fact that does not cause doubts, but requires an appropriate response. Today, such a reaction is insufficient mainly due to the fact that the aggression of one state against another requires, at a minimum, the following things: first, a clear identification of the nature, scope and causes of such aggression; secondly, it is necessary not only to counteract the aggression itself, but also to prevent its spread, including in the middle of the country, which requires the creation of an appropriate organizational and legal system within the national framework, which, again, requires certainty at the level of categorical and terminological device

Research status. International legal aspects of war propaganda and information warfare have been the subject of scientific analysis by domestic and foreign researchers such as Y. Malik, O. Frolova, S. Lyulko, M. Zinchenko, M. Kearney, T. McGonagle, G. Michael, D. Box. The purpose of the study is to

*ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

analyze countermeasures and prevention of war propaganda and informational threats in Ukraine.

Presenting main material. Considering the fact that at the international legal level, the information war has not yet received the necessary consolidation and development at the level of the categorical apparatus, although it is recognized as incompatible with the steady development of the enemy, the aggressive activity of the subjects of international law, however, the international community has not taken practical measures to counter it developed Such a situation does not mean the ineffectiveness or low level of effectiveness of international legal measures and means of countering war propaganda, but we are convinced of their inadequacy.

According to O.O. Vergolyas, the current level of intensification of war propaganda activities turns it into a major informational threat. That is, on the negative informational impact of a technical or psychological nature, which makes it impossible or difficult to preserve national values. And that is why we can testify that the propaganda of war has turned into an independent means of waging war of a new formation - informational and hybrid war [1].

We agree with the scientist's opinion that "information war is a set of purposeful informational influences carried out by the subject of influence on informational systems or social processes using information technology means, informational resources and communications by creating factors that inhibit sustainable development or transform the stability of the state, society, a person with the aim of achieving dominance, superiority, monopoly in various segments of human existence" [2]. Therefore, we consider it expedient to continue researching the current issue at the doctrinal level.

On this occasion, A. Golovka emphasizes that the low level of the ability to resist information threats, as well as the low quality of criminal prosecution for the commission of crimes of war propaganda, is the result of "incompleteness of the process of forming the regulatory and legal framework for ensuring information security, therefore, we consider it necessary to return to the issue of adopting a single legislative act in the field of countering information threats to Ukraine, countering and prosecuting war propaganda and ensuring information security in Ukraine. This law should incorporate the main principles, including international legal principles, regarding the implementation of information security, the minimization of military and other threats in terms of countering war propaganda and any discrimination against the Ukrainian state, the Ukrainian people, etc. [3].

Attention should be paid to the need to develop, along with the Information Security Doctrine, the National Mental Health Protection Strategy. Obviously, it is about the fact that by negatively influencing the human consciousness and the public consciousness in general by means of war propaganda, there is a deformation of the public perception of the role of the state, the growth of a persistent conviction of the inability of the state to protect its own sovereignty and create conditions for stable national security.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Therefore, we come to the conclusion that the legal consolidation of any mechanisms, measures, means of international legal responsibility or measures to counter propaganda of war must necessarily have appropriate support at the level of national legislation.

Список використаних джерел

1. Малик Я. Інформаційна війна і Україна. Науковий вісник. 2015. Вип. 15. URL : [http:// www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk15/fail/Malyk.pdf](http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk15/fail/Malyk.pdf)
2. Люлько С.П. Окремі юридичні аспекти протидії російській агресії в умовах гібридної війни. Невідкладні заходи з протидії російській агресії з Криму: політичні, юридичні, економічні, управлінські та соціальні аспекти : матеріали науково-практичної конференції (4 вересня 2018 р., м. Київ). Київ-Одеса : Фенікс, 2018. С. 91–98.
3. Зінченко М.О., Плугова О.Б, Драглюк О.В. Інформаційна війна, засоби реалізації та протидії. Інформаційний вимір гібридної війни: досвід України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ : НУОУ, 2017. С. 38–40.

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

~ ЗМІСТ ~

П.І.П.	Тема доповіді	Стор.
Мітенко Т.М.	ЗОВНІШНІ ТА ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ ЕФЕКТИВНОЇ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІДРОЗДІЛУ КІННОЇ ПОЛІЦІЇ	4
Савка Н.І.	ДІЄСЛІВНІ НЕОЛОГІЗМИ В ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ»	6
Гузенко Є.В.	ТАКТИКА ДІЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ НА БЛОКПОСТАХ ПІД ЧАС ПЕРЕВІРКИ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ТА ОКРЕМИХ ОСІБ	9
Хитрик К.А.	РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДІЙ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ ТА ОГЛЯД АВТОТРАНСПОРТУ НА БЛОКПОСТАХ	12
Настасьєва О.С.	ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ВОЄННИЙ ЧАС	15
Березинець Є.Ю.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ДО ДІЙ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	18
Костенко М.С.	ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	20
Бакутін Є.І.	АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАПАТІВ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	23
Ромашева Ю.І.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ КОМЕНДАНСЬКОЇ ГОДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	27
Підвисоцька М.С.	ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	30
Конець Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИМУСОВИХ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ХАРАКТЕРУ: МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТ	31
Жульковська А.В.	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	35
Коваль Р.О.	ЗАКОНОДАВЧІ НОВЕЛИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ЗАХОДІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ	38
Пелех К.Б.	НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	41
Сміжак Б.В.	ФОРМИ І МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ ТА	44

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

	ГРОМАДСЬКОСТІ У ПИТАННІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	
Старинець А.Ю.	АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ПЕРЕВІРКИ ДОКУМЕНТІВ ГРОМАДЯН ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	47
Біловол І.С.	ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАТИВНО РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	51
Толокольнікова А.В.	ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	52
Біловол І.С.	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	56
Ротт А.О.	ОСНОВНІ СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗКРИТТЯ КАТЕГОРІЙ СЕНСУ ЖИТТЯ І ЩАСТЯ	58
Савка Н.І.	АДАПТУВАННЯ ПОГЛЯДІВ С.К'ЄРКЕГОРА ЩОДО ОСНОВНИХ ЕТАПІВ ЖИТТЄВОГО СТАНОВЛЕННЯ ЛЮДИНИ ДО СУЧАСНИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ	60
Ткачук Ю.А.	ДИСКРИМІНАЦІЯ І СУБОРДИНАЦІЯ ЯК РІЗНІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ПОРЯДКУ В РОБОТІ ПОЛІЦІЇ	62
Бандура Б.В.	ПОВЕРХНЕВА ПЕРЕВІРКА ТА ДОДАТКОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ	65
Базір В.Б.	ЗМІНИ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛУ ДІЗНАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	67
Шара Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ РЕАГУВАННЯ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НА ЗАЯВИ ПРО ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ	70
Богатирьов А.К.	ПРАВО НА ПРАЦЮ НАЙМАНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	73
Опанасенко В.Р.	ПРАВО НА ЦИВІЛЬНУ ВОГНЕПАЛЬНУ ЗБРОЮ	76
Сагайдак М.О.	ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕВІРКИ ДОКУМЕНТІВ ОСОБИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	79
Толокольнікова А.В.	ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИТУАЦІЇ ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	82
Кньовець Я.О.	СИСТЕМА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	85
Савчук А.І.	ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОПАГАНДИ ВІЙНИ: ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ПРОТИДІЇ	88
Чорномаз А.О.	COMMUNITY POLICING	90
Сміжак Б.В.	LEGAL GROUNDS FOR ISSUING FIREARMS TO CIVILIANS UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE	93
Терещенко В.М.	COOPERATION OF THE NATIONAL POLICE OF	95

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ ПУБЛІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

	UKRAINE WITH EUROPOL DURING MARTIAL LAW	
Гурин І.А.	ADMINISTRATIVE AND LEGAL MAINTENANCE OF PUBLIC ORDER BY LAW ENFORCEMENT BODIES OF UKRAINE	99
Жолоб С.Р.	PUBLIC SAFETY AND ORDER ENSURING IN THE COURSE OF LAW ENFORCEMENT SYSTEM REFORMING IN UKRAINE	102
Жульковська А.В.	ENSURING PUBLIC SAFETY BY THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE UNDER MARTIAL LAW	105
Караманов Р.І.	IMPROVEMENT OF ORGANIZATIONAL MEASURES TO ENSURE PUBLIC SECURITY AND ORDER DURING THE MASS EVENTS BY THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE	107
Кушнір Д.В.	INTERNATIONAL COOPERATION OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE	111
Музиченко А.В.	PROVISION BY THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE OF PUBLIC SAFETY AND ORDER UNDER MARTIAL LAW	113
Пелех К.Б.	PRIORITY AREAS OF ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE UNDER MARTIAL LAW	114
Підвисоцька М.С.	MULTICULTURAL EDUCATION OF STUDENTS AT UNIVERSITIES OF THE USA	117
Савчук А.І.	INFORMATION WAR AS AN TOOL OF WAR PROPAGANDA: LEGAL GROUNDS OF COUNTERACTION	118